

KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.

**SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK 2008**

Lubin, marzec 2009 rok

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Spis treści do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nota		Strona
	Skonsolidowany bilans	3
	Skonsolidowany rachunek zysków i strat	4
	Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym	5
	Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	6
	Polityka rachunkowości i inne informacje objaśniające	
1	Informacje ogólne	7
2	Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	8
2.1	Podstawa sporządzenia	8
2.2	Polityka rachunkowości	11
3	Ważne oszacowania	27
4	Skład Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. - jednostki zależne	29
5	Informacje dotyczące segmentów działalności	31
6	Rzeczowe aktywa trwałe	33
7	Wartości niematerialne	37
8	Nieruchomości inwestycyjne	39
9	Inwestycje w jednostki stowarzyszone	39
10	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	40
11	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	40
12	Pochodne instrumenty finansowe	41
13	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	44
14	Zapasy	45
15	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	45
16	Kapitał akcyjny	45
17	Pozostałe kapitały	46
18	Transakcje z udziałowcami mniejszościowymi	46
19	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	47
20	Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	48
20.1	Zaciągnięte kredyty i pożyczki	48
20.2	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	49
21	Zabezpieczenia spłaty zobowiązań	50
22	Odroczony podatek dochodowy	51
23	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	53
24	Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	55
25	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	57
26	Odpisy z tytułu utraty wartości	58
27	Przychody ze sprzedaży	59
28	Koszty według rodzaju	60
29	Koszty świadczeń pracowniczych	60
30	Pozostałe przychody operacyjne	61
31	Pozostałe koszty operacyjne	62
32	Koszty finansowe-netto	62
33	Instrumenty finansowe	63
33.1	Wartość bilansowa	63
33.2	Wartość godziwa	65
	Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale	
33.3	na kategorie instrumentów finansowych	66
33.4	Przeniesienia niekwalifikujące się do wyłączenia	67
33.5	Niewywiązanie się z płatności i naruszenie warunków umowy	67
33.6	Sytuacje dotyczące instrumentów finansowych nie występujące w Grupie Kapitałowej	67
34	Zarządzanie ryzykiem finansowym	67
34.1	Ryzyko rynkowe	68
34.2	Ryzyko płynności i zarządzanie kapitałem	75
34.3	Ryzyko kredytowe	76
35	Udział w zyskach/stratach jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	79
36	Podatek dochodowy	80
37	Zysk przypadający na jedną akcję	80
38	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	80
39	Wyjaśnienia do rachunku przepływów pieniężnych	81
40	Transakcje z podmiotami powiązanymi	82
41	Wysokość wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego	86
42	Zobowiązania pozabilansowe z tytułu leasingu operacyjnego	86
43	Pozycje warunkowe i pozostałe pozabilansowe	86
44	Struktura zatrudnienia	88
45	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	88
46	Dotacje państwowe	89
47	Zdarzenia po dniu bilansowym	89

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Skonsolidowany bilans

		Stan na dzień	
	Nota	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Aktywa			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	6	7 136 307	6 614 352
Wartości niematerialne	7	151 581	119 231
Nieruchomości inwestycyjne	8	18 083	16 517
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	9	1 498 116	690 096
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	22	188 992	320 506
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	10	31 213	47 155
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	11	59 592	43 934
Pochodne instrumenty finansowe	12	6 501	33 395
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	13	22 774	47 071
		9 113 159	7 932 257
Aktywa obrotowe			
Zapasy	14	1 608 369	1 744 495
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	13	1 469 959	925 367
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych		1 741	7 377
Pochodne instrumenty finansowe	12	711 127	81 622
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	15	2 065 763	2 812 096
		5 856 959	5 570 957
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży			
	25	29 987	184
RAZEM AKTYWA			
		15 000 105	13 503 398
Pasywa			
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej			
Kapitał akcyjny	16	2 000 000	2 000 000
Pozostałe kapitały	17	517 456	13 118
Zyski zatrzymane		8 407 049	7 440 870
		10 924 505	9 453 988
Kapitały przypadające na udziały mniejszości			
		58 360	47 621
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY			
		10 982 865	9 501 609
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	19	44 289	24 762
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	20	98 055	162 909
Pochodne instrumenty finansowe	12	-	3 087
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	22	68 182	29 804
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	23	1 039 423	919 923
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	24	599 315	570 327
		1 849 264	1 710 812
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	19	1 756 752	1 646 406
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	20	192 923	113 201
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych		65 952	343 377
Pochodne instrumenty finansowe	12	4 930	14 335
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	23	83 531	77 402
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	24	63 888	96 256
		2 167 976	2 290 977
RAZEM ZOBOWIĄZANIA			
		4 017 240	4 001 789
RAZEM PASYWA			
		15 000 105	13 503 398

Noty przedstawione na stronach od 7 do 89 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	Za okres	
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Przychody ze sprzedaży	27	12 654 885	13 494 128
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	28	(8 489 581)	(7 578 224)
Zysk brutto ze sprzedaży		4 165 304	5 915 904
Koszty sprzedaży	28	(225 540)	(210 044)
Koszty ogólnego zarządu	28	(778 127)	(737 874)
Pozostałe przychody operacyjne	30	1 043 759	1 305 377
Pozostałe koszty operacyjne	31	(1 019 034)	(1 746 410)
Zysk z działalności operacyjnej		3 186 362	4 526 953
Koszty finansowe - netto	32	(57 494)	(35 159)
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	35	267 579	265 093
Zysk przed opodatkowaniem		3 396 447	4 756 887
Podatek dochodowy	36	(630 581)	(821 371)
Zysk netto		2 765 866	3 935 516
z tego:			
przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej		2 766 179	3 934 559
przypadający udziałowcom mniejszościowym		(313)	957
		2 765 866	3 935 516
Zysk na akcję przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej w trakcie roku (wyrażony w złotych na jedną akcję)	37		
– podstawowy		13,83	19,67
– rozwodniony		13,83	19,67

Noty przedstawione na stronach od 7 do 89 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

	Nota	Przypadające na akcjonariuszy Jednostki Dominującej			Przypadające na udziały mniejszości	Razem kapitał własny
		Kapitał akcyjny	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane		
Stan na 1 stycznia 2007 r. wykazany pierwotnie		2 000 000	(431 161)	6 648 838	44 725	8 262 402
Błąd poprzednich okresów		-	-	251 473	37	251 510
Stan na 1 stycznia 2007 r.		2 000 000	(431 161)	6 900 311	44 762	8 513 912
Wpływ wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	34.1.9	-	567 423	-	-	567 423
Straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-	(6 727)	-	-	(6 727)
Podatek odroczony	22	-	(116 417)	-	-	(116 417)
Suma przychodów/(kosztów) ujętych bezpośrednio w kapitale własnym		-	444 279	-	-	444 279
Zysk netto		-	-	3 934 559	957	3 935 516
Suma ujętych przychodów/(kosztów)		-	444 279	3 934 559	957	4 379 795
Dywidenda za 2006 rok		-	-	(3 394 000)	-	(3 394 000)
Transakcje z udziałowcami mniejszościowymi		-	-	-	1 902	1 902
Stan na 31 grudnia 2007 r.		2 000 000	13 118	7 440 870	47 621	9 501 609
Stan na 1 stycznia 2008 r.		2 000 000	13 118	7 440 870	47 621	9 501 609
Wpływ wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	34.1.9	-	617 862	-	-	617 862
Zyski z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-	7 169	-	-	7 169
Podatek odroczony	22	-	(120 693)	-	-	(120 693)
Suma przychodów/(kosztów) ujętych bezpośrednio w kapitale własnym		-	504 338	-	-	504 338
Zysk netto		-	-	2 766 179	(313)	2 765 866
Suma ujętych przychodów/(kosztów)		-	504 338	2 766 179	(313)	3 270 204
Dywidenda za 2007 rok	38	-	-	(1 800 000)	(74)	(1 800 074)
Transakcje z udziałowcami mniejszościowymi		-	-	-	11 126	11 126
Stan na 31 grudnia 2008 r.		2 000 000	517 456	8 407 049	58 360	10 982 865

Noty przedstawione na stronach od 7 do 89 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

Nota	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk netto	2 765 866	3 935 516
Korekty zysku netto	39 1 046 072	1 673 423
Podatek dochodowy zapłacony	(852 213)	(928 810)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 959 725	4 680 129
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Nabycie jednostki zależnej, pomniejszone o przejęte środki pieniężne	(28 969)	(724)
Nabycie jednostki stwarzającej	(737 686)	-
Wpływy ze sprzedaży jednostki stwarzającej	8 542	-
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(1 331 545)	(1 182 361)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	39 17 580	20 001
Wpływy ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych	-	35 924
Nabycie aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	(77 796)	(278 024)
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	77 796	297 875
Nabycie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(201 862)	(210 123)
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	208 440	267 412
Nabycie aktywów finansowych ze środków Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych - aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	(25 481)	(43 876)
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych ze środków Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych - aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	9 829	32 152
Wydatki z tytułu udzielonych pożyczek	(100)	-
Wpływy z tytułu spłaty udzielonych pożyczek	-	305
Odsetki otrzymane	1 004	867
Dywidendy otrzymane	183 162	265 468
Wydatki z tytułu udzielonych zaliczek na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(14 629)	(9 732)
Inne wydatki inwestycyjne	(7 409)	(6 272)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 919 124)	(811 108)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
Wpływy związane z transakcjami z udziałowcami mniejszościowymi	-	546
Wpływy z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek	77 702	89 733
Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek	(85 190)	(17 166)
Spłata zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(4 484)	(5 501)
Odsetki zapłacone	(15 317)	(9 059)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom Jednostki Dominującej	(1 800 000)	(3 394 000)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom mniejszościowym	(74)	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(1 827 363)	(3 335 447)
Przepływy pieniężne netto razem	(786 762)	533 574
Straty z różnic kursowych z tytułu wyceny środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	40 429	(42 609)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(746 333)	490 965
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na początek okresu	15 2 812 096	2 321 131
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na koniec okresu	15 2 065 763	2 812 096
w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	2 648	3 308

Noty przedstawione na stronach od 7 do 89 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego

**Polityka rachunkowości i inne informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
sporządzonego za rok 2008**

1. Informacje ogólne

Nazwa, siedziba, przedmiot działalności gospodarczej

KGHM Polska Miedź S.A. (Jednostka Dominująca) z siedzibą w Lubinie przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 48, jest spółką akcyjną zarejestrowaną w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Fabrycznej IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, numer rejestru KRS 23302, na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Jednostka Dominująca posiada następujący nr NIP 692-000-00-13 oraz REGON 390021764.

KGHM Polska Miedź S.A. jest przedsiębiorstwem wielooddziałowym, w którego skład wchodzi Biuro Zarządu oraz 10 oddziałów: 3 zakłady górnicze (ZG Lubin, ZG Polkowice-Sieroszowice, ZG Rudna), 3 huty miedzi (HM Głogów, HM Legnica, HM Cedynia), Zakłady Wzbogacania Rud, Zakład Hydrotechniczny, Jednostka Ratownictwa Górniczo-Hutniczego i Centralny Ośrodek Przetwarzania Informacji. Skład Grupy Kapitałowej przedstawiono w nocie nr 5.

Akcje KGHM Polska Miedź S.A. są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych oraz – w formie GDR-ów (globalnych kwitów depozytowych) – na Londyńskiej Giełdzie Papierów Wartościowych (LSE). Według klasyfikacji GPW w Warszawie, KGHM Polska Miedź S.A. jest zaklasyfikowana do sektora „przemysł metalowy”.

Podstawowy przedmiot działalności Grupy Kapitałowej stanowi:

- kopalnictwo rud metali nieżelaznych,
- wydobywanie żwiru i piasku,
- produkcja miedzi, metali szlachetnych i nieżelaznych,
- produkcja soli,
- odlewnictwo metali lekkich i nieżelaznych,
- kucie, prasowanie, wylaczanie i walcowanie metali – metalurgia proszków,
- zagospodarowanie odpadów,
- sprzedaż hurtowa na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu,
- magazynowanie i przechowywanie towarów,
- działalność związana z zarządzaniem holdingami,
- działalność geologiczno-poszukiwawcza,
- wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie obiektów górniczych i produkcyjnych,
- wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej oraz pary wodnej i gorącej wody, wytwarzanie gazu, dystrybucja paliw gazowych przez sieć zasilającą,
- zawodowe trudnienie się ratownictwem,
- rozkładowy i pozarozkładowy transport lotniczy,
- usługi telekomunikacyjne i informatyczne.

Działalność w zakresie eksploatacji złóż rudy miedzi, soli oraz kopalin pospolitych opiera się na podstawie posiadanych przez KGHM Polska Miedź S.A. koncesji wydanych przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w latach 1993–2004.

W zakres działalności Grupy Kapitałowej wchodzi ponadto:

- produkcja wyrobów z miedzi i metali szlachetnych,
- usługi budownictwa podziemnego,
- produkcja maszyn i urządzeń górniczych,
- produkcja energii,
- usługi telekomunikacyjne,
- usługi transportowe,
- usługi z zakresu badań, analiz i projektowania.

Czas trwania działalności Grupy Kapitałowej

KGHM Polska Miedź S.A. prowadzi działalność od 12 września 1991 roku. Czas trwania działalności Jednostki Dominującej i jednostek zależnych jest nieoznaczony.

Prawnym poprzednikiem KGHM Polska Miedź S.A. było przedsiębiorstwo państwowe Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi w Lubinie przekształcone w jednoosobową Spółkę Skarbu Państwa w trybie określonym w ustawie z dnia 13 lipca 1990 roku o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

Skład Zarządu Jednostki Dominującej

W okresie od 1 stycznia 2008 roku do dnia 17 stycznia 2008 roku skład oraz zakres kompetencji pomiędzy Członków Zarządu Jednostki Dominującej przedstawiał się następująco:

- Krzysztof Skóra	Prezes Zarządu
- Ireneusz Reszczyński	I Wiceprezes Zarządu ds. Handlu
- Marek Fusiński	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
- Stanisław Kot	Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji
- Dariusz Kaśków	Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju

W dniu 17 stycznia 2008 roku Rada Nadzorcza odwołała Pana Krzysztofa Skórę z funkcji Prezesa Zarządu oraz Pana Dariusza Kaśków z funkcji Wiceprezesa Zarządu i ustaliła, że Zarząd KGHM Polska Miedź S.A. składa się z trzech Członków Zarządu. Rada Nadzorcza powierzyła Panu Ireneuszowi Reszczyńskiemu pełniącemu funkcję I Wiceprezesa Zarządu wykonywanie funkcji Prezesa Zarządu do czasu powołania Prezesa Zarządu.

W dniu 17 kwietnia 2008 roku Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej powołała z dniem 23 kwietnia 2008 roku Pana Mirosława Krutina na stanowisko Prezesa Zarządu.

1. Informacje ogólne (kontynuacja)

W dniu 23 kwietnia 2008 roku Rada Nadzorcza odwołała z funkcji Członka Zarządu – Wiceprezesa Zarządu Pana Marka Fusińskiego, Pana Stanisława Kota i Pana Ireneusza Reszczyńskiego. Jednocześnie Rada Nadzorcza powołała na funkcję Członka Zarządu Pana Herberta Wirtha na stanowisko I Wiceprezesa Zarządu ds. Rozwoju i Pana Macieja Tyburę na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji skład oraz zakres kompetencji Członków Zarządu są następujące:

- Mirosław Krutin	Prezes Zarządu
- Herbert Wirth	I Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju
- Maciej Tybura	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd Jednostki Dominującej dnia 27 marca 2009 r.

Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy. Jednakże w spółce DIALOG S.A. zobowiązania krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2008 r. przewyższają aktywa obrotowe co mogłoby być przesłanką do zagrożenia kontynuacji działalności DIALOG S.A. Wysoki stan zobowiązań w spółce DIALOG S.A. wynika z zaciągniętych krótkoterminowych kredytów bankowych, których termin spłaty przypada na koniec kwietnia 2009 r. DIALOG S.A. prowadzi negocjacje dotyczące refinansowania kredytów. W wyniku przeprowadzonych rozmów bank przedstawił wstępną ofertę refinansowania zadłużenia. W opinii Zarządu DIALOG S.A. spółka uzyska refinansowanie długoterminowe, które pozwoli na prowadzenie dalszej działalności bez zakłóceń.

W celu pełnego zrozumienia sytuacji finansowej i wyników działalności Grupy Kapitałowej niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie z rocznym jednostkowym sprawozdaniem finansowym KGHM Polska Miedź S.A. za okres zakończony 31 grudnia 2008 roku,

Sprawozdania te będą dostępne na stronie internetowej Jednostki Dominującej pod adresem www.kghm.pl w terminie zgodnym z raportem bieżącym dotyczącym terminów przekazania raportu rocznego i skonsolidowanego raportu rocznego za 2008.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

2.1 Podstawa sporządzenia

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską wg tych samych zasad dla okresu bieżącego i okresów porównywalnych.

Sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z zasadą kosztu historycznego (skorygowanego o skutki hiperinflacji w stosunku do składników rzeczowych aktywów trwałych oraz kapitału własnego), za wyjątkiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, instrumentów pochodnych i nieruchomości inwestycyjnych wycenionych w wartości godziwej.

Wartość bilansowa ujętych zabezpieczanych aktywów i zobowiązań jest korygowana o zmiany wartości godziwej, które można przypisać ryzyku, przed którym te aktywa i zobowiązania są zabezpieczane.

Zastosowanie Standardów i Interpretacji obowiązujących Grupę Kapitałową od 1 stycznia 2008 roku.

KIMSF 11 „MSSF 2 - Transakcje w grupie kapitałowej i transakcje na akcjach własnych”

Zastosowanie tej Interpretacji nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

KIMSF 12 „Umowy na usługi koncesjonowane”

Zastosowanie tej Interpretacji nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

KIMSF 14 „MSR 19 – Aktywa wynikające z programów określonych świadczeń i wymogi minimalnego finansowania”.

Zastosowanie tej Interpretacji nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

Zmiany w MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz w MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”

W dniu 13 października 2008r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała zmiany do MSR 39 oraz do MSSF 7. Wprowadzone zmiany umożliwiają przekwalifikowanie składników aktywów finansowych z kategorii wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli spełnione zostały określone warunki. Zmiany te są reakcją na wyjątkowy stan gospodarki światowej będący wynikiem panującego kryzysu na światowych rynkach finansowych i kapitałowych i zostały w trybie natychmiastowym zatwierdzone do stosowania przez Unię Europejską. Nowelizacje opublikowano 31 października 2008 r. ze wsteczną datą wejścia w życie 1 lipca 2008 roku. Mają one zastosowanie wyłącznie prospektywne i obowiązują przy sporządzaniu sprawozdań finansowych za 2008 rok, jednakże nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za 2008 rok.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.1 Podstawa sporządzenia (kontynuacja)

Zastosowanie Standardu lub Interpretacji przed datą ich wejścia w życie.

KIMSF 13 „Programy lojalnościowe”

28 czerwca 2007 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała Interpretację 13 „Programy lojalnościowe”. Interpretacja dotyczy sposobu rozliczania płatności związanych ze sprzedażą towarów lub usług, objętych programem lojalnościowym wobec klientów jednostki prowadzącej taką sprzedaż. Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2008 roku lub później, jednak zalecane jest jej wcześniejsze zastosowanie. W Grupie Kapitałowej jedyną Spółką prowadzącą programy lojalnościowe dla swoich klientów jest DIALOG S.A. W związku z tym, iż interpretacja KIMSF 13 została zatwierdzona do stosowania przez Unię Europejską 16 grudnia 2008 r., Grupa zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu tejże Interpretacji do sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2008. Wpływ interpretacji na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy jest nieistotny.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które nie weszły w życie do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego:

MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”

Zaktualizowany MSSF 3 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 10 stycznia 2008 r. i zastępuje dotychczas obowiązujący MSSF 3. Wprowadzenie standardu związane jest z zakończeniem drugiej fazy procesu konwergencji, mającego na celu zbliżenie rozwiązań międzynarodowych i amerykańskich w zakresie połączenia jednostek gospodarczych, prowadzonego przez RMSR z amerykańską Radą Standardów Rachunkowości Finansowej. Standard dostarcza szczegółowych informacji na temat przeprowadzania i rozliczania w księgach rachunkowych połączenia jednostek gospodarczych metodą nabycia. Standard obowiązywać będzie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później i będzie miał zastosowanie w przypadku połączeń jednostek gospodarczych występujących po tej dacie.

MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdanie finansowe”

Zaktualizowany MSR 27 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 10 stycznia 2008 r. i zastępuje dotychczas obowiązujący MSR 27. Wprowadzenie standardu związane jest z zakończeniem drugiej fazy procesu konwergencji rozwiązań międzynarodowych i amerykańskich w zakresie połączenia jednostek gospodarczych, prowadzonego przez RMSR z amerykańską Radą Standardów Rachunkowości Finansowej. MSR 27 wymaga ujmowania zmian wielkości udziału w jednostce zależnej jako transakcji kapitałowej. Dlatego zmiana taka nie będzie wpływać na wartość firmy ani nie będzie prowadziła do rozpoznania zysku lub straty. Znowelizowany standard zmienia także sposób ujmowania strat poniesionych przez jednostkę zależną, przekraczających wartość inwestycji jak również zmienia sposób ujmowania utraty kontroli nad jednostką zależną. Standard obowiązywać będzie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później. Zmiany należy stosować prospektywnie, dlatego będą one wpływać na przyszłe transakcje nabycia i transakcje z udziałowcami mniejszościowymi.

KIMSF 15 „Umowy na budowę nieruchomości”

3 lipca 2008 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała interpretację 15 „Umowy na budowę nieruchomości”. Interpretacja dotyczy podmiotów prowadzących działalność deweloperską (zarówno bezpośrednio jak i poprzez podwykonawców) i standaryzuje zasady ujmowania przychodów ze sprzedaży jednostek nieruchomości (mieszkań, apartamentów, domów) przed przekazaniem ryzyk i korzyści związanych z budową danej nieruchomości. Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później i nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy; do dnia publikacji niniejszego sprawozdania Interpretacja nie została przyjęta przez Unię Europejską.

KIMSF 16 „Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkach zagranicznych”

3 lipca 2008 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała interpretację 16 „Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkach zagranicznych”. Interpretacja dotyczy podmiotów stosujących zabezpieczenie inwestycji w jednostki zagraniczne i dostarcza informacji i wyjaśnień, kiedy i w jaki sposób zabezpieczenia te mogą być dokonywane. Najistotniejszym uregulowaniem jest wyeliminowanie możliwości stosowania rachunkowości zabezpieczeń dla zabezpieczenia różnic pomiędzy walutą funkcjonalną operacji zagranicznych, a walutą prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej. Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 października 2008 roku lub później i nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy; do dnia publikacji niniejszego sprawozdania Interpretacja nie została przyjęta przez Unię Europejską.

„Pozycje zabezpieczone kwalifikujące się do rachunkowości zabezpieczeń” Poprawka do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”

31 lipca 2008 r. Rada Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej opublikowała poprawkę do MSR 39 „Eligible Hedged Items”. Poprawka precyzuje zasady kwalifikacji oraz warunki, jakie musi spełnić pozycja finansowa, aby mogła zostać zakwalifikowana jako pozycja zabezpieczana. Wprowadzone zmiany objaśniają, w jaki sposób obecnie istniejące podstawowe reguły rachunkowości zabezpieczeń powinny być stosowane w dwóch szczególnych sytuacjach, a mianowicie w sytuacji (1) wyznaczenia jednostronnego ryzyka (tj. zmiany wartości przepływów pieniężnych lub wartości godziwej pozycji zabezpieczanej jedynie poniżej lub powyżej pewnego wyznaczonego pułapu wyznaczonej zmiennej) jako pozycji zabezpieczanej oraz (2) wyznaczenia inflacji stanowiącej część przepływów pieniężnych dla danego instrumentu finansowego jako pozycji zabezpieczanej. Wprowadzenie stosownych Wytycznych Stosowania było konieczne ze względu na funkcjonowanie w praktyce różnych rozwiązań w tym zakresie. Poprawka obowiązywać będzie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później, z koniecznością retrospektywnego zastosowania i nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

KIMSF 17 „Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom”

27 listopada 2008 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała Interpretację KIMSF 17 „Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom”. Interpretacja ta ma na celu ujednolicenie stosowanych praktyk w ujmowaniu w księgach rachunkowych dystrybucji aktywów niegotówkowych do właścicieli jednostki. Dotychczas obowiązujące standardy nie zawierały wytycznych, wskazujących jak jednostka gospodarcza powinna wyceniać i ujmować przekazanie właścicielom jednostki aktywów innych niż gotówka, przekazywanych im jako wypłata dywidendy. Interpretacja dostarcza wskazówek, kiedy należy rozpoznać zobowiązanie, jak wyceniać to zobowiązanie i powiązane z nim aktywa oraz kiedy należy zaprzestać ujmowania składnika aktywów i zobowiązania. Wyjaśnia również, jakie są tego konsekwencje. Interpretacja ta obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później i nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.1 Podstawa sporządzenia (kontynuacja)

KIMSF 18 „Przekazanie aktywów przez klientów”

29 stycznia 2009 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała Interpretację KIMSF 18 „Przekazanie aktywów przez klientów”. Interpretacja ta jest przeznaczona w szczególności dla przedsiębiorstw sektora użyteczności publicznej, ponieważ wyjaśnia wymogi MSSF w zakresie ewidencji umów bądź porozumień, na mocy których jednostka gospodarcza otrzymuje od klienta rzeczowe aktywa trwałe, służące przyłączeniu klienta do sieci lub umożliwiające klientowi dostęp do dostarczanych towarów lub usług (w szczególności dostęp do mediów). W niektórych przypadkach jednostka gospodarcza otrzymuje od klienta środki pieniężne, które może wykorzystać jedynie na nabycie lub wytworzenie rzeczowych aktywów trwałych niezbędnych do przyłączenia klienta do sieci lub do dostarczania mu towarów lub usług. Interpretacja ta wymaga zastosowania dla aktywów otrzymanych po 1 lipca 2009 roku dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2009 roku lub później. Interpretacja ta nie będzie miała jednak wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż spółki Grupy nie prowadzą działalności, która wiązałaby się z otrzymywaniem rzeczowych aktywów trwałych bądź środków finansowych na ich wytworzenie od swoich klientów.

MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”

27 listopada 2008 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała poprawioną wersję Standardu MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”. Nowelizacja ta nie wprowadza żadnych merytorycznych zmian. Nadaje ona jedynie standardowi nową strukturę, która ma na celu poprawienie jego czytelności. Zmieniony standard ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później.

MSSF 7 „Instrumenty finansowe: Ujawnienia informacji”

Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: Ujawnienia informacji” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 5 marca 2009 roku i obowiązują od dnia 1 stycznia 2009 roku. Zmiany wprowadzają obowiązek trzystopniowej hierarchii wartości godziwej i jej ujawnienia oraz wymóg zamieszczania dodatkowych ujawnień dotyczących względnej wiarygodności wyceny wartości godziwej. Ponadto zmiany wyjaśniają i rozszerzają istniejące wcześniej wymagania w zakresie ujawnień dotyczących ryzyka płynności. Grupa zastosuje zmiany do MSSF 7 od 1 stycznia 2009 roku i dokona ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zgodnie z wymogami. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zmiany do MSSF 7 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Standardy i interpretacje opublikowane do 31 grudnia 2008 roku, które zostały przyjęte przez Unię Europejską do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego:

MSSF 8 „Segmenty operacyjne”

MSSF 8 „Segmenty operacyjne” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 30 listopada 2006 r., zastępuje on MSR 14 „Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności” i obowiązywać będzie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później. Standard ten wprowadza podejście zarządcze do sprawozdawczości dotyczącej segmentów działalności i podkreśla konieczność ujawnienia wskaźników i innych mierników wykorzystywanych do monitorowania i oceny działalności, tak by ujawnienia pozwoliły użytkownikowi sprawozdania finansowego ocenić charakter oraz skutki finansowe różnych rodzajów działalności prowadzonej przez Grupę. Grupa zastosuje MSSF 8 począwszy od sprawozdań finansowych publikowanych od 1 stycznia 2009 roku i dokona w nich ujawnień informacji zgodnych z podejściem zarządczym. W wyniku dokonanej analizy podejścia zarządczego stwierdzono, że każda spółka Grupy Kapitałowej stanowi osobny segment operacyjny. Jednakże, uznanie poszczególnych segmentów operacyjnych za sprawozdawcze możliwe jest po spełnieniu szeregu wymogów formalnych jak i osiągnięciu określonych progów wartościowych. Ocenia się, że wymogi te spełni jedynie Jednostka Dominująca na bazie której zostanie wydzielony segment sprawozdawczy: „Produkcja miedzi, metali szlachetnych i innych produktów hutnictwa”, natomiast pozostałe spółki Grupy zostaną połączone we wspólny segment nazwany „Wszystkie pozostałe segmenty”.

MSR 1 „Prezentacja Sprawozdań Finansowych”

Zmieniony MSR 1 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości we wrześniu 2007 r. Standard dotyczy prezentacji sprawozdań finansowych. Zmieniony standard wprowadza nowy element sprawozdań finansowych „Sprawozdanie z całkowitych dochodów” (The statement of comprehensive income), w którym będą prezentowane wszystkie pozycje kosztów i przychodów - również te, które dotychczas były odnoszone bezpośrednio na kapitał. Ponadto zmiany objęły zasady prezentacji zestawienia zmian w kapitale własnym, prezentacji dywidend jak i danych porównawczych w przypadku retrospektywnego zastosowania polityki rachunkowości. Wprowadzono też nowe nazwy podstawowych elementów sprawozdania, spółki będą mogły jednak pozostać przy dotychczasowym nazewnictwie. Zmieniony standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później.

MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”

Zmieniony MSR 23 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 29 marca 2007 roku. Standard dotyczy ujmowania kosztów finansowania zewnętrznego ponoszonych w związku z dostosowywaniem składników aktywów. Zmieniony MSR 23 wycofuje dotychczasowe podejście wzorcowe nakazujące odnoszenie takich kosztów bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat i nakłada obowiązek ich aktywowania. Wprowadzona zmiana będzie dotyczyć Grupy, a jej wpływ na sprawozdanie finansowe będzie uzależnione od przyjętej przez spółki Grupy strategii finansowania przyszłych inwestycji rzeczowych. Zmieniony standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później.

Poprawiony MSSF 2 „Płatności w formie akcji”

Poprawiony MSSF 2 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 17 stycznia 2008 r. Wprowadzone do standardu poprawki dotyczą warunków nabycia uprawnień do środków pieniężnych, innych aktywów lub instrumentów kapitałowych jednostki, w ramach umowy dotyczącej płatności w formie akcji. Zmiany w standardzie obowiązywać będą dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później i nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.1 Podstawa sporządzenia (kontynuacja)

Poprawiony MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” oraz poprawiony MSR 1 „Prezentacja Sprawozdań finansowych”
Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży oraz obowiązki związane z likwidacją.

Poprawiony MSR 32 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 14 lutego 2008 r. Wprowadzone do standardu poprawki dotyczą szczególnego rodzaju instrumentów, które mają charakter zbliżony do zwykłych instrumentów kapitałowych, ale które umożliwiają ich posiadaczowi przedłożenie ich do wykupu emitentowi w przypadku zaistnienia pewnych, wskazanych przez standard okoliczności. Dotychczas, zgodnie z MSR 32, instrumenty takie były klasyfikowane jako zobowiązania finansowe. Poprawiony MSR 32 wymaga natomiast, aby instrumenty o takim charakterze klasyfikować nie jako zobowiązania, ale jako kapitał. Zmiany w standardzie obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później i nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

Poprawiony MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”
oraz poprawiony MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdanie finansowe”

22 maja 2008 Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w ramach zakończonego projektu „Koszt inwestycji w jednostce zależnej, współkontrolowanej lub stowarzyszonej,” opublikowała poprawki do MSSF 1 oraz MSR 27. Poprawki dotyczą ujmowania inwestycji w jednostkach zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i mają zastosowanie dla specyficznych (wyszczególnionych w standardzie) przypadków reorganizacji grupy kapitałowej oraz usuwają definicję metody ceny nabycia. W wyniku tej zmiany jednostka będzie ujmować w jednostkowym sprawozdaniu finansowym dywidendy od jednostek zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych w rachunku zysków i strat, zawsze gdy nabywa prawo do otrzymania dywidendy i nie koryguje ceny nabycia. Poprawki do MSSF 1 oraz MSR 27 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później. Poprawki będą miały zastosowanie dla przyszłych transakcji nabycia inwestycji kapitałowych.

„Zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej ”

22 maja 2008 r. w ramach przeprowadzonego pierwszego corocznego przeglądu Standardów, Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała „Zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej” (ang. „Improvements to IFRSs”). Jest to zbiór poprawek i uściśleń, które są niezbędne, lecz nie na tyle pilne lub znaczące, aby były przedmiotem odrębnych projektów. Ogółem obejmują 35 poprawek, z których 15 może skutkować zmianami w prezentacji, ujmowaniu lub wycenie, a pozostałe 20 to zmiany terminologiczne lub edytorskie, które nie mają lub mają minimalny wpływ na rachunkowość podmiotów. Każda wprowadzana zmiana ma indywidualną datę wprowadzenia w życie, lecz większość uregulowań obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później. Zastosowanie poprawionych i udoskonalonych Standardów nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

„Wbudowane instrumenty pochodne” poprawki do KIMSF 9 „Ponowna ocena wbudowanych instrumentów pochodnych” i MSR 39
„Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”

12 marca 2009 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała poprawki do KIMSF 9 „Ponowna ocena wbudowanych instrumentów pochodnych” oraz do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” pt.: „Wbudowane instrumenty pochodne”. Wprowadzone zmiany objaśniają, że jednostki, które dokonują reklasyfikacji instrumentów finansowych zgodnie z wytycznymi opublikowanymi w październiku 2008 (Zmiany w MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz w MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”), powinny na dzień reklasyfikacji umowy mieszanej z kategorii instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat dokonać oszacowania wbudowanego instrumentu pochodnego zawartego w tej umowie, wydzielić go i ująć odrębnie jako instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Jeżeli jednostka nie jest w stanie w takiej sytuacji wycenić oddzielnie wbudowanego instrumentu pochodnego, to reklasyfikacji dokonać jej nie wolno, a cały kontrakt pozostaje nadal w kategorii instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Zmiany wprowadzone do Interpretacji i Standardu należy zastosować retrospektywnie i obowiązują one dla okresów rocznych kończących się 30 czerwca 2009 roku lub później. Grupa nie dokonała reklasyfikacji instrumentów finansowych na mocy zmian wprowadzonych do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz w MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” w październiku 2008 r. w związku z tym poprawki te nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

2.2 Polityka rachunkowości

2.2.1 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe:

- które są utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym, przy dostawach towarów i świadczeniu usług lub w celach administracyjnych,
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku, do których istnieje prawdopodobieństwo, iż jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym, oraz
- których wartość można określić w sposób wiarygodny.

Na dzień początkowego ujęcia rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia/koscie wytworzenia.

Ceny nabycia (kosztu wytworzenia) nie powiększają kosztu finansowania zewnętrznego zaciągniętego na nabycie lub wytworzenie środka trwałego. Różnice kursowe powstałe od zobowiązań zawartych w walucie obcej, związanych z nabyciem lub wytworzeniem składnika rzeczowych aktywów trwałych ujmują się w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczą.

Na moment początkowego ujęcia, w cenie nabycia (koscie wytworzenia) środków trwałych ujmowane są przewidywane koszty ich demontażu, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. W szczególności w wartości początkowej środków trwałych ujmują się zdyskontowane koszty likwidacji środków trwałych po działalności górniczej podziemnej oraz innych obiektów, które zgodnie z obowiązującym prawem podlegają likwidacji po zakończeniu działalności.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.1 Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Ujęte w wartości początkowej środków trwałych koszty likwidacji kopalń podlegają amortyzacji taką metodą, jaką amortyzowane są środki trwałe, których dotyczą, począwszy od momentu rozpoczęcia użytkowania danego środka trwałego, przez okres ustalony w planie likwidacji grup obiektów w ramach harmonogramu likwidacji kopalni.

Ujęte w wartości początkowej koszty likwidacji pozostałych obiektów podlegają amortyzacji począwszy od momentu rozpoczęcia użytkowania środków trwałych, przez ustalony okres użytkowania oraz zgodnie z przyjętą metodą amortyzacji środków trwałych, do których zostały przypisane.

Środki trwałe nabyte w okresie do 31 grudnia 1996 r. oraz przyjęte do użytkowania po tym dniu, na które nakłady ponoszone były do końca 1996 r., podlegały przeszacowaniu w celu uwzględnienia skutków hiperinflacji zgodnie z MSR 29 *Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji*.

Na dzień bilansowy, rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Zasady dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości przedstawiono szczegółowo w punkcie 2.2.10.

Późniejsze nakłady ponoszone na składnik rzeczowych aktywów trwałych (np. w celu zwiększenia przydatności składnika, zamiany części lub jego odnowienia) uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie wycenić. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie, w którym je poniesiono.

Odpisy amortyzacyjne środków trwałych (z wyłączeniem gruntów) dokonywane są metodą liniową, przez przewidywany okres użytkowania danego środka trwałego. Wartość końcową, okres użytkowania składnika aktywów oraz metodę amortyzacji stosowaną do rzeczowych aktywów trwałych weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku obrotowego. Okresy eksploatacji i tym samym stawki amortyzacyjne środków trwałych funkcjonujących w ciągu technologicznego produkcji miedzi, dostosowane są do planów zakończenia działalności.

Dla poszczególnych grup środków trwałych przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

- Budynki oraz obiekty inżynierii wodnej i lądowej: 25-60 lat,
- Urządzenia techniczne i maszyny: 4-15 lat,
- Środki transportu: 3-14 lat,
- Inne środki trwałe, w tym narzędzia i przyrządy: 5-10 lat.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy środek trwały zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 *Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana* lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej na skutek likwidacji, sprzedaży bądź wycofania z użytkowania.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia (koszt wytworzenia) środka trwałego pomniejszona o jego szacunkową wartość końcową.

Poszczególne istotne części składowe środka trwałego (komponenty), których okres użytkowania różni się od okresu użytkowania całego środka trwałego oraz których cena nabycia (koszt wytworzenia) jest istotny w porównaniu z ceną nabycia (kosztem wytworzenia) całego składnika rzeczowych aktywów trwałych amortyzowane są odrębnie, przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania.

Wartość bilansowa środka trwałego podlega odpisowi z tytułu utraty wartości do wysokości jego wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa danego środka trwałego (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego on należy) jest wyższa od jego oszacowanej wartości odzyskiwalnej.

W wartości bilansowej środka trwałego ujmuje się koszty regularnych, znaczących przeglądów (w tym przeglądów certyfikacyjnych), których przeprowadzenie jest niezbędne.

Specjalistyczne części zamienne o istotnej wartości początkowej, których wykorzystania oczekuje się przez czas dłuższy niż jeden rok ujmuje się jako rzeczowe aktywa trwałe. Podobnie ujmuje się te części zamienne oraz wyposażenie związane z serwisem, które mogą być wykorzystane jedynie dla poszczególnych pozycji rzeczowych aktywów trwałych. Pozostałe części zamienne oraz wyposażenie związane z serwisem o nieistotnej wartości wykazuje się jako zapasy i ujmuje w rachunku zysków i strat w momencie ich wykorzystania.

Środek trwały usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty, zlikwidowany lub gdy nie oczekuje się dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia.

2.2.2 Wartości niematerialne

Za wartości niematerialne uznaje się możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nieposiadające postaci fizycznej, tj.

- koszty prac rozwojowych,
- wartość firmy,
- oprogramowanie komputerowe,
- nabyte koncesje, patenty, licencje,
- inne wartości niematerialne,
- wartości niematerialne nieoddane do użytkowania (w budowie).

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.2 Wartości niematerialne (kontynuacja)

Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału jednostek Grupy w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto przejętej jednostki zależnej na dzień przejęcia lub nabytej jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia inwestycji. Wartość firmy z przejęcia jednostek zależnych ujmuje się w wartościach niematerialnych. Wartość firmy powstała na nabyciu inwestycji w jednostkach stowarzyszonych ujmuje się w wartości bilansowej tej inwestycji.

Wartość firmy podlega corocznie testowi na utratę wartości i jest wykazywana w bilansie według wartości początkowej pomniejszonej o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości.

Test na utratę wartości przeprowadza się i ujmuje ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie 2.2.10 „Utrata wartości aktywów niefinansowych”.

Wartość bilansową wartości firmy dotyczącą zbywanej jednostki ujmuje się w zysku lub stracie ze zbycia jednostki zależnej lub stowarzyszonej.

Koszty prac rozwojowych

W jednostkach Grupy prowadzone są prace rozwojowe, których celem jest przede wszystkim obniżenie kosztów produkcji miedzi, zwiększenie zdolności produkcyjnej hut i kopalń, poprawa parametrów technicznych produkowanych wyrobów, udoskonalenie technologii produkcji miedzi.

Składnik wartości niematerialnych powstały w wyniku prac rozwojowych ujmowany jest wtedy, gdy jednostka może udowodnić:

- a) możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- b) zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- c) zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- d) sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne,
- e) dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych oraz
- f) możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Koszt prac rozwojowych realizowanych we własnym zakresie ujęty jako składnik wartości niematerialnych stanowi sumę nakładów poniesionych od dnia, w którym po raz pierwszy składnik wartości niematerialnych, stanowiący pracę rozwojową, spełnił kryteria dotyczące ujmowania.

Aktywowane koszty pracy rozwojowej do momentu jej zakończenia i podjęcia decyzji o wdrożeniu ujmowane są jako wartości niematerialne nieoddane do użytkowania i nie podlegają amortyzacji. Poddawane są natomiast corocznym obowiązkowym testom na utratę wartości. Odpis aktualizujący ujmuje się w ciężar rachunku zysków i strat.

Odpisów amortyzacyjnych od wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie dokonuje się metodą liniową, w okresie przewidywanego ich wykorzystania.

Nakłady poniesione na prace badawcze ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne na dzień początkowego ujęcia wycenia się w cenie nabycia / koszcie wytworzenia.

Wszelkie koszty finansowania zewnętrznego poniesione na dostosowywany składnik wartości niematerialnych ujmuje się w rachunku zysków i strat, w okresie, którego koszty te dotyczą. Różnice kursowe powstałe od zobowiązań zawartych w walucie obcej, związanych z nabyciem lub wytworzeniem składnika wartości niematerialnych ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczą.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o skumulowaną kwotę odpisów amortyzacyjnych i skumulowaną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Odpisów amortyzacyjnych od wartości niematerialnych (za wyjątkiem wartości firmy oraz wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania) dokonuje się metodą liniową, przez okres przewidywanego użytkowania, który dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynosi:

- Koszty prac rozwojowych – 5-15 lat
- Oprogramowanie komputerowe – 2-8 lat
- Koncesje, patenty, licencje – 2-5 lat
- Inne wartości niematerialne, w tym prawo do informacji geologicznej – 50 lat

Metoda amortyzacji oraz stawka amortyzacyjna podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy.

Wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania (w budowie), podobnie jak wartość firmy nie amortyzuje się, poddaje się je natomiast corocznym obowiązkowym testom na utratę wartości. Ewentualny odpis aktualizujący ujmuje się w ciężar rachunku zysków i strat.

W Grupie Kapitałowej nie występują wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania.

Zasady dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości przedstawiono szczegółowo w punkcie 2.2.10.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.3 Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które Grupa traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści łącznie. Do nieruchomości inwestycyjnych zalicza się również nieruchomości używane na podstawie umowy leasingu operacyjnego, jeżeli jednocześnie spełniają definicję nieruchomości inwestycyjnej. Nieruchomości inwestycyjne (inne niż używane na podstawie umowy leasingu operacyjnego) wyceniane są na moment początkowego ujęcia w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. W wycenie uwzględnia się koszty przeprowadzenia transakcji. Wartość początkową prawa do użytkowania nieruchomości będącej przedmiotem leasingu ujmuje się według niższej z dwóch wartości: wartości godziwej nieruchomości lub wartości bieżącej minimalnych płatności leasingowych.

Na kolejne dni bilansowe nieruchomości inwestycyjne wyceniane są w wartości godziwej. Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej wpływa na zysk lub stratę netto w okresie, w którym zmiana nastąpiła.

Nieruchomość inwestycyjna zostaje usunięta z bilansu w momencie jej zbycia lub w przypadku trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści wynikających z jej zbycia.

2.2.4 Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone

a) Jednostki zależne

Za jednostki zależne w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym KGHM Polska Miedź S.A. uznaje się te jednostki, w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną w celu uzyskania korzyści z ich działalności. Kierowanie to odbywa się poprzez posiadanie większości w ogólnej liczbie głosów w organach stanowiących tych jednostek tj. zarządach jednostek i ich radach nadzorczych. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę uwzględnia się istnienie oraz wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia.

Wartość bilansowa inwestycji jednostki dominującej w każdej jednostce zależnej podlega wyłączeniu, odpowiednio z kapitałem własnym każdej jednostki zależnej. Nadwyżkę wartości bilansowej inwestycji nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Nadwyżkę udziału Grupy w wartości godziwej aktywów netto nad ceną przejęcia ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejęciem. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych, wycenia się na dzień przejęcia według ich wartości godziwej, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów mniejszości.

Transakcje, rozrachunki, przychody, koszty i nie zrealizowane zyski ujęte w aktywach, powstałe na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy, podlegają eliminacji. Eliminacji podlegają również nie zrealizowane straty, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów.

Udział mniejszości w aktywach netto konsolidowanych jednostek zależnych ujmowany jest w ramach kapitału własnego w odrębnej pozycji.

Zaprzestaje się konsolidacji jednostek zależnych z dniem ustania kontroli.

Grupa traktuje transakcje z udziałowcami mniejszościowymi jako transakcje z podmiotami trzecimi niepowiązanymi z Grupą. Sprzedaż udziałowcom mniejszościowym, powoduje, że zyski lub straty Grupy są ujmowane w rachunku zysków i strat. Zakup od udziałowców mniejszościowych skutkuje powstaniem wartości firmy, będącej różnicą pomiędzy ceną nabycia a odpowiednim udziałem w nabytych aktywach netto według ich wartości bilansowej.

b) Jednostki stowarzyszone

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych, to jest w takich jednostkach, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz nie sprawuje nad nimi kontroli, uczestnicząc w ustalaniu zarówno polityki finansowej jak i operacyjnej podmiotu wycenia się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności.

Inwestycje te ujmuje się początkowo według ceny nabycia. Ujęta w bilansie wartość netto inwestycji Grupy w jednostce stowarzyszonej obejmuje również, określoną w dniu nabycia wartość firmy, pomniejszoną o ewentualne skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w odpowiedniej pozycji kapitałów. Wartość bilansową inwestycji koryguje się o łączne zmiany stanu kapitału własnego od dnia nabycia. Gdy udział Grupy w wartości strat jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od wartości udziału Grupy w tej jednostce wtedy Grupa zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach chyba, że wzięła na siebie takie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej.

Udział w jednostce stowarzyszonej stanowi bilansową wartość inwestycji w jednostce stowarzyszonej zgodnie z metodą praw własności, włącznie z wszelkimi udziałami długoterminowymi, które w swojej istocie stanowią część inwestycji netto inwestora w jednostce stowarzyszonej.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.5 Instrumenty finansowe

2.2.5.1 Klasyfikacja instrumentów finansowych

Instrumenty finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- pozostałe zobowiązania finansowe,
- instrumenty pochodne zabezpieczające.

Klasyfikacja opiera się na analizie charakterystyki oraz celu nabycia inwestycji. Klasyfikacji dokonuje się na moment początkowego ujęcia aktywów i zobowiązań finansowych. Klasyfikacja instrumentów pochodnych zależy od ich przeznaczenia oraz spełnienia wymogów stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń określonych w MSR 39. Instrumenty pochodne są kwalifikowane jako instrumenty zabezpieczające lub jako instrumenty wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Wartość bilansowa dotycząca przepływów pieniężnych z tytułu instrumentów finansowych o terminie zapadalności powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego kwalifikuje się do aktywów lub zobowiązań długoterminowych. Do aktywów lub zobowiązań krótkoterminowych zaliczana jest wartość bilansowa dotycząca przepływów pieniężnych z tytułu instrumentów finansowych o terminie zapadalności przypadającym w okresie do 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Przyjęto następujące zasady klasyfikacji instrumentów finansowych do poszczególnych kategorii aktywów i zobowiązań finansowych:

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa i zobowiązania finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub, jeżeli Grupa zdecydowała na moment początkowego ujęcia o wycenie w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Aktywo lub zobowiązanie finansowe może zostać wyznaczone przez Grupę na moment początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat tylko wówczas, gdy:

a) kwalifikacja taka eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną również jako „niedopasowanie księgowe”), która powstałaby, gdyby przyjęto inny sposób wyceny tych instrumentów finansowych lub inny sposób ujęcia związanych z nimi zysków lub strat, lub

b) grupa instrumentów finansowych jest odpowiednio zarządzana, a wyniki tej grupy oceniane są w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną.

Do aktywów / zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu zalicza się instrumenty pochodne, o ile nie zostały wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające.

Aktywa i zobowiązania z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych (zobowiązań krótkoterminowych), jeżeli oczekuje się ich realizacji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Pożyczki i należności (PIN)

Pożyczki i należności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Grupa wydaje środki pieniężne, dostarcza towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając intencji zaklasyfikowania tych należności do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Pożyczki i należności zalicza się do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności ujmuje się w pozycji bilansowej: należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.

Do kategorii pożyczki i należności klasyfikuje się środki pieniężne i ich ekwiwalenty. W bilansie środki pieniężne i ich ekwiwalenty stanowią odrębną pozycję.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (UDT)

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu wymagalności, z wyłączeniem aktywów zaklasyfikowanych do kategorii wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat lub dostępne do sprzedaży, jak również aktywów finansowych spełniających definicję pożyczek i należności.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.5 Instrumenty finansowe (kontynuacja)

2.2.5.1 Ins Klasyfikacja instrumentów finansowych (kontynuacja)

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (DDS)

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to instrumenty finansowe niestanowiące instrumentów pochodnych, wyznaczone na dostępne do sprzedaży albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii. W kategorii tej ujmuje się przede wszystkim aktywa finansowe nieposiadające ustalonego terminu zapadalności i niespełniające jednocześnie wymogów zaliczenia do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz aktywa finansowe, które zostały nabyte na rynku wtórnym, posiadające ustalone terminy zapadalności, ale co do których Grupa nie ma zamiaru ani możliwości utrzymywania ich do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile Grupa nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Pozostałe zobowiązania finansowe (PZF)

Grupa klasyfikuje do tej kategorii zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Instrumenty zabezpieczające (IZ)

Instrumenty pochodne wyznaczone i spełniające wymogi stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń są zaliczane do odrębnej kategorii o nazwie „Instrumenty zabezpieczające”. Grupa prezentuje jako Instrumenty zabezpieczające całą wartość godziwą transakcji wyznaczonych do tej kategorii i spełniających kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń także w przypadku, gdy wartość czasowa wyznaczonego instrumentu pochodnego zgodnie z decyzją Grupy została wyłączona z pomiaru efektywności.

2.2.5.2. Początkowe ujęcie oraz wyłączenie instrumentów finansowych z ksiąg rachunkowych

Transakcje zakupu i sprzedaży inwestycji, w tym standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży aktywów finansowych, ujmuje się na dzień przeprowadzenia (zawarcia) transakcji początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, które początkowo ujmowane są w wartości godziwej.

Inwestycje wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub prawa te zostały przeniesione i dokonano przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności. W przypadku braku przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu posiadania aktywa, inwestycje wyłącza się z ksiąg rachunkowych z chwilą utraty kontroli przez Grupę nad danym aktywem.

2.2.5.3. Wycena instrumentów finansowych na dzień bilansowy

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz instrumenty zabezpieczające.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz instrumenty zabezpieczające, wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Dla aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które nie mają ustalonego terminu wymagalności i nie jest możliwe ustalenie ich wartości godziwej, wyceny dokonuje się w cenie nabycia.

Zyski i straty na składniku aktywów finansowych zaliczonym do wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wykazuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Zyski i straty na składniku aktywów finansowych zaliczonym do dostępnych do sprzedaży ujmuje się w kapitale własnym, za wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, tych zysków i strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych oraz zysków i strat z tytułu odsetek, które byłyby rozpoznane przy wycenie tych pozycji według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. W momencie usunięcia z ksiąg rachunkowych składnika aktywów zaliczonego do dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe zyski i straty uprzednio ujęte w kapitale ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Rozchodu jednakowych inwestycji o różnych cenach nabycia dokonuje się przy wykorzystaniu metody FIFO.

Pożyczki i należności, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Po początkowym ujęciu, Grupa dokonuje wyceny wszystkich zobowiązań finansowych, poza zaklasyfikowanymi do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w wysokości zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem:

- zobowiązań finansowych, które powstają wtedy, kiedy transfer aktywów finansowych nie kwalifikuje się do zaprzestania ujmowania (wyłączenia z ksiąg rachunkowych).

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.5 Instrumenty finansowe (kontynuacja)

2.2.5.3. Wycena instrumentów finansowych na dzień bilansowy (kontynuacja)

Jeżeli transfer aktywów finansowych nie kwalifikuje się do wyłączenia z ksiąg rachunkowych, ponieważ Grupa zatrzymała zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z własności przekazanego składnika aktywów, wtedy Grupa kontynuuje ujmowanie przekazanego składnika aktywów w całości i jednocześnie ujmuje w księgach rachunkowych zobowiązanie finansowe w wysokości kwoty otrzymanej płatności. W kolejnych okresach, Grupa ujmuje wszelkie przychody uzyskane z przekazanego składnika aktywów oraz wszelkie wydatki poniesione w związku ze zobowiązaniem finansowym

- umów gwarancji finansowych, które wycenia w wyższej z następujących kwot:
 - wartości ustalonej zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 2.2.15 Rezerwy lub,
 - wartości początkowo ujętej, pomniejszonej o skumulowaną amortyzację ustaloną zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości Nr 18 Przychody.

2.2.5.4. Wartość godziwa

O ile nie istnieją przesłanki wskazujące na fakt, że instrument finansowy nie został nabyty po cenie stanowiącej jego wartość godziwą uznaje się, że wartość godziwą na dzień początkowego ujęcia stanowi cena nabycia danego instrumentu lub – w przypadku zobowiązań finansowych – cena sprzedaży danego instrumentu.

Na dzień bilansowy wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek ustala się na podstawie ich bieżącej ceny zakupu / sprzedaży. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów lub zobowiązań finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nienotowanych papierów wartościowych), Grupa ustala wartość godziwą stosując odpowiednie techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie cen z ostatnio przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, porównanie do innych instrumentów, które są w swojej istocie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki/modeli wyceny powszechnie stosowane na rynku, dostosowane do konkretnej specyfiki i parametrów wycenianego instrumentu finansowego oraz sytuacji wystawcy (emitenta).

Oszacowana wartość godziwa odpowiada kwocie możliwej do uzyskania lub koniecznej do zapłaty w celu zamknięcia pozycji otwartych na dzień bilansowy. Dla transakcji, dla których jest to możliwe, wyceny dokonuje się w oparciu o notowania rynkowe. W przypadku transakcji terminowego kupna lub sprzedaży towarów, w celu ustalenia ich wartości godziwej posłużono się cenami terminowymi na daty zapadalności poszczególnych transakcji. W przypadku miedzi oficjalne ceny zamknięcia London Metal Exchange oraz wskaźniki zmienności na dzień bilansowy uzyskuje się z systemu Reuters. W odniesieniu do srebra oraz złota użyto ceny fixing ustalonej, także w dniu bilansowym, na London Bullion Market Association W przypadku zmienności oraz cen terminowych zastosowano kwotowania od Banków/Brokerów. Stopy procentowe dla walut oraz wskaźniki zmienności ich kursów są uzyskiwane z serwisu Reuters. Kontrakty terminowe i swap na rynku miedzi wyceniane są do rynkowej krzywej terminowej, natomiast w przypadku srebra i kursów walutowych cena terminowa liczona jest na podstawie fixingu i odpowiednich stóp procentowych. Do wyceny opcji azjatyckich na rynkach metali wykorzystuje się aproksymację Levy'ego do metodologii Blacka-Scholesa, natomiast do wyceny opcji europejskich na rynkach walutowych standardowy model Germana-Kohlhagena.

Wartość godziwa nienotowanych dłużnych papierów wartościowych ustalana jest jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowana bieżącą stopą procentową.

Wartość godziwą jednostek uczestnictwa w otwartych gotówkowych funduszach inwestycyjnych ustala się na podstawie wyceny dokonanej przez te fundusze. Wartość godziwa udziałów w zamkniętych funduszach inwestycyjnych ustalana jest na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach finansowych tych funduszy.

Wartości godziwe instrumentów finansowych Grupy są ustalane na bazie cen rynkowych lub wycen przy zastosowaniu modeli wyceny wykorzystujących jako dane wejściowe wyłącznie obserwowalne zmienne rynkowe z aktywnych rynków.

2.2.5.5. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy dokonuje się oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość. Do istotnych obiektywnych przesłanek (dowodów) zalicza się przede wszystkim: poważne problemy finansowe dłużnika, wstąpienie na drogę sądową przeciwko dłużnikowi, zanik aktywnego rynku dla danego instrumentu finansowego, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym wystawcy instrumentu finansowego, utrzymywanie się spadku wartości godziwej instrumentu finansowego poniżej poziomu zamortyzowanego kosztu.

Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe straty ujęte w kapitale – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia, a aktualną wartością godziwą, pomniejszone o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat – wyłącza się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat. Straty z tytułu utraty wartości ujęte w rachunku zysków i strat a dotyczące instrumentów kapitałowych nie podlegają odwróceniu w korespondencji z rachunkiem zysków i strat. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości dłużnych instrumentów finansowych ujmuje się w rachunku zysków i strat, jeżeli w kolejnych okresach, po ujęciu odpisu, wartość godziwa tych instrumentów finansowych wzrosła w wyniku zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu.

Jeżeli występują dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w wysokości zamortyzowanego kosztu, kwota odpisu jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych oryginalną efektywną stopą procentową dla tych aktywów (tj. efektywną stopą procentową wyliczoną na moment początkowego ujęcia dla aktywów opartych na stałej stopie procentowej oraz efektywną stopą procentową ustaloną na moment ostatniego przeszacowania dla aktywów opartych na zmiennej stopie procentowej). Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat. Wartość bilansowa aktywów finansowych jest ustalana poprzez wykorzystanie odrębnego konta dla odpisów aktualizujących (strat kredytowych) wartość tych aktywów.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.5 Instrumenty finansowe (kontynuacja)

2.2.5.5 Utrata wartości aktywów finansowych (kontynuacja)

Należności i pożyczki oraz aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, wyceniane w zamortyzowanym koszcie, poddawane są na każdy dzień bilansowy indywidualnym testom pod kątem wystąpienia przesłanek wskazujących na utratę wartości. Należności, dla których indywidualnie nie ujęto odpisu, a którym można przypisać prawdopodobieństwo utraty wartości ze względu na specyfikę ryzyka kredytowego (związanego np. z rodzajem działalności lub strukturą odbiorców) poddawane są takim testom jako portfel aktywów.

Odwrócenie odpisu ujmuje się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości ulega zmniejszeniu i zmniejszenie to może być przypisane do zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu. Odwrócenie odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

2.2.5.6. Wbudowane instrumenty pochodne

Ujęcie początkowe instrumentów pochodnych

Wbudowane instrumenty pochodne wyłącza się z umowy zasadniczej zawierającej wbudowany instrument pochodny i wprowadza się do ksiąg rachunkowych na dzień jej zawarcia, jeżeli spełnione są wszystkie poniższe warunki:

- umowa zawierająca wbudowany instrument pochodny (umowa mieszana) nie jest wyceniana w wartości godziwej, której zmiany odnoszone są do rachunku zysków i strat,
- charakter wbudowanego instrumentu oraz ryzyka z nim związane nie są ściśle powiązane z charakterem umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi,
- odrębny instrument, którego charakterystyka odpowiada cechom wbudowanego instrumentu pochodnego, spełniałby definicję instrumentu pochodnego.

Ponownej oceny umów pod kątem wydzielenia z nich instrumentów wbudowanych dokonuje się w momencie, kiedy występuje istotna zmiana warunków umowy powodująca znaczne zmiany w przepływach pieniężnych powstających z tejże umowy.

Wyżej opisane kryteria w szczególności uznaje się za spełnione dla kontraktów sprzedaży metali lub zakupu materiałów miedzionośnych, dla których cena ustali się po dacie dokonania sprzedaży lub zakupu. W takich przypadkach Grupa wydziela z kontraktu zasadniczego sprzedaży / zakupu wbudowany instrument pochodny. Od momentu wydzielenia, wbudowany instrument pochodny podlega wycenie do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Od dnia wydzielenia wbudowane instrumenty pochodne klasyfikowane są jako aktywa lub zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zmiana stanu wbudowanych instrumentów pochodnych ujmowana jest jako korekta odpowiednio przychodów ze sprzedaży lub kosztu własnego sprzedaży.

2.2.5.7 Rachunkowość zabezpieczeń

Zabezpieczanie, dla celów rachunkowości, polega na proporcjonalnym kompensowaniu między sobą wyników uzyskiwanych na skutek zmian wartości godziwej przepływów środków pieniężnych wynikających z instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej. W grupie instrumentów zabezpieczających wyróżniane są instrumenty zabezpieczające wartość godziwą, instrumenty zabezpieczające przyszłe przepływy środków pieniężnych oraz instrumenty zabezpieczające udziały w aktywach netto podmiotów zagranicznych. Aktywa finansowe niebędące pochodnym instrumentem finansowym lub zobowiązania finansowe niebędące pochodnym instrumentem finansowym mogą być wyznaczone jako instrument zabezpieczający jedynie dla zabezpieczenia ryzyka walutowego.

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ani zabezpieczeń udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych. Instrumenty zabezpieczające wyznacza się jako zabezpieczające przyszłe przepływy środków pieniężnych.

Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy środków pieniężnych

Instrument pochodny zabezpieczający przepływy środków pieniężnych, to taki instrument pochodny, który:

- służy ograniczeniu zmienności przepływu środków pieniężnych i można go przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym w bilansie składnikiem aktywów lub zobowiązań lub z wysoce prawdopodobną prognozowaną przyszłą transakcją oraz
- będzie miał wpływ na wykazywany zysk lub stratę netto.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne ujmowane są w odrębnej pozycji kapitałów własnych, w takiej części, w jakiej dany instrument stanowi skuteczne zabezpieczenie związanej z nim pozycji zabezpieczanej. Część nieskuteczną odnosi się do rachunku zysków i strat jako pozostałe przychody operacyjne lub pozostałe koszty operacyjne. Zyski lub straty powstałe na instrumencie zabezpieczającym przepływy pieniężne odnoszone są do rachunku zysków i strat w momencie, gdy dana pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

Efektywność (skuteczność) zabezpieczenia oznacza stopień, w jakim zmiany przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczaną pozycją, możliwe do przypisania zabezpieczanemu ryzyku, są kompensowane zmianami przepływów pieniężnych związanych z instrumentami zabezpieczającymi.

Jeżeli zabezpieczane przyszłe zobowiązanie lub prognozowana transakcja prowadzą do ujęcia w bilansie niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązań, wówczas w chwili ujęcia tego składnika, związane z nim zyski i straty są uwzględnione w cenie nabycia lub innej wartości bilansowej danego składnika aktywów lub zobowiązań.

W ramach rachunkowości zabezpieczeń stosuje się instrumenty zabezpieczające przyszłe przepływy pieniężne. Wyznaczane zabezpieczenia dotyczą przyszłych prognozowanych transakcji przyjętych w Planie Sprzedaży na dany rok. Plany te sporządzane są w oparciu o możliwości produkcyjne na dany okres. Grupa ocenia prawdopodobieństwo wystąpienia tych transakcji jako bardzo wysokie, ponieważ z historycznego punktu widzenia sprzedaż zawsze realizowana była na poziomach założonych w poszczególnych Planach Sprzedaży.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.5 Instrumenty finansowe (kontynuacja)

2.2.5.7 Rachunkowość zabezpieczeń (kontynuacja)

Przy zawieraniu transakcji, Grupa dokumentuje związek pomiędzy instrumentami zabezpieczającymi, a pozycjami zabezpieczanymi, a także cel zawarcia danej transakcji. Grupa dokumentuje również swoją ocenę, zarówno na dzień rozpoczęcia zabezpieczenia, jak i na bieżąco, czy instrumenty zabezpieczające są skuteczne oraz czy w przyszłości oczekuje się wysokiej skuteczności w kompensowaniu zmian przepływów pieniężnych instrumentów zabezpieczających oraz zabezpieczanych pozycji.

Zaprzestanie stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń

Zaprzestaje się ujmowania instrumentów pochodnych jako zabezpieczających, jeżeli instrument pochodny wygaśnie, zostanie sprzedany, wypowiedziany lub zrealizowany lub, jeżeli Grupa wycofa wyznaczenie danego instrumentu jako zabezpieczenie. Grupa może podjąć decyzję o ustanowieniu dla danego instrumentu pochodnego nowego powiązania zabezpieczającego, dokonać zmiany przeznaczenia instrumentu pochodnego bądź wyznaczyć go do zabezpieczenia innego rodzaju ryzyka. Wówczas, dla zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych, zyski lub straty powstałe w okresach, w których zabezpieczenie było efektywne pozostają w kapitałach aż do momentu, w którym zabezpieczana pozycja wpływa na rachunek zysków i strat.

Jeśli zabezpieczenie przyszłego zobowiązania lub prognozowanej przyszłej transakcji przestanie funkcjonować, ponieważ pozycja zabezpieczana przestała spełniać definicję przyszłego zobowiązania, bądź też ze względu na zaistniałe prawdopodobieństwo, że planowana transakcja nie zostanie zawarta, wówczas zysk lub strata netto ujęta w kapitałach zostaje natychmiast przeniesiona do rachunku zysków i strat.

2.2.6 Zapasy

Do zapasów zalicza się:

- materiały,
- półfabrykaty i produkcję w toku,
- wyroby gotowe,
- towary.

Przychód składników zapasów wyceniany jest według następujących zasad:

- materiały i towary – według cen nabycia,
- wyroby gotowe i półfabrykaty – na poziomie rzeczywistych kosztów wytworzenia,
- produkcja w toku – zgodnie z wyceną zapasu produkcji w toku.

Rozchód składników zapasów wyceniany jest według następujących zasad:

- materiały i towary – według cen przeciętnych ustalonych w wysokości średniej ważonej cen danego składnika,
- wyroby gotowe i półfabrykaty – wycena poprzez różnicę pomiędzy wartością końcową zapasu, a przychodem, z uwzględnieniem stanu na bilans otwarcia.

Zapasy wycenia się według następujących zasad:

- materiały i towary – według cen przeciętnych ustalonych jak dla rozchodu,
- wyroby gotowe, półfabrykaty, produkcja w toku – na podstawie narastających rzeczywistych kosztów wytworzenia z uwzględnieniem stanu na bilans otwarcia.

Na dzień bilansowy zapasy wyceniane są według przyjętych powyżej zasad, jednakże na poziomie nie wyższym od wartości ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania. Wartość netto możliwa do uzyskania to szacowana cena sprzedaży dokonywanej w normalnym toku działalności, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia i koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

2.2.7 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług ujmuje się początkowo w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu należności te wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości, przy czym należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania należności nie podlegają dyskontowaniu.

Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Grupa nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot. Kwotę odpisu aktualizującego stanowi różnica pomiędzy wartością bilansową danego składnika aktywów, a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych według efektywnej stopy procentowej.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujmowany jest w ciężar rachunku zysków i strat.

Należności niestanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty.

Należności o terminie wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego kwalifikuje się do aktywów długoterminowych. Do aktywów krótkoterminowych zaliczane są należności o terminie wymagalności w okresie do 12 miesięcy od dnia bilansowego.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.7 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (kontynuacja)

Za należności uznaje się:

- **należności z tytułu dostaw i usług** – to jest należności powstałe w wyniku prowadzenia podstawowej działalności operacyjnej Grupy oraz
- **pozostałe należności**, w tym:
 - pożyczki udzielone,
 - inne należności finansowe – to jest należności spełniające definicje aktywów finansowych,
 - inne należności niefinansowe, w tym m.in. zaliczki na dostawy oraz na środki trwałe, środki trwałe w budowie, wartości niematerialne, akcje i udziały, należności od pracowników, jeżeli ich rozliczenie nastąpi w innej formie niż przekazanie środków pieniężnych,
- rozliczenia międzyokresowe czynne.

2.2.8 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne bezpieczne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy od dnia ich założenia, otrzymania, nabycia lub wystawienia oraz o dużej płynności. W skład środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wchodzi również odsetki od ekwiwalentów środków pieniężnych.

2.2.9 Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana przede wszystkim poprzez transakcje sprzedaży a nie poprzez kontynuowanie użytkowania, pod warunkiem, iż są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie, z zachowaniem warunków, które są zwyczajowo stosowane przy sprzedaży tych aktywów (lub grup do zbycia) oraz ich sprzedaż jest wysoce prawdopodobna.

Bezpośrednio przed początkową kwalifikacją składników aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczonych do sprzedaży, dokonuje się wyceny tych aktywów, tj. ustala się ich wartość bilansową zgodnie z przepisami właściwych standardów.

Na moment przekwalifikowania aktywa te wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

2.2.10 Utrata wartości aktywów niefinansowych

Wartość firmy oraz wartości niematerialne, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania nie podlegają amortyzacji, lecz są corocznie testowane pod kątem możliwej utraty wartości.

Aktywa podlegające amortyzacji testuje się na utratę wartości, ilekroć jakieś zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują na możliwość niezrealizowania ich wartości bilansowej. Do podstawowych zewnętrznych przesłanek świadczących o możliwości zaistnienia utraty wartości dla spółek Grupy notowanych na aktywnych rynkach zalicza się występowanie w dłuższym okresie wyższej wartości bilansowej posiadanych przez nie aktywów netto w stosunku do wartości ich rynkowej kapitalizacji. Ponadto do najistotniejszych przesłanek zalicza się wystąpienie niekorzystnych zmian o charakterze technologicznym, rynkowym i gospodarczym w otoczeniu, w którym spółki Grupy prowadzą działalność, w tym na rynkach, na które przeznaczone są wyroby przez nie produkowane, a także wzrost rynkowych stóp procentowych i premii za ryzyka uwzględnianych w kalkulacji stóp dyskontowych wykorzystywanych do wyliczania wartości użytkowej aktywów poszczególnych spółek Grupy. Czynniki wewnętrzne uwzględniane przy ocenie wystąpienia utraty wartości posiadanych aktywów to przede wszystkim znaczny spadek rzeczywistych przepływów pieniężnych netto w stosunku do przepływów pieniężnych netto z działalności operacyjnej przyjętych w budżecie, zaś w stosunku do pojedynczych składników aktywów ich fizyczne uszkodzenie, utrata przydatności oraz generowanie niższych korzyści ekonomicznych od wydatków poniesionych na ich nabycie bądź wytworzenie, jeżeli składnik aktywów samodzielnie generuje przepływy pieniężne.

Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży i wartości użytkowej.

Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości aktywa grupuje się na najniższym poziomie, na jakim generują przepływy pieniężne niezależnie od innych aktywów (ośrodki wypracowujące środki pieniężne). Dla celów przeprowadzenia testów na utratę wartości ośrodek wypracowujący środki pieniężne ustala się każdorazowo.

Jeżeli przeprowadzony test na utratę wartości wykaże, iż wartość odzyskiwalna (tj. wyższa z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia i wartość użytkową) danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa od wartości bilansowej, dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości różnicy między wartością odzyskiwaną a wartością bilansową składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne. Odpis z tytułu utraty wartości w pierwszej kolejności przypisuje się do wartości firmy, jeżeli występuje, pozostałą kwotę odpisu alokuje się do poszczególnych aktywów wchodzących w skład ośrodka wypracowującego środki pieniężne proporcjonalnie do udziału wartości bilansowej poszczególnych aktywów w wartości bilansowej całego ośrodka, przy czym w wyniku alokacji odpisu wartość bilansowa składnika aktywów nie może być niższa od najwyższej z trzech kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia, wartości użytkowanej i zera.

Odpis z tytułu utraty wartości ujmuje się w ciężar rachunku zysków i strat.

Niefinansowe aktywa trwałe, inne niż wartość firmy, dla których w okresach wcześniejszych dokonano odpisu z tytułu utraty wartości testuje się na każdy dzień bilansowy pod kątem wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość odwrócenia wcześniej dokonanego odpisu.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.11 Kapitał własny

Kapitał własny stanowią:

1. Kapitał zakładowy (akcyjny).
2. Pozostałe kapitały, na które składają się:
 - kapitał z aktualizacji wyceny ustalony w wysokości wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne odpowiadającej skutecznej części zabezpieczenia skorygowany o podatek odroczonego,
 - kapitał z aktualizacji wyceny do wartości godziwej aktywów finansowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży skorygowany o podatek odroczonego.
3. Zyski zatrzymane, na które składają się:
 - niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych,
 - kapitał zapasowy tworzony zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych,
 - kapitał zapasowy tworzony i wykorzystywany zgodnie ze statutem,
 - wynik finansowy bieżącego okresu obrotowego.

2.2.12 Zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek Grupy, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wypływ z Grupy środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Do zobowiązań zalicza się:

- zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i leasingu finansowego,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług,
- pozostałe zobowiązania finansowe,
- pozostałe zobowiązania niefinansowe.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmuje się w bilansie w wartości nominalnej. Wartość księgowa tych zobowiązań odpowiada w przybliżeniu wartości stanowiącej wysokość zamortyzowanego kosztu, przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej. Zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług nie dyskontuje się.

Zobowiązania niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

2.2.13 Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów

Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów stanowią zobowiązania przypadające do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom.

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów stanowią m.in.:

- wynagrodzenia wraz z narzutami wypłacane jednorazowo, dotyczące okresów rocznych,
- zarachowane podatki i opłaty lokalne,
- krótkookresowe rezerwy na niewykorzystane urlopy.

2.2.14 Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów obejmują głównie środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych w budowie oraz prac rozwojowych, rozliczane równolegle do odpisów amortyzacyjnych środków trwałych sfinansowanych z tych źródeł.

Wartość przyjętych nieodpłatnie w drodze dotacji środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych ujmuje się zgodnie z opisem w nacie nr 2, punkt 2.2.24 Pomoc Państwa.

2.2.15 Rezerwy

Rezerwy tworzone są, gdy na Grupie Kapitałowej ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Rezerwy tworzy się w szczególności z następujących tytułów:

- przyszłe koszty likwidacji kopalń po zakończeniu eksploatacji górniczej, koszty likwidacji obiektów technologicznych w hutach miedzi i innych obiektów w przypadkach, w których z przepisów prawa wynika obowiązek ich demontażu i usunięcia po zakończeniu użytkowania i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsc w których się znajdowały,
- skutki toczących się spraw sądowych oraz spraw spornych,
- udzielone gwarancje, poręczenia.

Rezerwy tworzy się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy. Jeżeli skutek zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które według oczekiwań będą niezbędne do wypełnienia obowiązku.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.15 Rezerwy (kontynuacja)

Rezerwa na przyszłe koszty związane z likwidacją kopalń i innych obiektów technologicznych tworzona jest na bazie szacunku przewidywanych kosztów likwidacji obiektów i przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu ich eksploatacji. Podstawą szacowania wielkości rezerwy są specjalistyczne opracowania sporządzone w oparciu o prognozy eksploatacji złoża (dla obiektów górniczych) oraz ekspertyzy technologiczno-ekonomiczne sporządzone przez specjalistyczne firmy bądź wykonane w Jednostce Dominującej. Aktualizacji wartości rezerwy dokonuje się na dzień bilansowy.

Kwota rezerwy ustalona na 1 stycznia 2004 r. tj. na dzień przejścia na stosowanie MSSF dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, ujęta w wartości środków trwałych, została wyliczona w oparciu o fakultatywne wyłączenie określone w MSSF 1 *Zastosowanie MSSF po raz pierwszy*. Począwszy od 1 stycznia 2004 r. wszelkie zmiany wynikające ze zmian wysokości rezerwy ujmowane są zgodnie z KIMS 1.

Zgodnie z wymogami MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych* rezerwy w bilansie prezentowane są odpowiednio jako krótko i długoterminowe.

2.2.16 Świadczenia pracownicze

Grupa wypłaca świadczenia emerytalne z tytułu jednorazowych odpraw emerytalno-rentowych, ekwiwalentu węglowego i nagród jubileuszowych zgodnie z Zakładowymi Układami Zbiorowymi Pracy.

Zobowiązanie bilansowe z tytułu tych świadczeń równe jest wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na dzień bilansowy z uwzględnieniem zysków i strat aktuarialnych oraz kosztów przeszłego zatrudnienia. Wysokość zobowiązań z tytułu określonych świadczeń szacowana jest na dzień bilansowy przez niezależnego aktuarusza metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych. Wartość bieżącą zobowiązania z tytułu określonych świadczeń ustala się poprzez zdyskontowanie szacowanych przyszłych wypływów pieniężnych przy zastosowaniu stóp procentowych obligacji skarbowych wyrażonych w walucie przyszłej wypłaty świadczeń, o terminach zapadalności zbliżonych do terminów regulowania odnośnych zobowiązań. Zgodnie z MSR 19 stopa dyskontowa powinna być oparta o rentowność wysoce płynnych obligacji komercyjnych o niskim stopniu ryzyka. W przypadku braku rozwiniętego rynku takich obligacji, a z taką sytuacją mamy do czynienia w Polsce, należy zastosować występujące na dzień bilansowy rynkowe stopy zwrotu z obligacji skarbowych.

Zyski i straty aktuarialne powiększają lub zmniejszają koszty w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Koszty przeszłego zatrudnienia dotyczące programów określonych świadczeń ujmuje się w rachunku zysków i strat sukcesywnie, metodą liniową przez okres nabywania uprawnień.

Jednostka Dominująca uczestniczy w programie składek na rzecz pracowników w ramach Pracowniczych Programów Emerytalnych (PPE). Z tytułu niniejszego Programu nie ciąży na Jednostce Dominującej żaden prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek do wypłaty jakichkolwiek świadczeń na rzecz pracowników w przypadku, gdyby firma ubezpieczeniowa nie posiadała wystarczających środków na pokrycie swoich zobowiązań wobec udziałowców Programu po ustaniu okresu zatrudnienia.

2.2.17 Podatki (w tym odroczony podatek dochodowy)

Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat obejmuje: podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Podatek bieżący wyliczany jest zgodnie z aktualnym prawem podatkowym.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek i przepisów podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać wtedy, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany a rezerwa rozliczona, przyjmując za podstawę stawki i przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzona jest od dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Rezerwa ta nie podlega dyskontowaniu.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się od ujemnych różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi potrącenie różnic przejściowych lub wykorzystanie strat podatkowych.

Aktywa oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzone są bez względu na to, kiedy ma nastąpić ich realizacja.

Nie ujmuje się rezerwy z tytułu podatku odroczonego ani aktywa z tytułu podatku odroczonego, jeżeli wynikają one z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań pochodzących z transakcji, jeżeli transakcja ta:

- nie jest transakcją połączenia jednostek gospodarczych, oraz
- w czasie wystąpienia nie ma wpływu na wynik finansowy brutto ani na dochód podlegający opodatkowaniu. Rezerwy z tytułu podatku odroczonego nie ujmuje się również od różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia wartości firmy.

Podatek odroczony ujmuje się w rachunku zysków i strat danego okresu, za wyjątkiem przypadku, gdy podatek odroczony:

- dotyczy transakcji czy zdarzeń, które ujmowane są bezpośrednio w kapitale własnym – wówczas podatek odroczony również ujmowany jest w odpowiednim składniku kapitału własnego, lub
- wynika z połączenia jednostek gospodarczych – wówczas podatek odroczony wpływa na wartość firmy lub nadwyżkę udziału w wartości godziwej aktywów netto nad kosztem przejęcia.

Kompensaty aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego dokonuje się, gdy spółki Grupy posiadają możliwości do wyegzekwowania tytułu do przeprowadzenia kompensaty należności i zobowiązań z tytułu bieżącego podatku dochodowego oraz, gdy aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.18 Zobowiązania warunkowe i pozostałe zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązanie warunkowe jest:

- a) możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub nie wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki, lub
- b) obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu, ponieważ:
 - nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub
 - kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Do zobowiązań warunkowych zalicza się m.in.:

- gwarancje i poręczenia oraz weksle na rzecz osób trzecich, wynikające z umów,
- zobowiązania z tytułu odszkodowań za szkody powstałe w wyniku działalności gospodarczej, od spraw pozostających w postępowaniu,
- zawieszone warunkowo kary za gospodarcze korzystanie ze środowiska naturalnego,
- zobowiązania wynikające z umów wdrożeniowych, obliczone od przyszłych efektów,
- inne zobowiązania warunkowe wynikające z zawartych umów.

Do pozostałych zobowiązań pozabilansowych zalicza się m.in.:

- zobowiązania wobec Skarbu Państwa z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów,
- zobowiązania wobec jednostek samorządu terytorialnego z tytułu opłat za prawo wieczystego użytkowania gruntów nabyte odpłatnie na rynku wtórnym wyrażone w łącznej wartości przyszłych minimalnych opłat wynikających z umów,
- zobowiązania wobec innych jednostek z tytułu opłat wynikających z zawartych nieodwołalnych umów leasingu operacyjnego, wyrażone w łącznej wartości przyszłych minimalnych opłat wynikających z umowy.

2.2.19 Przychody

Przychody ze sprzedaży ujmuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i opusty. W przypadku transakcji sprzedaży, dla których cena zostanie ustalona po dniu ujęcia sprzedaży w księgach rachunkowych, przychody ujmuje się w wartości ustalonej na bazie cen terminowych z daty rozpoznania sprzedaży. Przychody ze sprzedaży ujęte w wyżej określonej wysokości, koryguje się na każdy dzień bilansowy o zmianę wartości godziwej wbudowanych instrumentów pochodnych, wyodrębnionych z umów zasadniczych sprzedaży zgodnie z opisem w punkcie 2.2.5.6. Przychody ze sprzedaży korygowane są o wynik z rozliczenia instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne, zgodnie z zasadą, że wycenę pochodnego instrumentu zabezpieczającego w części stanowiącej zabezpieczenie efektywne ujmuje się w tej samej pozycji rachunku zysków i strat, w której ujmowana jest wycena pozycji zabezpieczanej w momencie, kiedy pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

W przychodach ze sprzedaży ujmowane są przychody powstające ze zwykłej działalności operacyjnej Grupy Kapitałowej tj. przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów, z uwzględnieniem udzielonych rabatów i innych zmniejszeń ceny sprzedaży.

Ponadto, przychodami okresu sprawozdawczego, wpływającymi na wynik finansowy okresu są:

pozostałe przychody i zyski operacyjne, pośrednio związane z prowadzoną działalnością, w tym w szczególności:

- przychody oraz zyski z inwestycji,
- przychody z wyceny i realizacji instrumentów pochodnych handlowych oraz przychody z tytułu realizacji i wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających w części nieefektywnej,
- zyski z tytułu różnic kursowych, za wyjątkiem różnic kursowych powstających na zobowiązaniach stanowiących źródła finansowania działalności Grupy Kapitałowej,
- odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, pożyczek,
- rozwiązanie niewykorzystanych rezerw, utworzonych uprzednio w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych,
- zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych.

przychody finansowe, stanowiące przede wszystkim przychody związane z finansowaniem działalności Grupy Kapitałowej, w tym:

- zyski z tytułu różnic kursowych netto powstające wyłącznie na zobowiązaniach pochodzących ze źródeł finansowania działalności Grupy Kapitałowej, (pożyczki, kredyty, obligacje, leasing finansowy itp.),
- zyski z realizacji oraz wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających zobowiązania finansujące działalność Grupy.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ujmuje się wtedy, gdy:

- Grupa Kapitałowa przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do towarów, wyrobów gotowych i materiałów,
- Grupa Kapitałowa przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi towarami, wyrobami gotowymi i materiałami w stopniu, w jakim funkcję taką realizuje wobec zapasów, do których ma prawo własności, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli,
- kwotę przychodów można wycenić wiarygodnie,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa Kapitałowa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji,
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione przez Grupę Kapitałową w związku z transakcją, można wycenić w sposób wiarygodny.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.19 Przychody (kontynuacja)

Przychody ze sprzedaży usług ujmują się wtedy, gdy:

- kwotę przychodów można wycenić w sposób wiarygodny,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa Kapitałowa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji,
- stopień realizacji transakcji na dzień bilansowy może być określony w wiarygodny sposób,
- koszty poniesione w związku z transakcją oraz koszty zakończenia transakcji mogą być wycenione w wiarygodny sposób.

Przychody z tytułu odsetek ujmują się według zasady memoriałowej metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend ujmują się w momencie przyznania praw.

2.2.20 Koszty

Za koszty uznaje się uprawdopodobnione zmniejszenie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofanie środków przez udziałowców lub właścicieli.

Koszty ujmują się w rachunku zysków i strat na podstawie bezpośredniego związku pomiędzy poniesionymi kosztami, a osiągnięciem konkretnych przychodów, tzn. stosując zasadę współmierności, poprzez rachunek rozliczeń międzyokresowych kosztów czynnych i biernych. W przypadku transakcji zakupu materiałów miedzionośnych, dla których cena zostanie ustalona po dniu ujęcia zakupu w księgach rachunkowych, zapas ujmują się w wysokości oczekiwanej ceny nabycia na datę rozpoznania zapasów. Koszt własny sprzedaży na dzień bilansowy koryguje się na każdy dzień bilansowy o zmianę wartości godziwej wbudowanych instrumentów pochodnych, wyodrębnionych z umów zasadniczych zakupu zgodnie z opisem w punkcie 2.2.5.6.

Rachunek kosztów prowadzony jest w układzie rodzajowym oraz w układzie miejsc powstawania kosztów, przy czym za podstawowy układ sprawozdawczy kosztów w rachunku zysków i strat przyjmuje się wariant kalkulacyjny.

Całkowity koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów stanowi:

- koszt wytworzenia sprzedanych produktów,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów,
- koszty sprzedaży,
- koszty ogólnego zarządu.

Ponadto, kosztami okresu sprawozdawczego, wpływającymi na wynik finansowy okresu są **pozostałe koszty i straty operacyjne**, związane pośrednio z działalnością operacyjną, w tym w szczególności:

- straty z inwestycji finansowych,
- koszty z wyceny i realizacji instrumentów pochodnych handlowych oraz koszty z tytułu realizacji i wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających w części nieefektywnej,
- straty z tytułu różnic kursowych, za wyjątkiem różnic kursowych powstających na zobowiązaniach stanowiących źródła finansowania działalności Grupy Kapitałowej,
- odpis z tytułu utraty wartości aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, pożyczek i innych inwestycji,
- utworzone rezerwy na sprawy sporne, kary i odszkodowania i inne koszty pośrednio związane z działalnością operacyjną,
- przekazane darowizny,
- strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych,

a także **koszty finansowe** związane z finansowaniem działalności Grupy Kapitałowej, w tym w szczególności:

- odsetki od kredytu bankowego w rachunku bieżącym,
- odsetki od krótkoterminowych i długoterminowych pożyczek, kredytów i innych źródeł finansowania, w tym dyskonto zobowiązań,
- straty z tytułu różnic kursowych netto powstające na zobowiązaniach pochodzących ze źródeł finansowania działalności Grupy Kapitałowej,
- zmiany wysokości rezerwy wynikające z przybliżania czasu wykonania zobowiązania (tzw. efekt odwracania dyskonta).

2.2.21 Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Grupa Kapitałowa prowadzi działalność tj. w walucie funkcjonalnej. Sprawozdania finansowe prezentowane są w złotych polskich (PLN), który stanowi walutę funkcjonalną i walutę prezentacji Grupy Kapitałowej.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na moment początkowego ujęcia na walutę funkcjonalną:

- po kursie kupna lub sprzedaży walut stosowanych przez bank, w którym następuje transakcja, w przypadku operacji sprzedaży lub kupna walut oraz operacji zapłaty należności lub zobowiązań,
- według średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez NBP obowiązującego na dzień zawarcia transakcji. Kursem obowiązującym na dzień zawarcia transakcji jest średni kurs NBP ogłoszony w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym zawarcie transakcji.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.21 Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych (kontynuacja)

Na każdy dzień bilansowy:

- wyrażone w walucie obcej pozycje pieniężne przelicza się przy zastosowaniu obowiązującego w tym dniu kursu zamknięcia, tj. średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez NBP,
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany (tj. średniego kursu NBP ustalonego dla danej waluty) obowiązującego na dzień transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany (tj. średniego kursu NBP ustalonego dla danej waluty) obowiązującego na dzień ustalenia wartości godziwej.

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych powstałe w wyniku rozliczenia transakcji w walucie obcej oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych inne niż instrumenty pochodne wyrażonych w walutach obcych ujmują się w rachunku zysków i strat. Zyski i straty z tytułu zmiany kursów walut dotyczące wyceny bilansowej instrumentów pochodnych wyrażonej w walucie obcej ujmują się w rachunku zysków i strat jako wycena do wartości godziwej, o ile nie są elementem efektywnej części zmiany wartości godziwej transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne bądź udziały w aktywach netto podmiotów zagranicznych. W takim przypadku są one ujmowane w kapitale własnym, zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Zyski i straty z tytułu zmiany kursów walut dotyczące wyceny bilansowej pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmują się jako element zmian wartości godziwej, natomiast dla zaklasyfikowanych do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, ujmują się w kapitale z aktualizacji wyceny do wartości godziwej.

2.2.22 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego (tj. koszty, które obejmują odsetki oraz inne koszty poniesione przez jednostkę w związku z pożyczaniem środków pieniężnych) ujmowane są w kosztach okresu, którego dotyczą.

2.2.23 Leasing

Umowa leasingu w ramach, której zasadniczo całość ryzyka i wszystkie korzyści z tytułu posiadania aktywów zostały przeniesione na leasingobiorcę, klasyfikuje się jako leasing finansowy. Przedmiot leasingu finansowego ujmuje się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Podlegające amortyzacji aktywa nabyte w ramach leasingu finansowego amortyzowane są przez okres użytkowania aktywów lub okres leasingu, w zależności od tego, który z nich jest krótszy.

Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i korzyści z tytułu posiadania pozostaje udziałem leasingodawcy (finansującego) stanowi leasing operacyjny.

2.2.24 Pomoc Państwa

Pieniężne dotacje państwowe do aktywów prezentuje się w bilansie jako rozliczenia międzyokresowe przychodów.

Dotacji państwowych nie ujmuje się dopóki nie istnieje wystarczająca pewność, że jednostka gospodarcza spełni warunki związane z dotacjami oraz, że dotacje będą otrzymane.

Pieniężne dotacje państwowe ujmuje się w systematyczny sposób jako przychód w poszczególnych okresach, aby zapewnić ich współmierność z odpowiednimi kosztami, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować. Nie zwiększają one bezpośrednio kapitału własnego.

Dotacja państwowa, która staje się należna jako forma rekompensaty za już poniesione koszty lub straty lub została przyznana jednostce celem udzielenia jej natychmiastowego finansowego wsparcia, bez towarzyszących przyszłych kosztów, zostaje ujęta jako przychód w okresie, w którym stała się należna, wraz z ujawnieniem tego faktu.

Dotacja do przychodów prezentuje się jako przychód, oddzielnie od odpowiednich kosztów, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować. Dotacje takie ujmują się jako przychód niezależnie od tego czy zostały otrzymane w formie środków pieniężnych czy też przybierają formę redukcji zobowiązań.

Dotacje niepieniężne ujmują się w księgach w wartości godziwej.

Zasady rozliczania CO₂ zaprezentowano w nocie nr 2 pkt. 2.2.26.

2.2.25 Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Działalność Grupy Kapitałowej grupuje się według kryterium branżowego tj. dającego się wyodrębnić obszaru działalności Grupy w ramach, którego następuje dostarczanie produktów lub świadczenie usług, który podlega ryzyku i charakteryzuje się poziomem zwrotu z poniesionych nakładów inwestycyjnych różnym od tych, które są właściwe dla innych segmentów branżowych.

Segmenty geograficzne w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ustala się według wyodrębnionych obszarów działalności Grupy w ramach, których następuje dostarczanie produktów lub świadczenie usług w określonym środowisku gospodarczym, który podlega ryzyku i charakteryzuje się poziomem zwrotu z poniesionych nakładów inwestycyjnych, różnym od tych, które są właściwe dla innych obszarów działających w odmiennym środowisku gospodarczym.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.21 Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności (kontynuacja)

Dla celów sprawozdawczości wewnętrznej wydzielono trzy segmenty branżowe:

Segment I	-	miedź, metale szlachetne, inne produkty hutnictwa – wydobywanie, przetwórstwo miedzi i metali szlachetnych, produkcja metali nieżelaznych, handel miedzią i promocja miedzi;
Segment II	-	usługi telekomunikacyjne i informatyczne – świadczenie usług telekomunikacyjnych, telekomunikacja, informatyka i usługi informatyczne,
Segment III	-	inne branże, które obejmują działalność tych jednostek zależnych Grupy Kapitałowej, które nie wchodzi w zakres branż wymienionych w segmentach I i II;

2.2.26 Prawa do emisji gazów cieplarnianych

Spółki Grupy są uczestnikami programu ograniczania emisji dwutlenku węgla ustanowionego na bazie porozumień z Kioto z dnia 11 grudnia 1997 r. zobowiązujących organy państw, w tym Polski, do kontroli i redukcji emisji gazów cieplarnianych. Na mocy zawartych porozumień ustalony został cel, jakim jest redukcja emisji dwutlenku węgla do określonego poziomu. W związku z powyższym polski rząd alokuje prawa do emisji w ilości pokrywającej przyznane limity emisji dwutlenku węgla. Prawa do emisji przyznawane są zgodnie z Krajowym Planem Rozdziału Uprawnień do emisji dwutlenku węgla, który opracowywany jest na każdy kolejny okres rozliczeniowy.

Na moment początkowego ujęcia otrzymane od rządu prawa do emisji zanieczyszczeń oraz związane z nimi niepieniężne dotacje rządowe (ujęte jako rozliczenia międzyokresowe przychodów) wycenia się w wartości godziwej równej wartości nominalnej. Nabyte prawa do emisji wycenia się w wysokości kosztu nabycia. Prawa do emisji stanowią wartości niematerialne. Na dzień bilansowy prawa te podlegają wycenie w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. W ewidencji otrzymane nieodpłatnie prawa ujmuje się w wysokości różnicy pomiędzy wartością godziwą otrzymanych praw a rozliczeniami międzyokresowymi przychodów.

Dotację rozlicza się równolegle do umorzenia* praw do emisji. Grupa przyjęła zasadę zobowiązań netto wobec przyznanych praw do emisji. Zgodnie z tą zasadą rezerwa jest rozpoznawana wtedy, gdy rzeczywista emisja przewyższa przyznane i ciągle posiadane prawa do emisji. Zobowiązania takie ujmuje się w wysokości wartości godziwej praw do emisji, które jednostka będzie zobowiązana umorzyć powiększone o ewentualne koszty lub kary z tytułu niedoboru praw do emisji koniecznych dla uregulowania tego niedoboru. Rezerwę tworzy się w ciężar kosztu wytworzenia produktu. Rezerwa podlega rozliczeniu z chwilą umorzenia praw do emisji nabytych przez jednostkę w celu wywiązania się z tychże zobowiązań. Rozliczenie praw emisji następuje zgodnie z metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło” (FIFO).

* umorzenie oznacza decyzję o umorzeniu praw do emisji zanieczyszczeń wydaną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energii na podstawie przekazanej przez właściciela instalacji informacji o emisji zanieczyszczeń.

2.2.27 Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Jednostki Dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

2.2.28 Rachunek przepływów pieniężnych

Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej prezentuje się metodą pośrednią.

2.2.29 Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem w Grupie ma na celu zachowanie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji tak, aby Grupa mogła generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przynosić korzyści pozostałym interesariuszom.

Zgodnie z praktyką rynkową efektywne wykorzystanie kapitału monitorowane jest między innymi na podstawie:

1. Wskaźnika kapitału własnego obliczanego jako stosunek wartości netto aktywów rzeczowych (kapitał własny pomniejszony o wartości niematerialne) do sumy bilansowej.
2. Wskaźnika stanowiącego stosunek zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i leasingu finansowego do EBITDA. EBITDA jest to zysk z działalności operacyjnej po dodaniu amortyzacji.

2.2.30 Programy lojalnościowe

Przyznane abonentowi biorącemu udział w Programie Partnerskim punkty ujmuje się jako oddzielny element transakcji sprzedaży w ramach, której zostały przyznane. Wartość godziwą otrzymanej zapłaty rozdziela się pomiędzy punkty lojalnościowe i pozostałe składowe sprzedaży. Kwotę przyporządkowaną do punktów lojalnościowych określa się w odniesieniu do ich wartości godziwej i odracza jako rozliczenia międzyokresowe przychodów do momentu wykorzystania punktów przez klienta.

Wartość godziwa punktu lojalnościowego, po której odraczany jest przychód, ustalana jest w oparciu o wartość godziwą nagród z uwzględnieniem struktury ich wykorzystania.

Wartość punktu lojalnościowego poddawana jest weryfikacji na koniec każdego roku kalendarzowego.

Przychód rozpoznaje się w momencie wykorzystania punktów. Kwota ujętego w danym okresie przychodu oparta jest na liczbie wykorzystanych punktów w stosunku do przewidywanej łącznej liczby wykorzystanych punktów lojalnościowych i uwzględnia zmiany wartości punktu lojalnościowego w poszczególnych latach. Przewidywana liczba wykorzystanych punktów lojalnościowych jest wartością szacunkową.

3. Ważne oszacowania

3.1 Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

Stosując się do wytycznych MSR 39 w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi, posiadających ustalony termin płatności lub dające się ustalić terminy wymagalności dokonuje się klasyfikacji takich aktywów do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Dokonując takiego osądu, ocenia się intencje i możliwość utrzymywania takich inwestycji do terminu wymagalności.

Jeżeli Grupa Kapitałowa nie dotrzyma warunków utrzymywania do terminu wymagalności, oprócz sytuacji przewidzianych w MSR 39, będzie zmuszona do przeklasyfikowania wszystkich aktywów ujętych w tej grupie do grupy aktywów dostępnych do sprzedaży. W takiej sytuacji, przeklasyfikowane inwestycje będą wyceniane w wartości godziwej, a nie według skorygowanej ceny nabycia.

Grupa Kapitałowa na każdy dzień bilansowy dokonuje analizy mającej na celu określenie istotności wpływu wyodrębnienia wbudowanych instrumentów pochodnych na jej sprawozdanie finansowe. Po przeprowadzeniu analizy Grupa Kapitałowa uznała, iż wydzielenie tych instrumentów na dzień 31 grudnia 2008 roku nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

3.2 Wycena rezerw

1. Rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze – odprawy emerytalne lub rentowe, nagrody jubileuszowe oraz ekwiwalent za węgiel wypłacany po okresie zatrudnienia szacuje się przy zastosowaniu metod aktuarialnych. Zmiana wskaźników finansowych będących podstawą szacunku tj.
 - wzrost stopy dyskonta o 1% i wzrost o 1 % wskaźnika wzrostu cen węgla oraz wynagrodzeń spowodowałyby wzrost rezerwy o kwotę 1 873 tys. zł;
 - obniżenie stopy dyskonta o 1% i wzrost o 1 % wskaźnika wzrostu cen węgla oraz wynagrodzeń spowodowałyby wzrost rezerwy o kwotę 305 145 tys. zł;
 - wzrost stopy dyskonta o 1% i obniżenie o 1 % wskaźnika wzrostu cen węgla oraz wynagrodzeń spowodowałyby spadek rezerwy o kwotę 199 640 tys. zł;
 - obniżenie stopy dyskonta o 1% i obniżenie o 1 % wskaźnika wzrostu cen węgla oraz wynagrodzeń spowodowałyby spadek rezerwy o kwotę 1 901 tys. zł.
2. Rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych.

Stan rezerwy stanowi równowartość zdyskontowanych do wartości bieżącej, oszacowanych kosztów przyszłej likwidacji. Na aktualizację rezerwy na dzień bilansowy mają wpływ poniższe wskaźniki:

- a) wskaźnik zmiany cen w sektorze usług budowlano-montażowych publikowany przez GUS,
- b) realna stopa dyskontowa skalkulowana w oparciu o rentowność obligacji skarbowych o terminach zapadalności najbardziej zbliżonych do terminów planowanych wypływów finansowych (nominalna stopa dyskontowa) oraz prognozowaną przyszłą stopę inflacji.

Stopy dyskontowe (nominalna i inflacji) ustalane są oddzielnie dla okresów przyszłych, tj. jednego, dwóch i trzech lat oraz łącznie dla okresów od czwartego roku.

Wzrost realnej stopy dyskontowej wykorzystanej przy szacunku wysokości rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych o 1%, spowodowałby spadek wartości bilansowej rezerwy na likwidację zakładów górniczych i obiektów technologicznych o 142 556 tys. zł. Natomiast spadek realnej stopy dyskontowej o 1%, spowodowałby wzrost wartości bilansowej rezerwy o 195 085 tys. zł.

3. Pozostałe rezerwy długoterminowe – ich szacunku dokonuje się przyjmując parametry przyjęte do aktualizacji rezerw na świadczenia pracownicze (nota 23).

3.3 Aktywa i rezerwy na odroczony podatek dochodowy.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według dostępnych prognoz będą stosowane na moment zrealizowania aktywa lub rozwiązania rezerwy, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy.

Prawdopodobieństwo realizacji aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego określa się jako pewne.

3.4 Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych.

W oparciu o MSR 36 na dzień 31 grudnia 2008 r. Jednostka Dominująca przeprowadziła test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych.

W celu ustalenia wartości użytkowej dokonano analizy zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu średnioważonego kosztu kapitału (WACC) równego 11,24% oraz 3% rezydualnej stopy wzrostu. Test przeprowadzono dla Jednostki Dominującej jako jednego ośrodka wypracowującego środki pieniężne (CGU) z uwagi na brak możliwości przypisania przepływów pieniężnych poszczególnym składnikom przedsiębiorstwa.

Analizę przeprowadzono dla okresu 10 lat w oparciu o prognozowane przepływy pieniężne na podstawie zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą „Strategii KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2009 – 2018”.

Wyliczona w oparciu o przyjęte założenia wartość użytkowa rzeczowych aktywów trwałych wynosi 8 258 505 tys. zł i jest wyższa od ich wartości bilansowej o 3 118 979 tys. zł.

3. Ważne oszacowania (kontynuacja)

3.4 Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych. (kontynuacja)

Analiza wrażliwości wartości użytkowej

rezydualna stopa wzrostu	WACC				
	9%	10%	11%	12%	13%
-1%	8 707 224	7 293 846	6 151 677	5 215 431	4 438 704
0%	9 513 539	7 895 979	6 610 039	5 570 005	4 716 776
1%	10 521 434	8 631 920	7 160 074	5 989 048	5 041 193
2%	11 817 297	9 551 847	7 832 338	6 491 899	5 424 594
3%	13 545 116	10 734 609	8 672 669	7 106 495	5 884 676

3.5 Prezentacja

Przychody i koszty związane z inwestycjami finansowymi Grupa Kapitałowa prezentuje w rachunku zysków i strat w pozostałej działalności operacyjnej, uznając, że działalność ta (w szczególności inwestycje w branżę telekomunikacyjną) jest związana z działalnością operacyjną Grupy Kapitałowej. Szczegółowe zasady kwalifikacji przychodów i kosztów zostały opisane w notcie nr 2 punkt 2.2.19 i 2.2.20.

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

4. Skład Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. - jednostki zależne

KGHM Polska Miedź S.A. – Jednostka Dominująca Grupy Kapitałowej w bieżącym okresie objęła skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym 26 jednostek zależnych. Na dzień 31 grudnia 2008 roku skład Grupy Kapitałowej przedstawiał się następująco:

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział w kapitale zakładowym %	Udział procentowy posiadanych praw głosu %
KGHM CUPRUM Spółka z o.o. - CBR	Wrocław	działalność badawczo-rozwojowa	100	100
KGHM Polish Copper Ltd.	Londyn	handel miedzią	100	100
"MIEDZIOWE CENTRUM ZDROWIA" S.A.	Lubin	usługi medyczne	100	100
KGHM Ecoren S.A.	Lubin	produkcja pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych	100	100
"Energetyka" sp. z o.o.	Lubin	wytwarzanie, dystrybucja i sprzedaż energii elektrycznej i ciepłej	100	100
CBJ sp. z o.o.	Lubin	badania i analizy techniczne	100	100
KGHM Kupferhandelsges m.b.H.	Wiedeń	handel miedzią	100	100
POL-MIEDŹ TRANS Sp. z o.o.	Lubin	usługi transportowe	100	100
DIALOG S.A.	Wrocław	świadczenia usług telekomunikacyjnych, telekomunikacja, informatyka i usługi informatyczne	100	100
KGHM CONGO S.P.R.L.	Lubumbashi	usługi wydobywania rudy	99,98	99,98
KGHM Metraco S.A.	Legnica	handel, usługi agencyjne oraz przedstawicielskie	100	100
Zagłębie Lubin Spółka Akcyjna	Lubin	uczestnictwo i organizacja profesjonalnych zawodów sportowych	100	100
INTERFERIE S.A.	Lubin	turystyka, hotelarstwo, działalność sanatoryjna	65,67	65,67
PeBeKa S.A.	Lubin	budownictwo górnicze, podziemne, budowa tuneli	100	100
DFM ZANAM - LEGMET Sp. z o.o.	Polkowice	remonty i budowa maszyn	100	100
INOVA Spółka z o.o.	Lubin	badania i kontrola maszyn, prace badawczo-rozwojowe	100	100
DKE Spółka z o.o.	Oława	przyjmowanie odpadów komunalnych i przemysłowych, unieszkodliwianie, składowanie oraz utylizacja śmieci	50,33	50,33
WFP Hefra S.A.	Warszawa	produkcja i sprzedaż nakryć stołowych nierdzewnych, posrebrzanych, srebrnych, z tworzyw sztucznych i ceramiki, wyrobów gotowych, półfabrykatów i usług	97,52	97,52
Walcownia Metali Nieżelaznych spółka z o.o.	Gliwice	produkcja blach	84,37	84,37
PHP "MERCUS" sp. z o.o.	Polkowice	handel, produkcja wiązek przewodów elektrycznych	100	100
PHU "Lubinpex" Sp. z o.o.	Lubin	handel detaliczny artykułami spożywczymi, gastronomia	100	100
WM "ŁABĘDY" S.A.	Gliwice	produkcja metali nieżelaznych, wyrobów z metali nieżelaznych, usługi	88,92	88,92
AVISTA MEDIA sp. z o.o.	Wrocław	projektowanie, wdrażanie i obsługa systemów IPTV (telewizja interaktywna)	100	100
KGHM Letia S.A.	Legnica	promowanie innowacyjności	85,45	85,45
"PMT Linie Kolejowe" sp. z o.o.	Polkowice	zarządzanie infrastrukturą kolejową	100	100
Petrotel Sp. z o.o.	Płock	świadczenie usług telekomunikacyjnych, w zakresie telefonii stacjonarnej, usług internetowych, usług teletechnicznych, sprzedaży urządzeń	75,06	75,06

Skutek zmian w strukturze Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w okresie sprawozdawczym.

Objęcie udziałów w nowo utworzonej spółce PMT Linie Kolejowe sp. z o.o.

Dnia 19 września 2008 roku Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o wpisaniu do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców spółkę PMT Linie Kolejowe sp. z o.o. z siedzibą w Polkowicach. Kapitał zakładowy nowo utworzonego podmiotu wynosi 100 tys. zł i dzieli się na 100 udziałów po 1000 zł każdy.

W zawiązanej spółce - PMT Linie Kolejowe sp. z o.o. - POL-MIEDŹ TRANS sp. z o.o. (jednostka zależna KGHM Polska Miedź S.A.) objęła 99 udziałów o wartości nominalnej 1000 zł każdy i o łącznej wartości nominalnej 99 tys. zł, co stanowi 99% udziałów w kapitale zakładowym tej spółki i uprawnia do takiej samej liczby głosów na Zgromadzeniu Wspólników, 1% udziałów w PMT Linie Kolejowe sp. z o.o. objęła jednostka zależna KGHM Polska Miedź S.A. PHP Mercus sp. z o.o.

Wartość ewidencyjna udziałów PMT Linie Kolejowe sp. z o.o. w księgach POL-MIEDŹ TRANS sp. z o.o. wynosi 99 tys. zł, natomiast w księgach PHP Mercus sp. z o.o. wynosi 1 tys. zł.

Objęte przez POL-MIEDŹ TRANS sp. z o.o. oraz PHP Mercus sp. z o.o. udziały, za cenę zgodną z wartością nominalną, zostały w całości pokryte gotówką.

4. Skład Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. - jednostki zależne (kontynuacja)

Jednostka Dominująca Grupy Kapitałowej poprzez udziały pośrednie stała się właścicielem 100% udziałów w PMT Linie Kolejowe sp. z o.o.

Założenie spółki i przejęcie przez nią zarządzania infrastrukturą kolejową umożliwi PMT Linie Kolejowe sp. z o.o. pobieranie opłat za udostępnianie tejże infrastruktury innym przewoźnikom. Efektem podjęcia działalności przez PMT Linie Kolejowe sp. z o.o. będzie polepszenie efektywności posiadanego przez POL-MIEDŹ TRANS sp. z o.o. majątku.

Utrata kontroli spółki Vivid.pl S.A.

Dnia 29 września 2008 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, X Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych ogłosił upadłość spółki Vivid.pl S.A. z siedzibą w Warszawie (100% udziałów w kapitale zakładowym Vivid.pl S.A. posiada DIALOG S.A. - jednostka zależna KGHM Polska Miedź S.A.). Sąd wyznaczył sędziego komisarza - SSR Arkadiusza Zagrobelnego oraz syndyka masy upadłości - Jacka Filiksa. Uprawnoczenie postanowienia o upadłości nastąpiło 10 października 2008 roku. W wyniku rozliczenia utraty kontroli jednostki zależnej, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ustalono zysk na zbyciu jednostki zależnej w wysokości 393 tys. zł.

Do dnia utraty kontroli tj. do 29 września 2009 roku spółka Vivid.pl S.A. była objęta konsolidacją.

Nabycie udziałów Petrotel Sp. z o.o.

Dnia 6 listopada 2008 roku nastąpiło przeniesienie własności 6 150 udziałów spółki Petrotel Sp. z o.o. o wartości nominalnej 1 tys. zł każdy, stanowiących 75% kapitału zakładowego tej spółki, na rzecz DIALOG S.A. Przeniesienie praw własności udziałów nastąpiło na podstawie warunkowej umowy nabycia udziałów Petrotel Sp. z o.o., zawartej pomiędzy PKN Orlen S.A. i DIALOG S.A. dnia 22 września 2008 roku. Dnia 23 grudnia DIALOG S.A. nabyła od osoby fizycznej 5 udziałów stanowiących 0,6 % kapitału zakładowego spółki Petrotel sp. z o.o.

Łączny koszt nabycia udziałów wynosi 32 877 tys. zł. Wartość aktywów netto Petrotel sp. z o.o. wycenionych do wartości godziwej na dzień nabycia wyniosła 32 933 tys. zł. Aktywa netto należne kupującemu stanowiące 75,06 % wynoszą 24 720 tys. zł. Wartość firmy w wysokości 8 157 tys. zł stanowią nie ujawnione w aktywach jednostki przejmowanej odrębnie: marka Petrotel oraz baza adresowa abonentów, ponadto wartość firmy wiąże się z efektami skali oraz synergii.

Od dnia nabycia do dnia bilansowego spółka Petrotel Sp. z o.o. osiągnęła przychód w wysokości 4 748 tys. zł oraz stratę netto w wysokości (1 022) tys. zł.

Zmiana kapitału KGHM Letia Legnicki Park Technologiczny

Dnia 19 listopada 2008 została zarejestrowana zmiana kapitału zakładowego KGHM LETIA Legnicki Park Technologiczny spółka akcyjna. Kapitał zakładowy KGHM LETIA Legnicki Park Technologiczny spółka akcyjna został podwyższony o kwotę 7 428 tys. zł. KGHM Polska Miedź S.A. objęła 4 448 nowo wyemitowanych akcji o łącznej wartości nominalnej 4 448 tys. zł w zamian za wkład niepieniężny – 4 447 tys. zł oraz gotówkę – 1 tys. zł. Obecnie kapitał zakładowy KGHM LETIA Legnicki Park Technologiczny spółka akcyjna wynosi 27 428 tys. zł. W wyniku rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego, udział KGHM Polska Miedź S.A. w kapitale zakładowym KGHM LETIA Legnicki Park Technologiczny spółka akcyjna zmienił się z 94,95 % do 85,45%.

Udział Grupy Kapitałowej w kapitale KGHM Letia Legnicki Park Technologiczny S.A. w wyniku tej transakcji uległ zmniejszeniu o 9,5% na rzecz udziałowców mniejszościowych. Zysk ze zbycia w wysokości 67 tys. zł rozliczono w pozostałe przychody operacyjne.

Likwidacja KGHM Polish Copper LTD.

Dnia 13 maja 2008 roku Zarząd Jednostki Dominującej podjął uchwałę w sprawie ukierunkowania działań zmierzających do likwidacji spółki KGHM Polish Copper Ltd. Do końca 2008 roku istotne umowy handlowe KGHM Polish Copper Ltd. zostały przejęte przez Jednostkę Dominującą natomiast pozostałe umowy handlowe wygasną w pierwszych miesiącach 2009 roku. Dalsze działania zmierzające do likwidacji prowadzone będą przy współpracy z konsultantem, po wydaniu opinii z badania sprawozdania finansowego KGHM Polish Copper Ltd. za 2008 rok przez audytora.

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

5. Informacje dotyczące segmentów działalności

Za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008					
	Miedź i metale szlachetne, inne produkty hutnictwa	Usługi telekomunikacyjne i informatyczne	Inne	Wyłączenia	Wartość skonsolidowana
PRZYCHODY					
Sprzedaż na zewnątrz	11 397 662	550 668	706 555	-	12 654 885
Sprzedaż między segmentami	91 172	3 336	1 653 016	(1 747 524)	-
Przychody ogółem	11 488 834	554 004	2 359 571	(1 747 524)	12 654 885
WYNIK					
Wynik segmentu	4 576 875	(251 810)	132 549	(493 125)	3 964 489
Nieprzypisane koszty całej Grupy	-	-	-	-	(778 127)
Zysk operacyjny	-	-	-	-	3 186 362
Koszty finansowe netto	-	-	-	-	(57 494)
Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych	-	266 921	658	-	267 579
Zysk przed opodatkowaniem	-	-	-	-	3 396 447
Podatek dochodowy	-	-	-	-	(630 581)
Zysk netto	-	-	-	-	2 765 866
Stan na dzień 31 grudnia 2008					
	Miedź i metale szlachetne, inne produkty hutnictwa	Usługi telekomunikacyjne i informatyczne	Inne	Wyłączenia	Wartość skonsolidowana
POZOSTAŁE INFORMACJE					
Aktywa segmentu	10 079 609	925 233	1 523 664	(432 512)	12 095 994
Inwestycje w jednostki wyceniane metodą praw własności	-	1 498 116	-	-	1 498 116
Nieprzypisane aktywa całej Grupy	-	-	-	-	1 405 995
Skonsolidowane aktywa ogółem	-	-	-	-	15 000 105
Zobowiązania segmentu	2 892 531	60 158	394 957	(262 895)	3 084 751
Nieprzypisane zobowiązania całej Grupy	-	-	-	-	932 489
Skonsolidowane zobowiązania ogółem	-	-	-	-	4 017 240
Za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008					
Nakłady inwestycyjne	1 162 829	72 158	241 028	(36 351)	1 439 664
Amortyzacja środków trwałych	478 761	108 610	80 570	(11 984)	655 957
Amortyzacja wartości niematerialnych	12 582	7 439	4 704	685	25 410
Odpis z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych ujęty w rachunku zysków i strat	3 318	278 709	515	-	282 542
Inne koszty niepieniężne, w tym:	36 258	20 700	9 516	(2 203)	64 271
- utworzone rezerwy	15 755	10 603	5 413	-	31 771

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

5. Informacje dotyczące segmentów działalności (kontynuacja)

Za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007					
	Miedź i metale szlachetne, inne produkty hutnictwa	Usługi telekomunikacyjne i informatyczne	Inne	Wyłączenia	Wartość skonsolidowana
PRZYCHODY					
Sprzedaż na zewnątrz	12 397 394	494 173	602 561	-	13 494 128
Sprzedaż między segmentami	135 430	3 943	1 480 637	(1 620 010)	-
Przychody ogółem	12 532 824	498 116	2 083 198	(1 620 010)	13 494 128
WYNIK					
Wynik segmentu	5 497 047	63 092	129 487	(424 798)	5 264 828
Nieprzypisane koszty całej Grupy	-	-	-	-	(737 875)
Zysk operacyjny	-	-	-	-	4 526 953
Koszty finansowe netto	-	-	-	-	(35 159)
Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych	-	264 191	902	-	265 093
Zysk przed opodatkowaniem	-	-	-	-	4 756 887
Podatek dochodowy	-	-	-	-	(821 371)
Zysk netto	-	-	-	-	3 935 516
Stan na dzień 31 grudnia 2007					
	Miedź i metale szlachetne, inne produkty hutnictwa	Usługi telekomunikacyjne i informatyczne	Inne	Wyłączenia	Wartość skonsolidowana
POZOSTAŁE INFORMACJE					
Aktywa segmentu	10 029 650	1 215 920	1 364 612	(451 750)	12 158 432
Inwestycje w jednostki wyceniane metodą praw własności	-	687 665	2 431	-	690 096
Nieprzypisane aktywa całej Grupy	-	-	-	-	654 870
Skonsolidowane aktywa ogółem	-	-	-	-	13 503 398
Zobowiązania segmentu	2 587 784	69 253	362 468	(223 071)	2 796 434
Nieprzypisane zobowiązania całej Grupy	-	-	-	-	1 205 355
Skonsolidowane zobowiązania ogółem	-	-	-	-	4 001 789
Za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007					
Nakłady inwestycyjne	837 502	108 454	188 972	(16 551)	1 118 377
Amortyzacja środków trwałych	416 612	97 921	73 661	(11 912)	576 282
Amortyzacja wartości niematerialnych	10 168	5 892	4 743	461	21 264
Odpis z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych ujęty w rachunku zysków i strat	3 710	5 204	(991)	-	7 923
Inne koszty niepieniężne, w tym:	84 796	6 389	7 579	(2 824)	95 940
- utworzone rezerwy	57 046	98	5 361	-	62 505

Zasady wyodrębniania segmentów zostały opisane w notcie nr 2 pkt 2.2.25.

Transakcje między segmentami następują na normalnych zasadach rynkowych obowiązujących również w relacjach z niepowiązanymi osobami trzecimi.

5. Informacje dotyczące segmentów działalności (kontynuacja)

Informacje dotyczące segmentów geograficznych

	Przychody, za okres		Suma aktywów, na dzień		Nakłady inwestycyjne, za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Polska	4 484 811	5 662 587	14 911 576	13 410 736	1 439 344	1 116 651
Niemcy	1 398 163	2 528 005	-	-	-	-
Francja	809 686	82 016	-	-	-	-
Wielka Brytania	955 703	722 365	71 724	68 925	-	12
Czechy	870 894	1 244 613	-	-	-	-
Austria	225 360	295 088	8 043	16 379	18	6
Węgry	176 711	166 685	-	-	-	-
Chiny	1 264 188	852 220	-	-	-	-
Inne kraje	2 469 369	1 940 549	8 762	7 358	302	1 708
Razem	12 654 885	13 494 128	15 000 105	13 503 398	1 439 664	1 118 377

Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży odpowiada lokalizacji finalnych odbiorców. Podział łącznej kwoty aktywów odpowiada ich geograficznemu rozmieszczeniu. Podział łącznej kwoty nakładów inwestycyjnych odpowiada rozmieszczeniu aktywów.

6. Rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Grunty	19 465	20 237
Budynki i budowle	3 239 210	3 208 274
Urządzenia techniczne i maszyny	2 504 965	2 475 477
Środki transportu	139 915	129 056
Inne środki trwałe	60 924	52 994
Środki trwałe w budowie	1 171 828	728 314
Razem	7 136 307	6 614 352

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

6. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Zmiany wartości rzeczowych aktywów trwałych w okresie od 1 stycznia 2007 do 31 grudnia 2008 r.

Nota	Urządzenia techniczne i maszyny						
	Grunty	Budynki i budowle	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem	
Stan na 1 stycznia 2007 r.							
Wartość brutto	17 816	6 931 032	5 626 398	301 731	142 156	683 779	13 702 912
Umorzenie	-	(3 728 788)	(3 435 164)	(190 479)	(93 827)	-	(7 448 258)
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	(116 875)	(55 028)	(119)	(14)	(30 332)	(202 368)
Wartość księgowa netto	17 816	3 085 369	2 136 206	111 133	48 315	653 447	6 052 286
Zmiany w roku 2007							
Rozliczenie środków trwałych w budowie	3 446	219 845	715 568	34 576	10 953	(984 388)	-
Rozliczenie środków trwałych w budowie - inne (leasing, przyjęcie na magazyn, bez efektu)	-	-	-	-	-	(17 618)	(17 618)
Zakup bezpośredni	-	13 499	15 313	3 781	6 961	1 051 991	1 091 545
Wytworzenie we własnym zakresie Reklasyfikacja z aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży lub zaliczonych do grupy zbycia	-	-	-	-	-	5 688	5 688
Zbycie	(981)	(5 226)	(17 931)	(5 311)	(3 504)	-	(32 953)
Darowizny i nieodpłatne przekazania	-	(179)	(2)	(176)	9	(5)	(353)
Likwidacja lub spisanie z ewidencji	(44)	(15 245)	(192 637)	(3 599)	(5 170)	(9)	(216 704)
Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży lub zaliczenie do grupy zbycia	-	(4 125)	(63)	-	(27)	-	(4 215)
Inne zmiany	-	6 751	(891)	4 047	(223)	9 835	19 519
Zmiana wysokości rezerwy na koszty likwidacji	-	64 850	-	-	-	-	64 850
Przeniesienie między grupami	-	1 287	(1 287)	-	-	-	-
Amortyzacja	28	-	(173 347)	(367 533)	(23 988)	(11 414)	(576 282)
Zmniejszenie umorzenia z tytułu likwidacji, sprzedaży i inne	-	14 445	189 091	8 043	7 093	-	218 672
Odpisy z tytułu utraty wartości	28, 31	-	(203)	(3 773)	-	(5 178)	(9 154)
Odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości	28, 30	-	-	3	-	2 111	2 114
Wykorzystanie odpisów z tytułu utraty wartości	-	553	3 413	96	1	12 440	16 503
Stan na 31 grudnia 2007 r.							
Wartość brutto	20 237	7 212 489	6 144 468	335 503	151 155	749 273	14 613 125
Umorzenie	-	(3 887 690)	(3 613 606)	(206 424)	(98 148)	-	(7 805 868)
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	(116 525)	(55 385)	(23)	(13)	(20 959)	(192 905)
Wartość księgowa netto	20 237	3 208 274	2 475 477	129 056	52 994	728 314	6 614 352
Zmiany w roku 2008							
Rozliczenie środków trwałych w budowie	-	268 308	624 800	25 879	15 691	(934 678)	-
Rozliczenie środków trwałych w budowie - inne (leasing, przyjęcie na magazyn, bez efektu)	-	-	-	-	-	(3 212)	(3 212)
Zakup bezpośredni	-	1 063	18 643	2 344	5 968	1 371 533	1 399 551
Wytworzenie we własnym zakresie Reklasyfikacja z aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży lub zaliczonych do grupy zbycia	-	-	-	-	-	14 751	14 751
Zbycie	(16)	(6 922)	(2 698)	(6 937)	(244)	-	(16 817)
Darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	3	-	68	-	71
Likwidacja lub spisanie z ewidencji	-	(124 680)	(282 751)	(8 044)	(8 725)	(381)	(424 581)
Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży lub zaliczenie do grupy zbycia	(756)	(4 154)	(10 686)	(7 994)	(99)	-	(23 689)
Stan wartości brutto w jednostce zależnej na dzień objęcia kontrolą	-	32 193	33 377	1 120	327	2 825	69 842
Inne zmiany	-	(5 262)	(2 655)	11 983	(731)	2 125	5 460
Zmiana wysokości rezerwy na koszty likwidacji	-	37 851	-	-	-	-	37 851
Przeniesienie między grupami	-	10 479	(10 193)	-	(286)	-	-
Amortyzacja	28	-	(171 905)	(446 881)	(24 865)	(12 306)	(655 957)
Zmniejszenie umorzenia z tytułu likwidacji, sprzedaży i inne	-	109 630	276 654	18 192	8 524	-	413 000
Stan umorzenia w jednostce zależnej na dzień objęcia kontrolą	-	(7 093)	(20 221)	(490)	(251)	-	(28 055)
Odpisy z tytułu utraty wartości	26, 28, 31	-	(123 918)	(161 814)	(34)	(10 560)	(296 698)
Odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości	26, 28, 30	-	14 023	-	-	166	14 189
Wykorzystanie odpisów z tytułu utraty wartości	26	-	694	13 847	43	945	15 530
Stan na 31 grudnia 2008 r.							
Wartość brutto	19 465	7 421 994	6 512 371	353 854	163 151	1 202 236	15 673 071
Umorzenie	-	(3 957 058)	(3 804 054)	(213 587)	(102 181)	-	(8 076 880)
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	(225 726)	(203 352)	(352)	(46)	(30 408)	(459 884)
Wartość księgowa netto	19 465	3 239 210	2 504 965	139 915	60 924	1 171 828	7 136 307

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

6. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych dotyczą głównie jednostki zależnej DIALOG S.A.. Na dzień 31 grudnia 2008 r. odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe w DIALOG S.A. dokonane na podstawie przeprowadzonych testów na utratę wartości latach 2005-2008 r. wyniosły 449 451 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. odpowiednio 185 950 tys. zł). Na koniec 2008 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, w związku z wystąpieniem utraty walorów technologicznych i przydatności majątku z uwagi na przyjęcie nowej technologii, DIALOG S.A. przeprowadził test na utratę wartości. W wyniku przeprowadzonego testu dokonano odpisu rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 268 270 tys. zł. Dla celów kalkulacji przyjęto, że cały majątek spółki DIALOG S.A. stanowi jeden ośrodek wypracowujący środki pieniężne. Wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne została określona na podstawie kalkulacji wartości użytkowej. Wartość użytkową aktywów ustalono w oparciu o prognozy przepływów środków pieniężnych, obejmujące okres 2009-2015, założone przy tworzeniu strategii długoterminowej, skorygowane o przepływy związane z przyszłymi inwestycjami. Wyodrębnione przepływy zdyskontowano stopą ustaloną w oparciu o:

- poziomy stopy wolnej od ryzyka 5,37% i stopy WIBOR 5,61% (wartości z końca 2008),
- premię za ryzyko na poziomie 8,4%
- finansowanie dłużne w relacji dług/kapitał wg przewidywanej struktury finansowania DIALOG S.A.
- wskaźnik beta z uwzględnieniem dźwigni finansowej wynoszący 0,63
- zastosowaną metodę iteracyjną w celu ujednolicenia wartości opartej na przepływach przed i po opodatkowaniu.

W wyniku zastosowania powyższych założeń, stopa dyskontowa wyniosła 11,21% przed opodatkowaniem.

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych wykorzystywanych w produkcji lub świadczeniu usług ujęta została w rachunku zysków i strat jako koszty sprzedanych produktów w kwocie 623 004 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 540 393 tys. zł). Amortyzacja pozostałych rzeczowych aktywów trwałych ujęta została w kosztach ogólnego zarządu w kwocie 21 963 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 23 906 tys. zł) i w kosztach sprzedaży w kwocie 10 990 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 11 983 tys. zł).

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. jako leasingobiorca używa na podstawie umowy leasingu finansowego następujące rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na dzień					
	31 grudnia 2008			31 grudnia 2007		
	Wartość początkowa – aktywowany leasing finansowy	Skumulowane umorzenie	Wartość księgowa netto	Wartość początkowa – aktywowany leasing finansowy	Skumulowane umorzenie	Wartość księgowa netto
Grupy środków trwałych						
Urządzenia techniczne i maszyny	773	87	686	11 987	10 895	1 092
Środki transportu	17 323	1 477	15 846	4 737	629	4 108
Razem	18 096	1 564	16 532	16 724	11 524	5 200

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. jako leasingodawca oddała do używania na podstawie umowy leasingu operacyjnego następujące rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na dzień							
	31 grudnia 2008				31 grudnia 2007			
	Cena nabycia lub koszt wytworzenia	Amortyzacja w okresie	Skumulowane umorzenie	Wartość księgowa netto	Cena nabycia lub koszt wytworzenia	Amortyzacja w okresie	Skumulowane umorzenie	Wartość księgowa netto
Grunt	2 349	-	-	2 349	1 855	-	-	1 855
Budynki i budowle	31 103	730	18 324	12 779	31 093	678	17 893	13 200
Urządzenia techniczne i maszyny	26 085	1 420	11 388	14 697	26 659	1 390	11 390	15 269
Środki transportu	-	-	-	-	19	-	19	-
Inne środki trwałe	558	24	530	28	558	25	505	53
Razem	60 095	2 174	30 242	29 853	60 184	2 093	29 807	30 377

Wartość zabezpieczenia spłaty zobowiązań Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. ustanowionego na rzeczowych aktywach trwałych została przedstawiona w notce 21 Zabezpieczenia spłaty zobowiązań.

6. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Kwota odszkodowań od osób trzecich, ujęta w rachunku zysków i strat, w odniesieniu do tych środków trwałych, które straciły na wartości, zostały utracone

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Wartość odszkodowań ujęta w rachunku zysków i strat	1 949	1 865

Najistotniejsze zadania inwestycyjne ujęte na dzień 31 grudnia 2008 roku w pozycji środki trwałe w budowie

Budowa szybu SW-4	196 452
Głogów Głęboki - Przemysłowy	194 386
Modernizacja pirometalurgii	101 418
Uzbrojenie rejonu górniczego	97 279
Modernizacja stadionu	74 457
Modernizacja instalacji hydrotransportu odpadów z uwzględnieniem bezpośredniego pompowania odpadów	47 338
Inwestycje w obiekty elektroenergetyczne i teletechniczne	47 149
Modernizacja fabryk kwasu siarkowego	39 520
Modernizacja kotłów parowych i wodnych	33 162
Inwestycje transportu taśmowego i rurociągów	25 737
Instalacje do spalania gazów w procesie produkcyjnym	21 756
Szyby i urządzenia główne	18 401
Razem	897 055

Najistotniejsze zadania inwestycyjne ujęte na dzień 31 grudnia 2007 roku w pozycji środki trwałe w budowie

Budowa szybu SW-4	153 475
Głogów Głęboki - Przemysłowy	115 496
Uzbrojenie rejonu górniczego	77 701
Inwestycje w obiekty elektroenergetyczne i teletechniczne	40 807
Budowa obiektu biurowo-handlowego	32 583
Modernizacja pirometalurgii	32 159
Inwestycje dostosowawcze	27 128
Inwestycje transportu taśmowego i rurociągów	19 320
Modernizacja kotłów parowych i wodnych	17 881
Budowa szybu R-XI	16 842
Szyby i urządzenia główne	14 023
Modernizacja instalacji hydrotransportu odpadów z uwzględnieniem bezpośredniego pompowania odpadów	13 393
Modernizacja stadionu	10 807
Zakup maszyn górniczych	10 667
Razem	582 282

Umowne zobowiązania inwestycyjne zaciągnięte na dzień bilansowy, ale nieujęte jeszcze w bilansie

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	511 877	454 100
Na nabycie wartości niematerialnych	17 141	10 835
Umowne zobowiązania inwestycyjne, razem:	529 018	464 935

6. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Na dzień 31 grudnia 2008 roku jednostki Grupy Kapitałowej użytkowały grunty, na podstawie prawa wieczystego użytkowania, o łącznej powierzchni 6 080 ha (na dzień 31 grudnia 2007 roku 6 053 ha).

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
	(ha)	(ha)
KGHM Polska Miedź S.A.	5 708	5 741
Jednostki zależne Grupy Kapitałowej	372	312

Jednostka Dominująca oraz niektóre spółki Grupy Kapitałowej otrzymały prawa wieczystego użytkowania gruntów nieodpłatnie z mocy obowiązujących przepisów prawnych. Grunty będące przedmiotem prawa wieczystego użytkowania stanowią tereny przemysłowe związane z podstawową działalnością Grupy Kapitałowej, w tym również tereny stref ochronnych, na których przekroczone zostały standardy jakości środowiska na skutek prowadzonej przez Grupę Kapitałową działalności.

W związku z charakterem użytkowania powyższych gruntów Jednostka Dominująca nie dysponuje wartościami godziwymi prawa wieczystego użytkowania na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Łączna wartość przyszłych minimalnych opłat z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Poniżej jednego roku	7 900	7 130
Od jednego roku do pięciu lat	31 890	28 535
Powyżej pięciu lat	484 438	437 063
Razem:	524 228	472 728

Opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów ujęte w rachunku zysków i strat

Wartość opłat z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów

Za okres	
od 01.01.08	od 01.01.07
do 31.12.08	do 31.12.07
7 717	6 874

Zobowiązania pozabilansowe Grupy Kapitałowej z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów zostały oszacowane na podstawie rocznych stawek opłat wynikających z ostatnich decyzji administracyjnych oraz okresu użytkowania gruntów objętych tym prawem.

7. Wartości niematerialne

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Koszty prac rozwojowych	3 892	1 354
Wartość firmy	11 075	2 918
Oprogramowanie komputerowe	23 796	22 137
Nabyte koncesje, patenty, licencje	30 730	16 657
Inne wartości niematerialne	52 907	42 195
Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	29 181	33 970
Razem	151 581	119 231

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

7. Wartości niematerialne (kontynuacja)

Zmiany wartości niematerialnych w okresie od 1 stycznia 2007 do 31 grudnia 2008 r.

Nota	Koszty prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowanie komputerowe	Nabyte koncesje, patenty, licencje	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2007r.							
Wartość brutto	17 276	2 981	80 905	44 758	47 831	37 811	231 562
Umorzenie	(12 732)	-	(55 921)	(27 012)	(6 066)	-	(101 731)
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	(402)	(3 415)	-	-	-	(3 817)
Wartość księgowa netto	4 544	2 579	21 569	17 746	41 765	37 811	126 014
Zmiany w roku 2007							
Rozliczenie wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	44	-	6 972	6 242	-	(13 258)	-
Zakup bezpośredni	95	-	1 134	301	4 569	20 733	26 832
Inne zmiany	-	339	(4)	-	(37)	(10 500)	(10 202)
Zbycie	(481)	-	13	(6)	(201)	-	(675)
Likwidacja lub spisanie z ewidencji	(737)	-	(2 214)	(2 621)	(2 571)	-	(8 143)
Amortyzacja	(3 118)	-	(7 539)	(7 632)	(2 975)	-	(21 264)
Zmniejszenie umorzenia z tytułu likwidacji, sprzedaży i inne	1 074	-	2 016	2 627	1 645	-	7 362
Odpisy z tytułu utraty wartości	(67)	-	-	-	-	(816)	(883)
Wykorzystanie odpisu z tytułu utraty wartości	-	-	190	-	-	-	190
Stan na 31 grudnia 2007 r.							
Wartość brutto	16 197	3 320	86 806	48 674	49 591	34 786	239 374
Umorzenie	(14 776)	-	(61 444)	(32 017)	(7 396)	-	(115 633)
Odpisy z tytułu utraty wartości	(67)	(402)	(3 225)	-	-	(816)	(4 510)
Wartość księgowa netto	1 354	2 918	22 137	16 657	42 195	33 970	119 231
Zmiany w roku 2008							
Rozliczenie wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	4 003	-	6 235	11 486	-	(21 724)	-
Zakup bezpośredni	-	-	3 903	13 327	2 297	20 586	40 113
Inne zmiany	(95)	-	(1 192)	927	10 349	(3 673)	6 316
Zbycie	-	-	-	(5)	(982)	-	(987)
Likwidacja lub spisanie z ewidencji	(570)	-	(7 497)	(4 294)	(2 452)	-	(14 813)
Stan wartości brutto w jednostce zależnej na dzień objęcia kontrolą	-	8 157	1 411	2 138	-	-	11 706
Amortyzacja	(2 381)	-	(7 872)	(11 785)	(3 372)	-	(25 410)
Zmniejszenie umorzenia z tytułu likwidacji, sprzedaży i inne	1 514	-	6 987	4 468	4 872	-	17 841
Stan umorzenia w jednostce zależnej na dzień objęcia kontrolą	-	-	(964)	(1 801)	-	-	(2 765)
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	(90)	(392)	-	(29)	(511)
Odwroćenie odpisu z tytułu utraty wartości	67	-	411	-	-	-	478
Wykorzystanie odpisu z tytułu utraty wartości	-	-	327	4	-	51	382
Stan na 31 grudnia 2008 r.							
Wartość brutto	19 535	11 477	89 666	72 253	58 803	29 975	281 709
Umorzenie	(15 643)	-	(63 293)	(41 135)	(5 896)	-	(125 967)
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	(402)	(2 577)	(388)	-	(794)	(4 161)
Wartość księgowa netto	3 892	11 075	23 796	30 730	52 907	29 181	151 581

Na dzień 31 grudnia 2008 roku najistotniejsze wartości niematerialne w stosunku do aktywów Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. stanowi dokumentacja dotycząca informacji geologicznej złoża "Głogów Głęboki" zaliczona do kategorii: Inne wartości niematerialne, o wartości bilansowej 29 382 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 30 029 tys. zł) oraz ustanowienie użytkowania górniczego w celu wydobywania rud miedzi ze złoża "Głogów Głęboki" o wartości bilansowej 3 994 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 4 080 tys. zł). Pozostały okres amortyzacji obu składników wartości niematerialnych wynosi 46 lat.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2005 roku (Dz. U nr 264/2005 poz. 2206) Rząd Polski alokował prawa do emisji na poszczególne uprawnione podmioty gospodarcze.

Przyznana liczba uprawnień w Krajowym Planie Rozdziału Uprawnień do emisji dla każdego roku w okresie rozliczeniowym 2008-2012 wynosi 486 196 praw. W roku 2008 eksploatacja instalacji spowodowała wykorzystanie 482 552,74 praw. Nadwyżka z niewykorzystanego limitu dla roku 2008 w wysokości 4 643,26 uprawnień zostanie pozostawiona do ostatecznego rozliczenia uprawnień za rok 2008.

Amortyzacja wartości niematerialnych wykorzystywanych w produkcji lub świadczeniu usług ujęta została w rachunku zysków i strat jako koszty sprzedanych produktów 20 290 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 15 976 tys. zł). Amortyzacja pozostałych wartości niematerialnych ujęta została w kosztach ogólnego zarządu 3 126 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 3 074 tys. zł) oraz w kosztach sprzedaży 1 994 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 2 214 tys. zł).

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

8. Nieruchomości inwestycyjne

	Nota	Za okres	
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Stan na początek okresu obrotowego		16 517	18 853
Zmiany w ciągu okresu obrotowego		1 566	(2 336)
- zmiany z tytułu wyceny do wartości godziwej	30, 31	1 566	(2 336)
Stan na koniec okresu obrotowego		18 083	16 517

Wartość nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2008 r. w wysokości 18 083 tys. zł oparta jest na wycenie sporządzonej przez rzeczoznawcę na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Wycena nieruchomości inwestycyjnej (grunty) położonej w Lubinie została przeprowadzona przez niezależnego rzeczoznawcę, posiadającego aktualne uprawnienia do wykonywania takich wycen i została oszacowana w podejściu porównawczym, metodą porównania parami. Przy wyborze podejścia i metody kierowano się zasadami określonymi w ustawie o gospodarce nieruchomościami oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad wyceny nieruchomości oraz zasad i trybu sporządzania operatu szacunkowego. Dokonując wyceny rzeczoznawca oparł się o dane pochodzące z rynku.

9. Inwestycje w jednostki stowarzyszone

	Nota	Za okres	
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Stan na początek okresu obrotowego		690 096	690 074
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	35	267 579	265 093
Zmiany kapitału własnego z tytułu wypłaty dywidendy za rok poprzedni i bieżący		(182 860)	(265 092)
Nabycie akcji jednostki stowarzyszonej		726 391	-
Zbycie udziałów jednostki stowarzyszonej		(3 090)	-
Inne zmiany		-	21
Stan na koniec okresu obrotowego		1 498 116	690 096

Udziały Grupy w jednostkach stowarzyszonych

	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody ze sprzedaży	Zysk netto	Posiadane udziały (%)
Stan na dzień 31 grudnia 2007						
Polkomtel S.A.	Polska	8 453 373	4 946 435	7 799 020	1 358 676	19,61
MINOVA-KSANTE Spółka z o.o.	Polska	9 740	1 635	16 760	3 006	30,00
		8 463 113	4 948 070	7 815 780	1 361 682	
Stan na dzień 31 grudnia 2008						
Polkomtel S.A.	Polska	8 913 880	4 978 247	8 482 085	1 361 239	24,39

Akcje Spółki Polkomtel S.A., mimo iż udział KGHM Polska Miedź S.A. do dnia 18 grudnia 2008 roku stanowił mniej niż 20% (19,61%), w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyceniane były metodą praw własności. O znaczącym wpływie decydowały zapisy umowy akcjonariuszy oraz statut Polkomtel S.A., dzięki którym KGHM Polska Miedź S.A. poprzez przedstawicieli w Radzie Nadzorczej miała wpływ na uchwały dotyczące strategii działania Polkomtel S.A., która to z kolei wyznaczała jej politykę operacyjną i finansową.

Dnia 18 grudnia 2008 r. KGHM Polska Miedź S.A. nabyła od TDC Mobile International A/S (TDC A/S) 980 486 akcji zwykłych imiennych Polkomtel S.A. o wartości nominalnej 100 zł każda, stanowiących około 4,78% za cenę 176 978 tys. EUR. Cena nabycia akcji Polkomtel S.A. ujęta w księgach rachunkowych KGHM Polska Miedź S.A. wzrosła o 726 391 tys. zł. W wyniku rozliczenia transakcji KGHM Polska Miedź S.A. posiada 24,39% udziału w kapitale zakładowym Polkomtel S.A. Wartość firmy ustalona prowizorycznie alokowana w wartości inwestycji jednostki stowarzyszonej wynosi 538 155 tys. zł. Ostateczne rozliczenie ceny nabycia nastąpi w 2009 roku.

9. Inwestycje w jednostki stowarzyszone (kontynuacja)

Dnia 26 sierpnia 2008 roku Jednostka Dominująca zbyła na rzecz MINOVA-KSANTE Spółka z o.o. 13 500 udziałów tej spółki, stanowiących 30 % kapitału zakładowego MINOVA-KSANTE Spółka z o.o. i uprawniających do wykonywania 30% głosów na Zgromadzeniu Wspólników.

Udziały zostały zbyte na podstawie zawartej pomiędzy KGHM Polska Miedź S.A. i MINOVA-KSANTE Spółka z o.o. „Umowy nabycia udziałów w celu umorzenia” z dnia 26 sierpnia 2008 roku. Cena zbycia 13 500 udziałów o łącznej wartości nominalnej 1 350 tys. zł wynosi 8 542 tys. zł (632,75 zł za jeden udział).

Wartość zbytych aktywów netto w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wynosiła 3 090 tys. zł

Zysk ze zbycia jednostki stowarzyszonej ujęty w skonsolidowanym rachunku zysków i strat wynosi 5 452 tys. zł.

Po powyższej transakcji KGHM Polska Miedź S.A. nie posiada udziałów w kapitale zakładowym MINOVA-KSANTE Spółka z o.o.

10. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Nota	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	31 213	47 155
- udziały w spółkach nienotowanych na giełdzie	11 417	23 952
- udziały w spółkach notowanych na giełdzie	8 525	9 455
- obligacje skarbowe	-	3 076
- udziały w funduszu inwestycyjnym AIG	11 264	10 665
- inne	7	7
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, razem:	33.1 31 213	47 155

11. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Nota	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Długoterminowe aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	59 592	43 934
- dłużne papiery komercyjne	59 545	43 893
- inne papiery wartościowe	47	41
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, razem:	33.1 59 592	43 934

Jednostka Dominująca jest zobligowana przepisami Ustawy prawo geologiczne i górnicze z 4 lutego 1994 roku (Dz.U. nr 228 poz.1947 z 14 listopada 2005 r.) oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad tworzenia i funkcjonowania funduszu likwidacji zakładu górniczego (Dz.U. Nr 108, poz. 951) do gromadzenia środków pieniężnych na wyodrębnionym koncie bankowym Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych (FLZG) w celu pokrycia przyszłych kosztów likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych. Ponieważ wykorzystanie tych środków finansowych nastąpi dopiero w latach przyszłych, Spółka uznała, że pomimo tego, iż nie są one inwestowane w długoterminowe instrumenty finansowe, w rzeczywistości występuje ograniczenie dotyczące możliwości ich wykorzystania do zaspokojenia zobowiązań w przeciągu przynajmniej dwunastu miesięcy od dnia bilansowego (MSR 1 par 57 d.) i w związku z tym właściwa jest ich prezentacja w aktywach trwałych.

Zarządzanie środkami FLZG polega przede wszystkim na ich inwestowaniu w krótkoterminowe lokaty lub dłużne papiery wartościowe z datą zapadalności do 1 roku od dnia nabycia. Środki FLZG na dzień bilansowy zostały ulokowane przede wszystkim w krótkoterminowej lokacie, o nominale 59 540 tys. zł.

Informacja o wartości godziwej aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności została zaprezentowana w nocie 33.2.

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

12. Pochodne instrumenty finansowe

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Aktywa długoterminowe, z tego:		6 501	33 395
instrumenty zabezpieczające		6 501	30 308
instrumenty handlowe		-	3 087
Aktywa krótkoterminowe, z tego:		711 127	81 622
instrumenty zabezpieczające		711 096	68 075
instrumenty handlowe		31	13 547
Razem aktywa:	33.1	717 628	115 017
 Zobowiązania długoterminowe, z tego:		 -	 3 087
instrumenty handlowe		-	3 087
Zobowiązania krótkoterminowe, z tego:		4 930	14 335
instrumenty zabezpieczające		-	964
instrumenty handlowe		4 930	13 371
Razem zobowiązania:	33.1	4 930	17 422

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

12. Pochodne instrumenty finansowe (kontynuacja)

INSTRUMENTY HANDLOWE	Wolumen/ nominal transakcji	Średnioważona cena/kurs ¹⁾	Stan na dzień 31 grudnia 2008				Stan na dzień 31 grudnia 2007			
			Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe		Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe	
			Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe
Typ instrumentu pochodnego	Cu [tys. t] Ag [tys. troz] Waluty [tys. USD, EUR]	Cu [USD/t] Ag [USD/troz] Waluty [USD/PLN] [EUR/PLN]								
Pochodne instrumenty finansowe - Metale - Miedź										
Kontrakty swap	1,35	4 039,92			(3 771)					
Kontrakty opcyjne										
Nabyte opcje sprzedaży							13 369	3 087		
Sprzedane opcje sprzedaży									(13 371)	(3 087)
RAZEM:					(3 771)		13 369	3 087	(13 371)	(3 087)
Pochodne instrumenty finansowe - Walutowe										
Kontrakty forward USD	4 414	2,1965 - 2,9754	31		(576)		178			
Kontrakty forward EUR	2 100	3,5787 - 4,1850			(583)					
RAZEM:			31		(1 159)		178			
Wbudowane instrumenty pochodne										
Instrumenty handlowe - Ogółem			31		(4 930)		13 547	3 087	(13 371)	(3 087)

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

12. Pochodne instrumenty finansowe (kontynuacja)

INSTRUMENTY ZABEZPIECZAJĄCE			Stan na dzień 31 grudnia 2008						Stan na dzień 31 grudnia 2007					
	Wolumen/N ominał transakcji	Średnioważo na cena/kurs ¹⁾	Zapadalność/ okres rozliczenia		Okres ujęcia wpływu na wynik		Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe		Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe	
Typ instrumentu pochodnego	Cu [tys. t] Ag [tys. troz] Waluty [tys. USD]	Cu [USD/t] Ag [USD/troz] Waluty [USD/PLN]	Od	Do	Od	Do	Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe
Pochodne instrumenty finansowe - Metale - Miedź														
Kontrakty swap														(964)
Kontrakty opcyjne														
Collar - nabyte opcje sprzedaży	3	7 300,00	sty-09	mar-09	lut-09	kwi-09	37 604							
Collar - sprzedane opcje kupna	3	9 000,00	sty-09	mar-09	lut-09	kwi-09								
Nabyte opcje sprzedaży	60	6 200,00	sty-09	cze-09	lut-09	lip-09	554 031				63 140	11 951		
Syntetyczny put														
RAZEM:							591 635				63 140	11 951		(964)
Pochodne instrumenty finansowe - Metale - Srebro														
Kontrakty swap														
Kontrakty opcyjne														
Nabyte opcje sprzedaży	8 800	12,00	sty-09	lis-09	lut-09	gru-09	57 135				4 935	18 357		
Nabyte opcje sprzedaży	800	12,00	gru-09	gru-09	sty-10	sty-10		6 501						
Kontrakty collar														
RAZEM:							57 135	6 501			4 935	18 357		
Pochodne instrumenty finansowe - Walutowe-PLN/USD														
Kontrakty forward														
Kontrakty opcyjne														
Nabyte opcje sprzedaży	924 000	2,4334	sty-09	gru-09	sty-09	gru-09	62 326							
RAZEM:							62 326							
Instrumenty zabezpieczające - ogółem														
							711 096	6 501			68 075	30 308		(964)

¹⁾ Średnioważona cena/kurs zabezpieczenia są wielkościami zagregowanymi, mającymi charakter informacyjny. Ich wykorzystanie w analizach finansowych w niektórych przypadkach może prowadzić do błędnych wniosków. Dotyczy to poziomów zabezpieczenia oraz poziomów partycypacji w instrumentach opcyjnych, w przypadku których symulacje przyszłych rozliczeń mogą wygenerować inne wyniki, kiedy przyjęta zostanie średnioważona cena/kurs wykonania, a inne, kiedy w analizie wykorzystane zostaną poszczególne ceny/kursy wykonania zawartych przez Jednostkę Dominującą transakcji opcyjnych.

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

13. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności			
Należności z tytułu dostaw i usług		13 468	11 767
Kwoty zatrzymane (kaucje) z tytułu umów długoterminowych o budowę		2 063	10 963
Lokaty		15 405	15 405
Inne należności finansowe		3 997	1 692
Odpisy aktualizujące	34.3.6	(15 453)	(11 013)
Razem pożyczki i należności finansowe netto	33.1	19 480	28 814
Inne należności niefinansowe		171	59
Rozliczenia międzyokresowe czynne		3 123	18 198
Odpisy aktualizujące		-	-
Razem należności niefinansowe netto		3 294	18 257
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, netto		22 774	47 071
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności			
Należności z tytułu dostaw i usług		767 469	738 067
Należności z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych	34.1.8	287 146	8 877
Pożyczki udzielone		907	307
Inne należności finansowe		43 162	45 570
Odpisy aktualizujące	34.3.6	(49 507)	(48 839)
Razem pożyczki i należności finansowe netto	33.1	1 049 177	743 982
Inne należności niefinansowe, w tym:		462 878	238 501
- z tytułu podatków i innych świadczeń		422 318	201 895
Rozliczenia międzyokresowe czynne		13 944	17 114
Odpisy aktualizujące		(56 040)	(74 230)
Razem należności niefinansowe netto		420 782	181 385
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, netto		1 469 959	925 367
Razem należności krótkoterminowe i długoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, netto		1 492 733	972 438

Należności z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych stanowią wartość instrumentów pochodnych, których data rozliczenia przypada na 5 stycznia 2009 r. dla salda bilansowego na 31 grudnia 2008 r. oraz 3 stycznia 2008 r. dla salda bilansowego na 31 grudnia 2007 r. Instrumenty te wycenione zostały do wartości godziwej według średniej ceny rozliczenia z miesiąca grudnia 2008 r. oraz grudnia 2007 r. Szczegóły opisano w notce 34.1.8.

Odpisy aktualizujące wartość należności niefinansowych

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Odpis aktualizujący na początek okresu	74 230	31 889
Odpis utworzony w ciężar rachunku zysków i strat	11 915	42 564
Odpis odwrócony w rachunek zysków i strat	(5 434)	(129)
Odpis wykorzystany w trakcie okresu	(24 701)	(96)
Odpis utworzony na koszty sądowe	34	11
Odwrocenie odpisu na koszty sądowe	(4)	(9)
Odpis aktualizujący na koniec okresu	56 040	74 230

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

14. Zapasy

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Materiały		201 579	189 292
Półprodukty i produkty w toku		1 091 714	1 177 498
Produkty gotowe		269 796	335 226
Towary		45 280	42 479
Wartość bilansowa zapasów, razem:		1 608 369	1 744 495
Odpisy aktualizujące wartość zapasów w okresie obrotowym			
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Utworzony odpis w koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	28	(66 576)	(4 230)
Odwrócony odpis w kosztach sprzedanych produktów, towarów i materiałów	28	1 518	1 714

Najistotniejszą pozycję zapasów Grupy Kapitałowej stanowi zapas miedzi Jednostki Dominującej. Na dzień 31 grudnia 2008 r. zgodnie z zasadami rachunkowości dokonano wyceny zapasów miedzi do poziomu cen sprzedaży netto wg krzywej terminowej z LME ustalonej dla miesięcy, w których będzie następowała sprzedaż zapasów miedzi. Wartość odpisu wyniosła 58 381 tys. zł.

15. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Środki pieniężne w kasie		418	577
Środki pieniężne na rachunkach bankowych		202 613	86 609
Inne środki pieniężne		197	474
Inne aktywa finansowe o terminie płatności do 3 miesięcy od dnia nabycia		1 862 535	2 724 436
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	33.1	2 065 763	2 812 096

Na inne aktywa finansowe o terminie wymagalności do 3 miesięcy od dnia nabycia składają się głównie depozyty w kwocie 1 858 673 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 2 638 137 tys. zł), dłużne papiery wartościowe nie wystąpiły (na dzień 31 grudnia 2007r. 83 628 tys. zł) oraz odsetki od aktywów finansowych w kwocie 3 862 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 2 671 tys. zł).

Składniki środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w rachunku przepływów pieniężnych i w bilansie są tożsame.

16. Kapitał akcyjny

Na dzień 31 grudnia 2008 r. kapitał zakładowy Jednostki Dominującej, zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego wynosił 2 000 000 tys. zł i dzielił się na 200 000 000 akcji serii A, w pełni opłaconych, o wartości nominalnej 10 zł każda. Wszystkie akcje są akcjami na okaziciela. Spółka nie wyemitowała akcji uprzywilejowanych. Każda akcja daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu. Jednostka Dominująca nie posiada akcji własnych. Spółki zależne i stowarzyszone nie posiadają akcji KGHM Polska Miedź S.A. W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2008 r. oraz 31 grudnia 2007 r. nie miały miejsca zmiany wysokości kapitału zakładowego zarejestrowanego i liczby akcji.

Struktura własności

Jedynym akcjonariuszem Jednostki Dominującej posiadającym na dzień 31 grudnia 2008 r. liczbę akcji stanowiącą co najmniej 5% kapitału zakładowego i jednocześnie dającą prawo do takiej samej liczby głosów na walnym zgromadzeniu był Skarb Państwa, który - według zawiadomienia z dnia 16 maja 2007 r. - posiadał 83 589 900 akcji o łącznej wartości nominalnej 835 899 000 zł, co stanowi 41,79% kapitału zakładowego Spółki.

Pozostali akcjonariusze (w tym Deutsche Bank Trust Company Americas, bank depozytowy w programie kwitów depozytowych) posiadali akcje w ilości poniżej 5% kapitału zakładowego - łącznie 116 410 100 akcji o wartości nominalnej 1 164 101 000 zł, co stanowi 58,21% kapitału zakładowego i odpowiada tej samej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu.

W 2008 r. nie wystąpiły zmiany własności znacznych pakietów akcji.

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

17. Pozostałe kapitały

	Nota	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	Razem pozostałe kapitały
Stan na dzień 1 stycznia 2007		8 684	(439 845)	(431 161)
Zysk z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		13 167	-	13 167
Kwota przeniesiona do rachunku zysków i strat z tytułu rozliczenia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		(19 894)	-	(19 894)
Wpływ zawartych skutecznych transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne	34.1.9	-	131 890	131 890
Kwota przeniesiona do rachunku zysków i strat z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających	34.1.9	-	435 533	435 533
Podatek odroczony	22	1 082	(117 499)	(116 417)
Suma przychodów/(kosztów) ujętych bezpośrednio w kapitale własnym		(5 645)	449 924	444 279
Stan na dzień 31 grudnia 2007		3 039	10 079	13 118
Stan na dzień 1 stycznia 2008		3 039	10 079	13 118
Zyski z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		7 169	-	7 169
Wpływ zawartych skutecznych transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne	34.1.9	-	1 197 853	1 197 853
Kwota przeniesiona do rachunku zysków i strat z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających	34.1.9	-	(579 991)	(579 991)
Podatek odroczony	22	(1 236)	(119 457)	(120 693)
Suma przychodów/(kosztów) ujętych bezpośrednio w kapitale własnym		5 933	498 405	504 338
Stan na dzień 31 grudnia 2008		8 972	508 484	517 456

Prezentowany w pozostałych kapitałach, kapitał z aktualizacji wyceny ustalony w wysokości wartości godziwej instrumentów zabezpieczających w skutecznej części zabezpieczenia oraz wyceny do wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży nie podlega podziałowi.

Ponadto w kapitale własnym w pozycji „Zyski Zatrzymane” na podstawie Kodeksu Spółek Handlowych spółki akcyjne Grupy Kapitałowej tworzą obowiązkowe odpisy z zysku na kapitał zapasowy w celu pokrycia ewentualnych (przyszłych) lub istniejących strat w wysokości co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, aż do czasu gdy wartość kapitału zapasowego osiągnie poziom co najmniej 1/3 kapitału zakładowego. Tak utworzony kapitał zapasowy nie podlega podziałowi, może być wykorzystany tylko na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku kapitał zapasowy z tytułu obowiązkowego odpisu Grupy Kapitałowej wynosi 679 826 tys. zł, z tego 660 000 tys. zł dotyczy Jednostki Dominującej.

18. Transakcje z udziałowcami mniejszościowymi

W roku 2008 dokonano transakcji z udziałowcami mniejszościowymi poprzez:

- zmianę udziału w kapitale Spółki KGHM Letia S.A. w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 7 428 tys. zł. Udział Grupy Kapitałowej w kapitale KGHM Letia S.A. w wyniku tej transakcji uległ zmniejszeniu o 9,5% na rzecz udziałowców mniejszościowych.
- nabycie przez DIALOG S.A. 75,06% udziałów spółki Petrotel Sp. z o.o. Kapitał udziałowców mniejszościowych na dzień nabycia stanowiący 24,94% aktywów netto spółki Petrotel Sp. z o.o. ustalono w wysokości 8 213 tys. zł.

Tytuł transakcji	za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008				
	Cena nabycia	Wartość aktywów netto na dzień nabycia	Wartość firmy	Zysk ze zbycia	Transakcje z udziałowcami mniejszościowymi
Podwyższenie kapitału podstawowego KGHM Letia S.A.	4 448	7 428	-	67	2 913
Nabycie udziałów Petrotel Sp. z o.o.	32 877	32 933	8 157	-	8 213
Ogółem	37 325	40 361	8 157	67	11 126

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

18. Transakcje z udziałowcami mniejszościowymi (kontynuacja)

W roku 2007 roku transakcje z udziałowcami mniejszościowymi przedstawiały się następująco:

Tytuł transakcji	za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007				
	Cena nabycia/ przychód ze zbycia	Wartość nabytych/ (zbytych) aktywów netto	Wartość firmy/ (nadwyżka udziałów jednostki przejętej nad kosztem przejęcia)	Strata ze zbycia/ pozostałe koszty operacyjne	Transakcje z udziałowcami mniejszościowo- nymi
Likwidacja spółki Energetyka Spółka Specjalnego Przeznaczenia	50	(50)	-	-	-
Nabycie akcji spółki WM Łabędy S.A.	30 936	30 598	338	-	338
Zmiana udziałów pośrednich w WMN Sp. z o.o.	-	(872)	-	(872)	872
Nabycie akcji spółki KGHM Metraco S.A.	610	638	(28)	-	(638)
Nabycie akcji spółki KGHM Letia S.A.	18 990	18 990	-	-	1 010
Korekta kapitału udziałowców mniejszościowych	-	-	-	(320)	320
Ogółem	50 586	49 304	310	(1 192)	1 902

19. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Nota	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	18 942	9 281
Inne zobowiązania finansowe	13 063	144
Zobowiązania finansowe, razem (zakres MSSF 7)	33.1 32 005	9 425
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	12 284	15 337
Zobowiązania niefinansowe razem	12 284	15 337
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, razem	44 289	24 762
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	766 585	642 007
Zobowiązania z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych	34.1.8 35 395	3 304
Inne zobowiązania finansowe	67 747	44 320
Zobowiązania finansowe, razem (zakres MSSF 7)	33.1 869 727	689 631
Pozostałe zobowiązania finansowe (MSR 19 Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń)	156 960	160 266
Ogółem zobowiązania finansowe	1 026 687	849 897
Zobowiązania z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych	264 678	330 608
Inne zobowiązania niefinansowe	37 770	79 267
Fundusze specjalne	74 034	56 212
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	24 426	7 647
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów	329 157	322 775
Zobowiązania niefinansowe razem	730 065	796 509
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, razem	1 756 752	1 646 406
Ogółem zobowiązania długoterminowe i krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	1 801 041	1 671 168

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmuje się w bilansie w wysokości zamortyzowanego kosztu, przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej, przy czym zobowiązań krótkoterminowych nie dyskontuje się. Wartość księgowa tych zobowiązań odpowiada w przybliżeniu ich wartości godziwej.

Na rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów składają się głównie, zarachowane w koszty roku obrotowego, jednorazowe wynagrodzenia płatne po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego w kwocie 250 629 tys. zł (257 325 tys. zł na dzień 31 grudnia 2007 r.) oraz rozliczenia z tytułu niewykorzystanych urlopów w kwocie 23 211 tys. zł (25 532 tys. zł na dzień 31 grudnia 2007 r.)

Zobowiązania z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych stanowią wartość instrumentów pochodnych, których data rozliczenia przypada na 5 stycznia 2009 r. dla salda bilansowego na 31 grudnia 2008 r. oraz 3 stycznia 2008 r. dla salda bilansowego na 31 grudnia 2007 r. Instrumenty te wycenione zostały do wartości godziwej według średniej ceny rozliczenia z miesiąca grudnia 2008 r. oraz grudnia 2007 r.

20. Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Długoterminowe kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego			
Kredyty bankowe		63 605	132 440
Pożyczki		8 311	13 781
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		26 139	16 688
Długoterminowe kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, razem		98 055	162 909
Krótkoterminowe kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego			
Kredyty bankowe		181 031	101 890
Pożyczki		5 758	7 722
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		6 134	3 589
Krótkoterminowe kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, razem		192 923	113 201
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, razem	33.1	290 978	276 110

20.1 Zaciągnięte kredyty i pożyczki

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość kredytu/pożyczki na dzień bilansowy (w tys.)		Z tego o terminie spłaty przypadającym w roku:				
		w walucie	w złotych	2009 (krótkoterminowe)	2010	2011	2012 - 2013	2014 i później
EUR	Zmienna	2 050	8 553	1 652	1 972	819	1 637	2 473
PLN	Zmienna		233 188	177 845	12 002	9 337	16 956	17 048
PLN	Stała		16 964	7 292	6 253	1 941	1 432	46
Razem kredyty i pożyczki		258 705	186 789	20 227	12 097	20 025	19 567	

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość kredytu/pożyczki na dzień bilansowy (w tys.)		Z tego o terminie spłaty przypadającym w roku:				
		w walucie	w złotych	2008 (krótkoterminowe)	2009	2010	2011 - 2012	2013 i później
EUR	Zmienna	879	3 149	774	2 146	229	-	-
PLN	Zmienna		237 842	100 996	107 811	5 976	7 042	16 017
PLN	Stała		14 842	7 842	4 000	3 000	-	-
Razem kredyty i pożyczki		255 833	109 612	113 957	9 205	7 042	16 017	

Większość kredytów zaciągniętych przez spółki Grupy Kapitałowej oprocentowana jest na bazie zmiennych stóp procentowych. W przypadku kredytów i pożyczek w złotych przeważa oprocentowanie oparte na stopie referencyjnej WIBOR 1M powiększone o marżę kredytową, uzależnioną od wiarygodności kredytowej jednostki uzyskującej finansowanie, zawartą w przedziale od 0,3% do 1%, z odsetkami płatnymi w okresach miesięcznych. Oprocentowanie kredytów wyrażonych w EUR przeważnie oparte jest na stopie referencyjnej EURIBOR 1M powiększonej o marżę kredytową w wysokości 1%.

20. Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (kontynuacja)

20.1 Zaciągnięte kredyty i pożyczki (kontynuacja)

Bazowe stopy procentowe stosowane w umowach kredytowych zawieranych przez jednostki Grupy Kapitałowej, kształtowały się na dzień bilansowy w następujący sposób:

Wskaźnik (%)	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
WIBOR 1W	5,4600	5,3200
WIBOR 1M	5,6100	5,5200
WIBOR 3M	5,8800	5,6800
EURIBOR 1M	2,6030	4,2900
EURIBOR 3M	2,8920	4,6800

Najistotniejszą pozycję wśród kredytów i pożyczek stanowi kredyt jednostki zależnej DIALOG S.A., w wysokości 130 652 tys. zł na dzień 31 grudnia 2008 roku (odpowiednio 141 081 tys. zł na dzień 31 grudnia 2007 roku). Umowa kredytowa określa dodatkowe zobowiązania, jakie musi spełnić spółka w trakcie trwania kredytu, a są to m.in.:

- zapewnienie utrzymania w okresie trwania kredytu określonych wskaźników finansowych (Wskaźnik Zadłużenia Finansowego do EBITDA nie wyższy niż 2.50 : 1, wskaźnik EBITDA do Odsetek nie niższy niż 3 : 1, Kwota Kapitałów Własnych nie niższa niż 900 000 tys. zł)
- zobowiązanie do ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia kredytu w przypadku gdy Wskaźnik Zadłużenia Finansowego do EBITDA będzie wyższy niż stosunek 2.0 : 1
- zobowiązanie, że w okresie trwania umowy kredytowej spółka będzie dokonywać wpłat na rachunki bieżące otwarte i prowadzone przez bank udzielający kredytu, tak aby roczna wartość wpływów na te rachunki z tytułu tych wpłat stanowiła równowartość przynajmniej 50% przychodów spółki w tym okresie.

Według zawartych umów całkowita wartość przyznanych linii kredytowych w rachunku bieżącym na dzień 31 grudnia 2008 roku wyniosła 103 100 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 roku odpowiednio 103 000 tys. zł oraz 10 000 tys. USD), z tego na dzień 31 grudnia 2008 roku wykorzystano 28 580 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 roku odpowiednio 45 888 tys. zł). Terminy spłaty wykorzystanych linii kredytowych przypadają w okresie pół roku po dniu bilansowym.

20.2 Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2008 r. wyniosła 32 273 tys. zł (odpowiednio 20 277 tys. zł na dzień 31 grudnia 2007 roku).

Najistotniejszą pozycją jest zobowiązanie wynikające z umowy zawartej ze Skarbem Państwa. Jej przedmiotem jest udostępnienie przez Skarb Państwa, za wynagrodzeniem, informacji geologicznej. Celem nabycia powyższych informacji było przygotowanie wniosku koncesyjnego dla uzyskania koncesji na wydobycie rud ze złoża Głogów Głęboki - Przemysłowy. Koncesję przyznano w listopadzie 2004 roku. Płatności na rzecz Skarbu Państwa dokonywane są w 10 równych ratach. Ostatnie zobowiązanie zostanie uregulowane 30 czerwca 2014 roku. Zobowiązanie nie jest oprocentowane, w księgach Jednostki Dominującej zostało ujęte w wartości zdyskontowanej. Ponieważ walutą, w której realizowane są płatności jest EUR, występuje narażenie na ryzyko walutowe związane ze zmianą kursu wymiany waluty na dzień regulowania zobowiązania. Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu powyższej umowy wynosi 16 903 tys. zł (4 051 tys. EUR) (na dzień 31 grudnia 2007 roku 15 909 tys. zł (4 441 tys. EUR)), natomiast wartość bilansowa wartości niematerialnej z tego tytułu wynosi na dzień bilansowy 29 382 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 roku 30 029 tys. zł).

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2008 roku

	2009 (Krótko-terminowe)	2010	2011	2012-2013	2014 i później	Razem
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych	7 177	7 014	7 476	11 803	3 088	36 558
Przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	1 043	894	751	1 083	514	4 285
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	6 134	6 120	6 725	10 720	2 574	32 273

20. Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (kontynuacja)
20.2 Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (kontynuacja)

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2007 roku

	2008 (Krótko-terminowe)	2009	2010	2011-2012	2013 i później	Razem
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych	3 868	3 634	3 583	6 861	5 638	23 584
Przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	279	344	413	1 002	1 269	3 307
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	3 589	3 290	3 170	5 859	4 369	20 277

21. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań

W celu zabezpieczenia spłaty zaciągniętych kredytów i pożyczek, udzielono następujących zabezpieczeń:

- pełnomocnictwa do dysponowania obecnymi i przyszłymi rachunkami bankowymi kredytobiorców,
- hipoteka umowna na nieruchomościach do 39 094 tys. zł,
- hipoteki kaucyjne do kwoty 51 743 tys. zł,
- cesja praw z polis ubezpieczeniowych do kwoty 78 433 tys. zł,
- hipoteka łączna na nieruchomościach gruntowych 16 500 tys. zł,
- weksle in blanco z deklaracjami wekslowymi do wysokości 69 359 tys. zł,
- weksle in blanco do wysokości 15 000 tys. zł poręczone przez spółki Grupy Kapitałowej,
- oświadczenia o poddaniu się egzekucji,
- zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach technicznych wraz z cesją umów ubezpieczeniowych tychże maszyn i urządzeń do wartości 4 580 tys. zł,
- cesja wierzytelności do wysokości 110 109 tys. zł,
- zastaw rejestrowy i umowy przewłaszczenia na zapasach wyrobów gotowych, półfabrykatów, towarów i materiałów do wartości 24 080 tys. zł,
- przewłaszczenie majątku trwałego do wysokości 16 906 tys. zł,
- cesje umowy ubezpieczenia ruchomości (cesja polisy ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych do łącznej kwoty 15 600 tys. zł, cesja polisy ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku 150 tys. zł),
- pełnomocnictwo dla banku do regulowania zobowiązań wobec banku w ciężar rachunku bieżącego oraz innych rachunków prowadzonych przez bank.

Każdy z zaciągniętych przez Grupę Kapitałową kredytów i pożyczek objęty jest jedną lub większą ilością wyżej wymienionych zabezpieczeń.

Na dzień bilansowy następujące aktywa stanowiły zabezpieczenia spłaty zobowiązań lub zobowiązań warunkowych:

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	101 191	96 791
▪ Środki trwałe w budowie (w tym objęte hipoteką)	11 203	35 409
▪ Budynki i budowle	57 892	29 941
▪ Środki transportu ¹⁾	19 689	3 626
▪ Urządzenia techniczne i maszyny ¹⁾	12 407	27 815
Zapasy	23 594	27 434
Należności z tytułu dostaw i usług ²⁾	6 440	20 363
Środki pieniężne	60 092	15 605
Razem wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań finansowych	191 317	160 193

1) W tym użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego

2) W tym objęte zastawem lub cesją wierzytelności

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

22. Odroczonego podatku dochodowy

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Nadwyżka aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego nad rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu obrotowego, z tego:		290 702	361 930
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu obrotowego		320 506	388 468
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu obrotowego		29 804	26 538
Zmiany w ciągu roku:			
(Obciążenie)/uznanie wyniku finansowego	36	(50 156)	45 189
Pomniejszenie kapitału własnego	17	(120 693)	(116 417)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień nabycia jednostki zależnej		957	-
Nadwyżka aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego nad rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu obrotowego, z tego:		120 810	290 702
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu obrotowego		188 992	320 506
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu obrotowego		68 182	29 804

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wartościach przed kompensatą

	Stan na 1 stycznia 2007 wg stawki 19%	Uznanie/ (Obciążenie) wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic straty podatkowej	Zwiększenie/ (Zmniejszenie) kapitału własnego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Stan na 31 grudnia 2007 wg stawki 19%
Różnice kursowe	16 887	(13 092)	-	3 795
Odsetki	13	219	-	232
Odpisy aktualizujące wartość należności	8 681	10 219	-	18 900
Krótkookresowe rezerwy z tytułu wynagrodzeń	52 158	5 903	-	58 061
Świadczenia na rzecz pracowników (urlopy)	4 813	(463)	-	4 350
Rezerwa na likwidację kopalń i innych obiektów technologicznych	87 245	17 385	-	104 630
Wycena transakcji terminowych	114 318	(52 936)	-	61 382
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających	125 863	1 453	(117 499)	9 817
Amortyzacja	64 271	40 323	-	104 594
Zobowiązania na przyszłe świadczenia pracownicze	175 437	12 857	-	188 294
Niewypłacone wynagrodzenia z narzutami	48 489	8 676	-	57 165
Pozostałe	100 417	(12 639)	-	87 778
Razem	798 592	17 905	(117 499)	698 998

	Stan na 1 stycznia 2008 wg stawki 19%	Zwiększenie z tytułu objęcia kontrolą jednostki zależnej	Uznanie/ (Obciążenie) wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych i straty podatkowej	Zwiększenie/ (Zmniejszenie) kapitału własnego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Stan na 31 grudnia 2008 wg stawki 19%
Różnice kursowe	3 795	-	(3 701)	-	94
Odsetki	232	2	(94)	-	140
Odpisy aktualizujące wartość należności	18 900	217	(6 045)	-	13 072
Krótkookresowe rezerwy z tytułu wynagrodzeń	58 061	269	(3 737)	-	54 593
Świadczenia na rzecz pracowników (urlopy)	4 350	31	334	-	4 715
Rezerwa na likwidację kopalń i innych obiektów technologicznych	104 630	-	12 751	-	117 381
Wycena transakcji terminowych	61 382	-	(23 133)	-	38 249
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających	9 817	-	(8 038)	(119)	1 660
Amortyzacja	104 594	8	32 836	-	137 438
Zobowiązania na przyszłe świadczenia pracownicze	188 294	342	23 496	-	212 132
Niewypłacone wynagrodzenia z narzutami	57 165	150	(3 731)	-	53 584
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	303	303
Pozostałe	87 778	185	(505)	-	87 458
Razem	698 998	1 204	20 433	184	720 819

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

22. Odroczone podatki dochodowe (kontynuacja)

Kwota ujemnych różnic przejściowych oraz niewykorzystanych strat podatkowych w odniesieniu, do których Grupa Kapitałowa nie ujęła aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego (z uwagi na małe prawdopodobieństwo ich rozliczenia w kolejnych latach) wynoszą 176 507 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 34 916 tys. zł).

Straty podatkowe, które można rozliczyć w przyszłych okresach poprzez pomniejszenie dochodu do opodatkowania wynoszą 161 561 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 2 281 tys. zł). Straty te wygasają odpowiednio: 2 549 tys. zł (2007 r. 1 124 tys. zł) w 2009 roku; 950 tys. zł (2007 r. 768 tys. zł) w 2011 roku; 49 649 tys. zł (2007 r. 389 tys. zł) w 2012 roku oraz 108 413 tys. zł w 2013 roku

Grupa Kapitałowa utworzyła aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego, którego realizacja zależy od uzyskania w przyszłości dochodu do opodatkowania w wysokości przekraczającej zyski powstałe w wyniku odwrócenia istniejących dodatnich różnic przejściowych w wysokości 13 661 tys. zł. (na dzień 31 grudnia 2007 r. 7 284 tys. zł). Ujęcie aktywa zostało poparte aktualnymi, zatwierdzonymi planami finansowymi oraz dotychczasową działalnością grupy.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wartości przed kompensatą

	Stan na 1 stycznia 2007 wg stawki 19%	(Uznanie)/ Obciążenie wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	(Zwiększenie)/ Zmniejszenie kapitału własnego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Stan na 31 grudnia 2007 wg stawki 19%
Różnice kursowe	9 223	(7 537)	-	1 686
Odsetki	878	2 345	-	3 223
Wycena transakcji terminowych	46 458	(36 902)	-	9 556
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających	901	(867)	-	34
Amortyzacja	221 738	110 441	-	332 179
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	1 951	-	(1 082)	869
Pozostałe	155 513	(94 764)	-	60 749
Razem	436 662	(27 284)	(1 082)	408 296

	Stan na 1 stycznia 2008 wg stawki 19%	Zwiększenie z tytułu objęcia kontrolą jednostki zależnej	(Uznanie)/ Obciążenie wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	(Zwiększenie)/ Zmniejszenie kapitału własnego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Stan na 31 grudnia 2008 wg stawki 19%
Różnice kursowe	1 686	-	(1 366)	-	320
Odsetki	3 223	2	(1 837)	-	1 388
Wycena transakcji terminowych	9 556	-	49 942	-	59 498
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających	34	-	(34)	119 338	119 338
Amortyzacja	332 179	-	30 549	-	362 728
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	869	-	-	1 539	2 408
Pozostałe	60 749	245	(6 665)	-	54 329
Razem	408 296	247	70 589	120 877	600 009

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

23. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Ogólny opis programu świadczeń znajduje się w notce nr 2 Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości pkt 2.2.16.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych

	OGÓŁEM zobowiązania	nagrody jubileuszowe	odprawy emerytalno - rentowe	ekwiwalent węglowy	pozostałe zobowiązania na przyszłe świadczenia pracownicze
Wartość bieżąca zobowiązania - stan na 1 stycznia 2007	950 200	287 515	192 277	470 138	270
Koszty odsetek	44 191	13 249	8 935	22 007	-
Koszty bieżącego zatrudnienia	39 976	17 829	12 359	9 788	-
Koszty przeszłego zatrudnienia	2 888	2 052	836	-	-
Wypłacone świadczenia	(80 271)	(37 089)	(19 519)	(23 393)	(270)
Straty aktuarialne	51 302	13 814	8 952	28 536	-
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 31 grudnia 2007	1 008 286	297 370	203 840	507 076	-
Koszty przeszłego zatrudnienia nie ujęte do dnia bilansowego	(10 961)	-	(10 961)	-	-
Wartość bilansowa zobowiązań - stan na 31 grudnia 2007	997 325	297 370	192 879	507 076	-
z tego :					
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	919 923	263 479	173 193	483 251	-
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	77 402	33 891	19 686	23 825	-

	OGÓŁEM zobowiązania	nagrody jubileuszowe	odprawy emerytalno - rentowe	ekwiwalent węglowy
Wartość bieżąca zobowiązania - stan na 1 stycznia 2008	1 008 286	297 370	203 840	507 076
Koszty odsetek	54 919	16 030	11 134	27 755
Koszty bieżącego zatrudnienia	41 330	18 798	11 928	10 604
Wypłacone świadczenia	(83 066)	(39 445)	(17 522)	(26 099)
(Zyski)/straty aktuarialne	115 787	4 107	(4 053)	115 733
Zyski z tytułu ograniczenia programu Zobowiązania przyjęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych	(6 827)	(4 070)	(2 757)	
	1 800	1 378	422	
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 31 grudnia 2008	1 132 229	294 168	202 992	635 069
Koszty przeszłego zatrudnienia nie ujęte do dnia bilansowego	(9 275)	-	(9 275)	-
Wartość bilansowa zobowiązań - stan na 31 grudnia 2008	1 122 954	294 168	193 717	635 069
z tego :				
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	1 039 423	259 521	174 684	605 218
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	83 531	34 647	19 033	29 851

Stan na dzień	Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych
31 grudnia 2008 roku	1 132 229
31 grudnia 2007 roku	1 008 286
31 grudnia 2006 roku	950 200
31 grudnia 2005 roku	899 148
31 grudnia 2004 roku	785 397

23. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (kontynuacja)

Łączna kwota kosztów ujętych w rachunku zysków i strat z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych

Koszty ujęte w rachunku zysków i strat, razem	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Koszty bieżącego zatrudnienia	41 330	39 976
Koszty odsetek	54 919	44 191
Straty aktuarialne	115 787	51 302
Koszty przeszłego zatrudnienia	1 686	4 574
Zyski z tytułu ograniczenia programu	(6 827)	-
	206 895	140 043

Zmiana wartości zysków/strat aktuarialnych spowodowana jest zmianą założeń w zakresie stopy wzrostu dyskonta, wzrostu cen węgla oraz wzrostu wynagrodzeń.

Do aktualizacji rezerwy na koniec bieżącego okresu Grupa Kapitałowa przyjęła parametry na podstawie dostępnych prognoz inflacji, analizy wzrostu wskaźników cen węgla i najniższego wynagrodzenia oraz przewidywanej rentowności wysoce płynnych papierów wartościowych.

Główne przyjęte założenia aktuarialne:	2009	2010	2011	2012 i następne
- stopa dyskonta	6,00%	5,60%	5,50%	5,50%
- stopa wzrostu cen węgla	13,00%	3,50%	3,50%	3,50%
- stopa wzrostu najniższego wynagrodzenia	0,00%	4,50%	4,50%	4,50%
- przewidywana inflacja	4,50%	3,50%	3,50%	3,50%
- przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

24. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia

		koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych	koszty likwidacji środków i trwałych	sprawy w toku i postępowaniu sądowym	pozostałe rezerwy
	OGÓŁEM				
Stan rezerw na 1 stycznia 2007	571 910	459 534	5 287	22 483	84 606
Utworzenie rezerw	41 926	67	-	1 142	40 717
Zmiany wynikające ze zmian rezerw po aktualizacji szacunków	81 383	82 848	-	-	(1 465)
Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżania czasu wykonania zobowiązania (efekt zwijania dyskonta)	32 26 303	24 922	226	-	1 155
Wykorzystanie rezerw	(36 484)	(3 840)	(142)	(217)	(32 285)
Rozwiązanie rezerw	(8 097)	(226)	(561)	(3 765)	(3 545)
Odpis na Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych	(12 647)	(12 647)	-	-	-
Pozostałe	2 289	-	-	(32)	2 321
Stan rezerw na 31 grudnia 2007	666 583	550 658	4 810	19 611	91 504
z tego :					
rezerwy długoterminowe	570 327	527 634	4 272	-	38 421
rezerwy krótkoterminowe	96 256	23 024	538	19 611	53 083

		koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych	koszty likwidacji środków i trwałych	sprawy w toku i postępowaniu sądowym	pozostałe rezerwy
	OGÓŁEM				
Stan rezerw na 1 stycznia 2008	666 583	550 658	4 810	19 611	91 504
Utworzenie rezerw	23 156	191	1 173	13 476	8 316
Zmiany wynikające ze zmian rezerw po aktualizacji szacunków	42 767	39 469	(22)	-	3 320
Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżania czasu wykonania zobowiązania (efekt zwijania dyskonta)	32 38 091	37 289	217	-	585
Wykorzystanie rezerw	(46 702)	(9 687)	-	(1 537)	(35 478)
Rozwiązanie rezerw	(22 425)	(230)	(38)	(13 344)	(8 813)
Odpis na Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych	(14 351)	(14 351)	-	-	-
Rezerwy przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych	68	-	68	-	-
Pozostałe	(23 984)	-	-	6 783	(30 767)
Stan rezerw na 31 grudnia 2008	663 203	603 339	6 208	24 989	28 667
z tego :					
rezerwy długoterminowe	599 315	574 235	2 467	7 921	14 692
rezerwy krótkoterminowe	63 888	29 104	3 741	17 068	13 975

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych według zasad opisanych w nocie nr 2 pkt 2.2.15

Najistotniejszą pozycję w rezerwach na pozostałe zobowiązania stanowi **rezerwa na koszty przyszłej likwidacji zakładów górniczych i innych obiektów technologicznych** o wartości bilansowej 603 339 tys. zł (saldo na 31 grudnia 2007 r. wynosi 550 658 tys. zł), tworzona zgodnie z metodologią wynikającą z Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

Harmonogram likwidacji oraz szacunek jej kosztów opracowywany jest począwszy od roku 2001, przez podmiot zależny – KGHM Cuprum Sp. z o.o. CBR. Aktualizacja kosztów bazowych, skalkulowanych w opracowaniu z roku 2001, dokonywana jest okresowo, generalnie w oparciu o wskaźniki zmian cen produkcji budowlano-montażowej, które są publikowane przez GUS, z uwzględnieniem zmiany stanu składników majątkowych. Wyjątek stanowią tutaj obiekty szybów kopalń. W roku 2006 dokonano przeszacowania kosztów likwidacji szybów w związku z zakończeniem prac nad dokumentacją pt.: „Opracowanie projektu likwidacji szybów P-III i P-IV Rejon Polkowice Wschodnie oraz projektu wybierania złoża zalegającego w filarach ochronnych tych szybów – etap III. 1. Projekt likwidacji szybów P-III, 2. Projekt Likwidacji szybu P-IV” przygotowanego przez Cuprum i uzyskaniem dla niej pozytywnej opinii Komisji ds. Zagrożeń Wodnych, Gospodarki Odpadami oraz Likwidacji Zakładów Górniczych przy Wyższym Urzędzie Górniczym – uchwała Nr 2/2007 z dnia 06 września 2007 r. Szczegółowa informacja zawarta w projektach technicznych wykonanych dla szybów P-III i P-IV Rejon Polkowice Wschodnie była podstawą do weryfikacji prognoz w zakresie kosztów likwidacji pozostałych szybów w KGHM Polska Miedź S.A.

Kolejne aktualizacje dokonywane są w wypadku wystąpienia istotnych zdarzeń gospodarczych, które mogą rzutować na wielkość rezerwy. Aktualizacja dokonana w roku 2007 dotyczyła głównie harmonogramu likwidacji i związana była z przyjęciem przez Ministerstwo Środowiska w styczniu 2007 r. dodatków do projektów zagospodarowania złóż rud miedzi w KGHM Polska Miedź S.A., stanowiących formalną podstawę działalności górniczej Jednostki Dominującej. Zakłada się w nich prowadzenie wydobywania do roku 2040.

24. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia (kontynuacja)

Największym obiektem przewidzianym do likwidacji (rekultywacji), mającym jednocześnie najbardziej znaczący udział w kosztach likwidacji wszystkich obiektów technologicznych, jest składowisko odpadów poflotacyjnych „Żelazny Most” wraz z siecią hydrotransportu i kubaturowymi obiektami hydrotechnicznymi. Składowisko odpadów poflotacyjnych „Żelazny Most” jest obiektem hydrotechnicznym wykonanym poprzez obwałowanie obwodowe obniżonego terenu. Stanowi ono jednocześnie centralny obiekt gospodarki wodnej. Wielkość i charakter tego składowiska wymaga (oprócz prac zabezpieczająco-rekultywacyjnych prowadzonych na bieżąco w postaci formowania skarp zbiornika przez biologiczne pokrycie) kilku etapów rekultywacji i zagospodarowania. Decyduje o tym również podstawowe założenie, że funkcjonowanie składowiska odpadów poflotacyjnych „Żelazny Most” odbywać się będzie do końca pracy kopalń i zakładów wzbogacania. W końcowym okresie eksploatacji tego składowiska celowym będzie przejście na centralny zrzut odpadów, w miejsce dotychczasowego, obwodowego, w celu wypełnienia akwenu i stworzenia gruboziarnistego podłoża do rekultywacji wewnątrz składowiska. Po zaprzestaniu deponowania odpadów w składowisku „Żelazny Most”, w okresie likwidacji kopalń, zrzut wód kopalnianych odbywać się będzie z ominięciem tego składowiska. Zgodnie z bieżącym planem prace przygotowawcze do likwidacji składowiska i częściowa rekultywacja rozpoczną się w 2025 roku i przebiegać będą do 2037 roku. Od 2038 roku rozpocznie się zasadniczy etap likwidacji składowiska, a jego zakończenie przewidziane jest na 2047 rok. W międzyczasie, tj. od 2025 roku do 2040 roku, zlikwidowane zostaną rurociągi i towarzyszące im kubaturowe obiekty hydrotechniczne, których likwidacja prowadzona będzie w sposób zakładający demontaż, odzysk złomu oraz wykorzystanie elementów betonowych jako podkładu do utwardzania (po wcześniejszym skruszeniu). Natomiast dla powierzchni składowiska „Żelazny Most”, jako możliwe i racjonalne rozwiązanie przyjęto zastosowanie bezglebowej metody rekultywacji. Przewiduje się zadrzewienie całości terenu, jak dla zieleni ochronnej po uprzednim przygotowaniu powierzchni składowiska. Równocześnie założono zastosowanie do rekultywacji wyselekcjonowanych gatunków traw oraz ich mieszanek, przy wykorzystaniu mineralnych dodatków ulepszających podłoże z wykorzystaniem odpowiednich technik uprawy i nawożenia. Taka metoda rekultywacji jest porównywalna do stosowanych w krajach Unii Europejskiej. Obecnie KGHM CUPRUM Sp. z o.o. CBR, we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym z Wrocławia, prowadzi badania w tym zakresie. W projekcie likwidacji założono 10 letni okres monitoringu dla obiektu.

Sposób szacowania rezerwy przez Jednostkę Dominującą ma charakter ostrożnego podejścia do wyceny. Wykazywana w bilansie kwota rezerwy stanowi równowartość zdyskontowanych do wartości bieżącej, oszacowanych kosztów przyszłej likwidacji poszczególnych obiektów. Jednostka Dominująca dokonuje aktualizacji wartości rezerwy na koniec każdego kwartału przy użyciu w modelu dyskontowym wskaźników, które opisane zostały w nocie 3.2.

Stan rezerwy na likwidację jest korygowany o wartość odpisu na fundusz likwidacji zakładu górniczego utworzonego na podstawie o art. 26 c ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze DZ. U. Nr 110, poz. 1190, i wyliczonego zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad tworzenia i funkcjonowania funduszu likwidacji zakładu górniczego, tj. rocznie w wysokości 3 % odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych zakładu górniczego. Środki pieniężne zasilające konto Funduszu w związku z dokonywanym odpisem są inwestowane przez Jednostkę Dominującą w bezpieczne krótkoterminowe papiery wartościowe lub w lokaty krótkoterminowe. Przychody z tych inwestycji zwiększają wartość Funduszu, a Jednostka Dominująca nie pobiera z tego tytułu żadnego wynagrodzenia.

Oczekuje się, że koszty te zostaną poniesione do roku 2047. Rezerwę oszacowano zakładając stosowanie istniejącej technologii likwidacji obiektów górniczych, przy zastosowaniu cen bieżących, przyjmując do jej zdyskontowania stopę dyskonta jak w modelu dla rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze (nota 23).

24. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia (kontynuacja)

Wartość rezerw na poszczególne obiekty o największym udziale w wartości rezerwy na koszty likwidacji kopalń i obiektów technologicznych na dzień 31 grudnia 2008 r.

Oddział Obiekt

ZH	Składowisko Żelazny Most	118 755
ZWR	ZWR Rudna	55 889
ZH	Pozostałe składowiska	46 859
ZWR	ZWR Polkowice	46 036
ZGR	Rudna Główna (RI, RII, RV)	44 006
ZWR	ZWR Lubin	36 253
ZH	Rurociągi i obiekty technologiczne	28 627
ZGR	Rudna Zachodnia (RIII, RIV, RX)	25 867
ZGL	R6 - Centralny (LI, LII)	20 245
ZGL	R1 - Zach.-Centralny (LIV, LV)	17 061

Wartość rezerw na poszczególne obiekty o największym udziale w wartości rezerwy na koszty likwidacji kopalń i obiektów technologicznych na dzień 31 grudnia 2007 r.

Oddział Obiekt

ZH	Składowisko Żelazny Most	90 692
ZWR	ZWR Rudna	50 239
ZH	Pozostałe składowiska	43 758
ZWR	ZWR Polkowice	41 517
ZGR	Rudna Główna (RI, RII, RV)	39 630
ZWR	ZWR Lubin	32 641
ZH	Rurociągi i obiekty technologiczne	26 146
ZGR	Rudna Zachodnia (RIII, RIV, RX)	23 295
ZGPS	Polkowice wschodnie (PIII, PIV)	20 616
ZGL	R6 - Centralny (LI, LII)	18 262

Mniej istotną pozycję stanowią **rezerwy na sprawy w toku i postępowaniu sądowym**, dotyczą głównie:

- postępowania w sprawie spornej dotyczącej odszkodowania za zerwanie kontraktu na dostawy sprzętu i usług w wysokości 7 795 tys. zł,
- zakwestionowania wysokości składek na ubezpieczenie społeczne w wyniku kontroli ZUS za lata ubiegłe w kwocie 10 478 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 roku 16 625 tys. zł),
- dochodzenie praw autorskich w kwocie 2 982 tys. zł za zastosowanie projektu wynalazczego (na dzień 31 grudnia 2007 roku 2 982 tys. zł),
- nieprawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu orzekający na korzyść PPHiU Legwro, który domaga się odszkodowania od KGHM POLSKA MIEDŹ S.A w kwocie 1 837 tys. zł

25. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	29 987	184

Na dzień 31 grudnia 2008 r. saldo aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży stanowią:

- akcje Polskiego Towarzystwa Reasekuracyjnego S.A. o wartości 20 000 tys. zł wycenione w wartości godziwej,
- dwie kopalnie kwarcu „Stanisław” i „Taczalin” oraz zakład przerobczy mączek i kruszyw kwarcowych, których działalność została zaniechana o wartości 6 450 tys. zł,
- 5 samochodów osobowych o wartości 536 tys. zł,
- samolot cywilny o wartości 2 484 tys. zł,
- wiertnica o wartości 517 tys. zł.

Działalność związana z majątkiem przeznaczonym do sprzedaży została zaniechana w roku 2004, wówczas wstrzymano także amortyzację tych aktywów. W związku z powyższym jedynymi kosztami związanymi z tą działalnością w roku 2008 były koszty zachowania i utrzymania tego majątku w wysokości 785 tys. zł. Nie osiągnięto żadnych istotnych przychodów z tego tytułu.

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

26. Odpisy z tytułu utraty wartości

Wartość odpisów z tytułu utraty wartości w podziale na kategorie aktywów w okresie obrotowym od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r.

	Wartość dokonanego odpisu	Wartość odwróconego odpisu	Wartość wykorzystanego odpisu
Budynki i budowle	123 918	14 023	694
Urządzenia techniczne i maszyny	161 814	-	13 847
Środki transportu	372	-	43
Inne środki trwałe	34	-	1
Środki trwałe w budowie	10 560	166	945
Koszty zakończonych prac rozwojowych	-	67	-
Oprogramowanie komputerowe	90	411	327
Nabyte koncesje, patenty, licencje	392	-	4
Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	29	-	51
Razem	297 209	14 667	15 912

Wartość odpisów z tytułu utraty wartości w podziale na segmenty w okresie obrotowym od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r.

	Miedź i metale szlachetne, inne produkty hutnictwa	Usługi telekomunikacyjne i informatyczne	Inne	Wartość skonsolidowana ogółem
Wartość dokonanego odpisu	3 386	293 301	522	297 209
Wartość odwróconego odpisu	68	14 592	7	14 667
Wartość wykorzystanego odpisu	94	15 230	588	15 912

Wartość odpisów z tytułu utraty wartości w podziale na kategorie aktywów w okresie obrotowym od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r.

	Wartość dokonanego odpisu	Wartość odwróconego odpisu	Wartość wykorzystanego odpisu
Budynki i budowle	203	-	553
Urządzenia techniczne i maszyny	3 773	3	3 413
Środki transportu	-	-	96
Inne środki trwałe	-	-	1
Środki trwałe w budowie	5 178	2 111	12 440
Koszty prac rozwojowych	67	-	-
Oprogramowanie komputerowe	-	-	190
Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	816	-	-
Razem	10 037	2 114	16 693

Wartość odpisów z tytułu utraty wartości w podziale na segmenty w okresie obrotowym od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r.

	Miedź i metale szlachetne, inne produkty hutnictwa	Usługi telekomunikacyjne i informatyczne	Inne	Wartość skonsolidowana ogółem
Wartość dokonanego odpisu	3 710	5 207	1 120	10 037
Wartość odwróconego odpisu	-	3	2 111	2 114
Wartość wykorzystanego odpisu	693	2 981	13 019	16 693

Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych wykorzystywanych w produkcji wyrobów lub świadczeniu usług ujęte zostały w rachunku zysków i strat jako koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów. Dla pozostałych środków trwałych, dokonane odpisy z tytułu utraty wartości ujęte zostały w kosztach ogólnego zarządu. Szczegółowe zasady dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości stosowane przez Grupę Kapitałową opisane zostały w notcie nr 2 pkt 2.2.10.

Dokonane w 2008 roku odpisy dotyczą rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, które nie przyniosą oczekiwanych korzyści ekonomicznych.

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

27. Przychody ze sprzedaży

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (struktura rzeczowa - rodzaje działalności)

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
- miedź, metale szlachetne, produkty uboczne hutnictwa	11 231 173	12 162 500
- energia	35 657	34 447
- usługi	1 006 651	874 285
- maszyny górnicze, środki transportu dla górnictwa i inne	34 408	17 179
- towary	239 493	307 818
- odpady i materiały	9 785	10 106
- pozostałe wyroby	97 718	87 793
Razem	12 654 885	13 494 128

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (struktura terytorialna)

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
kraj	4 484 811	5 662 587
- miedź, metale szlachetne, produkty uboczne hutnictwa	3 129 743	4 403 062
- energia	35 657	34 447
- usługi	948 196	809 403
- maszyny górnicze, środki transportu dla górnictwa i inne	31 162	16 118
- towary	236 598	304 107
- odpady i materiały	9 785	10 106
- pozostałe wyroby	93 670	85 344
eksport	8 170 074	7 831 541
- miedź, metale szlachetne, produkty uboczne hutnictwa	8 101 430	7 759 438
- usługi	58 455	64 882
- maszyny górnicze, środki transportu dla górnictwa i inne	3 246	1 061
- towary i materiały	2 895	3 711
- pozostałe wyroby	4 048	2 449
Razem	12 654 885	13 494 128

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Średnie notowania miedzi elektrolitycznej na LME (USD/t)	6 952	7 126
Średni kurs (USD/PLN) NBP	2,41	2,77

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

28. Koszty według rodzaju

	Nota	Za okres	
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	6, 7	681 367	597 546
Koszty świadczeń pracowniczych	29	3 080 980	2 938 479
Zużycie materiałów i energii		3 392 670	3 333 469
Usługi obce		1 802 192	1 357 858
Podatki i opłaty		335 860	325 764
Koszty reklamy i wydatki reprezentacyjne		49 967	70 094
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe		14 734	15 135
Koszty prac badawczych i prac rozwojowych nieaktywowanych w wartościach niematerialnych		4 883	4 256
Pozostałe koszty z tego:		388 948	39 720
Odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych, wartości niematerialnych	6, 7	286 620	4 043
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	14	66 576	4 230
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	34.3.6	21 320	14 771
Odwrocenie odpisów z tytułu utraty wartości środków trwałych, wartości niematerialnych	6, 7	(14 501)	(3)
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość zapasów	14	(1 518)	(1 714)
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dostaw i usług	34.3.6	(12 703)	(18 363)
Straty z tytułu zbycia instrumentów finansowych	33.3	1 608	1 142
Inne koszty działalności operacyjnej		41 546	35 614
Razem koszty rodzajowe		9 751 601	8 682 321
Wartość sprzedanych towarów i materiałów (+), w tym:		128 436	210 469
Odpisy aktualizujące wartość należności	34.3.6	1 438	789
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności	34.3.6	(505)	(789)
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (+/-)		91 338	(1 448)
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (-)		(478 127)	(365 200)
Łączne koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu		9 493 248	8 526 142

29. Koszty świadczeń pracowniczych

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Koszty wynagrodzeń	2 255 442	2 184 308
Koszty ubezpieczeń społecznych	701 709	694 399
Koszty przyszłych świadczeń (rezerwy) z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych i tym podobnych świadczeń pracowniczych	123 829	59 772
Koszty świadczeń pracowniczych	3 080 980	2 938 479

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

30. Pozostałe przychody operacyjne

	Nota	Za okres	
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Przychody oraz zyski z tytułu instrumentów finansowych zaliczane do pozostałej działalności operacyjnej z tytułów:	33.3	953 297	1 207 831
- wycena i realizacja instrumentów pochodnych		697 428	1 061 917
- zyski z tytułu zbycia instrumentów finansowych		15 695	26 863
- odsetki od instrumentów finansowych		128 344	118 911
- odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		78	100
- zyski z tytułu różnic kursowych		108 697	-
- odwrócenie odpisu aktualizującego wartość pożyczek i należności		3 055	40
Zysk ze zbycia nieruchomości inwestycyjnej		-	16 122
Zwiększenie wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej		1 566	-
Zysk ze zbycia jednostki zależnej i stowarzyszonej		5 913	-
Zysk ze zbycia prawa wieczystego użytkowania gruntów		450	391
Zysk ze zbycia wartości niematerialnych		2 027	-
Odsetki pozostałe		20 455	13 224
Przychody z dywidend		303	396
Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości środków trwałych w budowie	6	166	2 111
Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości pozostałych należności niefinansowych	13	5 434	129
Otrzymane dotacje państwowe i inne darowizny		2 520	3 334
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw		27 733	13 215
Ujawnione nadwyżki rzeczowych aktywów obrotowych i środków pieniężnych		7 899	7 965
Otrzymane kary i odszkodowania		15 812	16 236
Nadpłata podatku od nieruchomości		-	11 210
Różnice kursowe niefinansowe		(13 631)	-
Pozostałe przychody / zyski operacyjne		13 815	13 213
Ogółem pozostałe przychody operacyjne		1 043 759	1 305 377

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

31. Pozostałe koszty operacyjne

Nota	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Koszty i straty z tytułu instrumentów finansowych, zaliczane do pozostałej działalności operacyjnej z tytułów:		
33.3	903 878	1 557 052
- wycena i realizacja instrumentów pochodnych	891 352	1 371 505
- straty z tytułu zbycia instrumentów finansowych	2 608	-
- odsetki od zobowiązań finansowych	657	2 046
- straty z tytułu różnic kursowych	-	182 996
- odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	45	131
- odpisy z tytułu utraty wartości pożyczek i należności	6 661	374
- straty z tytułu wyceny zobowiązań długoterminowych	2 555	-
Zmniejszenie wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej	-	2 336
Strata ze zbycia udziałów w jednostce zależnej	-	872
Odpisy z tytułu utraty wartości pozostałych należności niefinansowych	13 915	42 564
Strata ze zbycia wartości niematerialnych	-	1 502
Strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych	21 626	19 996
Odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych w budowie	6 10 560	5 178
Odpisy z tytułu utraty wartości wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	7 29	816
Odsetki od zaległych zobowiązań niefinansowych	1 801	5 699
Przekazane darowizny	11 546	9 990
Utworzone rezerwy na zobowiązania	31 771	62 505
Zapłacone kary i odszkodowania	4 484	5 325
Niezawinione niedobory rzeczowych aktywów obrotowych i środków pieniężnych oraz szkody z tytułu zdarzeń losowych	1 823	2 802
Pozostałe koszty / straty operacyjne	19 601	29 773
Ogółem pozostałe przychody operacyjne	1 019 034	1 746 410

32. Koszty finansowe - netto

Nota	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Koszty odsetek z tytułu:		
33.3	16 640	10 481
- kredytów bankowych i pożyczek	14 339	9 640
- leasingu finansowego	2 301	841
Zyski z tytułu różnic kursowych netto pochodzących od źródeł finansowania zewnętrznego	33.3 2 004	(1 327)
Zmiany wysokości zobowiązań wynikające z przybliżania czasu wykonania zobowiązania (efekt zwijania dyskonta) z tytułu:		
	38 588	26 303
- wyceny zobowiązań finansowych	497	-
- wyceny rezerwy na likwidację kopalń	24 37 289	24 922
- wyceny pozostałych rezerw	24 802	1 381
Pozostałe koszty finansowe netto	262	(298)
Ogółem koszty finansowe - netto	57 494	35 159

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

33. Instrumenty finansowe

33.1 Wartość bilansowa

		Stan na dzień 31 grudnia 2008 roku								
		Pozycje bilansowe								
Nota		<u>Pozostałe zobowiązania finansowe</u>								
		Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe z tytułu faktoringu oraz zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Klasy instrumentów finansowych										
Dłużne papiery wartościowe										-
Udziały i akcje	10	19 942								19 942
Udziały i jednostki uczestnictwa w Funduszach Inwestycyjnych	10	11 264								11 264
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	13				725 700					725 700
Środki pieniężne i lokaty do 3 miesięcy	11,15		59 545		2 065 763					2 125 308
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	10,11,13	7	47		342 957					343 011
Pochodne instrumenty finansowe - walutowe	12			31		(1 159)			62 326	61 198
Pochodne instrumenty finansowe - metale	12					(3 771)			655 271	651 500
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	19						(785 527)			(785 527)
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	20						(258 705)			(258 705)
Pozostałe zobowiązania finansowe	19,20						(116 205)	(32 273)		(148 478)
		31 213	59 592	31	3 134 420	(4 930)	(1 160 437)	(32 273)	717 597	2 745 213

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

33. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

33.1 Wartość bilansowa (kontynuacja)

		Stan na dzień 31 grudnia 2007 roku								
		Pozycje bilansowe								
Nota										
		Pozostałe zobowiązania finansowe								
		Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe z tytułu faktoringu oraz zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Klasy instrumentów finansowych										
Dłużne papiery wartościowe	10,15	3 076			83 756					86 832
Udziały i akcje	10	33 407								33 407
Udziały i jednostki uczestnictwa w Funduszach Inwestycyjnych	10	10 665								10 665
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	13				693 667					693 667
Środki pieniężne i lokaty do 3 miesięcy	11,15		43 893		2 728 340					2 772 233
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	10, 11, 13	7	41		79 129					79 177
Pochodne instrumenty finansowe - walutowe	12			178						178
Pochodne instrumenty finansowe - metale	12			16 456		(16 458)			97 419	97 417
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	19						(651 288)			(651 288)
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	20						(255 833)			(255 833)
Pozostałe zobowiązania finansowe	19, 20						(18 158)	(49 887)		(68 045)
		47 155	43 934	16 634	3 584 892	(16 458)	(925 279)	(49 887)	97 419	2 798 410

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

33. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

33.2 Wartość godziwa

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2008		Stan na dzień 31 grudnia 2007	
		wartość bilansowa	wartość godziwa	wartość bilansowa	wartość godziwa
		33.1		33.1	
Dłużne papiery wartościowe	10, 15	-	-	86 832	86 832
Udziały i akcje	10	19 942	19 942	33 407	33 407
Udziały i jednostki uczestnictwa w Funduszach Inwestycyjnych	10	11 264	11 264	10 665	10 665
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	13	725 700	725 700	693 667	693 667
Środki pieniężne i lokaty do 3 miesięcy	11, 15	2 125 308	2 125 553	2 772 233	2 772 316
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	10, 11, 13	343 011	343 011	79 177	79 177
Pochodne instrumenty finansowe - walutowe, w tym	12	61 198	61 198	178	178
Aktywa		62 357	62 357	178	178
Zobowiązania		(1 159)	(1 159)	-	-
Pochodne instrumenty finansowe - metale, w tym	12	651 500	651 500	97 417	97 417
Aktywa		655 271	655 271	114 839	114 839
Zobowiązania		(3 771)	(3 771)	(17 422)	(17 422)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	19	(785 527)	(785 527)	(651 288)	(651 288)
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	20	(258 705)	(258 705)	(255 833)	(255 833)
Pozostałe zobowiązania finansowe	19, 20	(148 478)	(148 478)	(68 045)	(68 045)

Metody i założenia przyjęte przez Grupą Kapitałową przy ustalaniu wartości godziwych zostały opisane w notach 2.2.5.4 Wartość godziwa, 3 Ważne oszacowania.

Grupa Kapitałowa nie jest w stanie wiarygodnie ustalić wartości godziwej posiadanych udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach, zaklasyfikowanych do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. W związku z tym są one wykazywane w bilansie według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

33. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

33.3 Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Za okres od 01.01.08 do 31.12.08	Nota	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZIS	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Pozostałe zobowiązania finansowe		Instrumenty Zabezpieczające	Instrumenty Finansowe Ogółem
						Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe z tytułu faktoringu oraz zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39		
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	30, 31, 32	-	891	200	127 253	(14 996)	(2 301)	-	111 047
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	30, 32	-	-	6	137 107	(28 580)	(1 840)	-	106 693
Straty z tytułu wyceny zobowiązań długoterminowych	31, 32	-	-	-	-	(3 052)	-	-	(3 052)
Utworzenie odpisów aktualizujących	28, 31	-	(45)	-	(31 308)	-	-	-	(31 353)
Odwrocenie odpisów aktualizujących	28, 30	-	78	-	16 263	-	-	-	16 341
Korekta sprzedaży z tytułu transakcji zabezpieczających	34	-	-	-	-	-	-	562 520	562 520
Zysk/(strata) ze zbycia instrumentów finansowych	28, 30, 31	-	3 217	294	7 969	-	-	-	11 480
Przychody z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	30	697 428	-	-	-	-	-	-	697 428
Koszty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	31	(891 352)	-	-	-	-	-	-	(891 352)
Ogółem, zysk/(strata) netto		(193 924)	4 141	500	257 284	(46 628)	(4 141)	562 520	579 752

Za okres od 01.01.07 do 31.12.07	Nota	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZIS	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Pozostałe zobowiązania finansowe		Instrumenty Zabezpieczające	Instrumenty Finansowe Ogółem
						Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe z tytułu faktoringu oraz zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39		
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	30, 31, 32	-	154	569	118 188	(11 686)	(841)	-	106 384
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	31, 32	-	(892)	(3)	(130 964)	(51 091)	1 281	-	(181 669)
Utworzenie odpisów aktualizujących	28, 31	-	(131)	-	(15 934)	-	-	-	(16 065)
Odwrocenie odpisów aktualizujących	28, 30	-	100	-	19 192	-	-	-	19 292
Korekta sprzedaży z tytułu transakcji zabezpieczających	34	-	-	-	-	-	-	(435 533)	(435 533)
Zysk/(strata) ze zbycia instrumentów finansowych	30	-	18 802	1 055	5 864	-	-	-	25 721
Przychody z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	30	1 061 917	-	-	-	-	-	-	1 061 917
Koszty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	31	(1 371 505)	-	-	-	-	-	-	(1 371 505)
Ogółem, zysk/(strata) netto		(309 588)	18 033	1 621	(3 654)	(62 777)	440	(435 533)	(791 458)

33. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

33.4 Przeniesienia niekwalifikujące się do wyłączenia

Na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa Kapitałowa nie posiada aktywów finansowych, których przeniesienie nie będzie kwalifikować się do usunięcia z bilansu.

33.5 Niewywiązanie się z płatności i naruszenie warunków umowy.

Spółka DIALOG S.A. na dzień 31 grudnia 2008 roku złamała jeden z finansowych warunków zawartych w umowie kredytowej. Zgodnie z umową Spółka zobowiązana jest zapewnić utrzymanie w okresie trwania kredytowania poziom kapitałów własnych nie niższy niż 900 000 tys. zł. Poziom ten nie został zapewniony.

Spółka DIALOG S.A. spłaca w terminie kapitał i odsetki. Na dzień publikacji niniejszego raportu nie usunięto naruszenia warunków umowy kredytowej, żaden inny warunek nie został złamany, umowa kredytowa nie została renegocjowana, bank nie wystąpił też o ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia.

33.6 Sytuacje dotyczące instrumentów finansowych niewystępujące w Grupie Kapitałowej

W Grupie Kapitałowej w trakcie okresu sprawozdawczego zakończonego 31 grudnia 2008 roku oraz zakończonego 31 grudnia 2007 roku nie wystąpiły następujące zdarzenia gospodarcze i sytuacje wymagające ujawnienia:

- na dzień bilansowy, spółki Grupy Kapitałowej nie skorzystały z możliwości wyznaczenia instrumentu finansowego na moment początkowego ujęcia jako wycenianego w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (MSSF 7, par. 9, 10, 11)
- nie dokonano przekwalifikowania składników aktywów finansowych, które spowodowałyby zmianę sposobu wyceny tych aktywów (MSSF 7, par. 12)
- na rzecz Spółek Grupy Kapitałowej nie ustanowiono zabezpieczeń na żadnej z kategorii aktywów, które powodowałyby poprawę warunków kredytowania (MSSF 7, par. 15),
- Spółki Grupy Kapitałowej nie wyemitowały żadnych instrumentów zawierających składnik zobowiązaniowy i składnik kapitałowy (MSSF 7, par. 17),
- Spółki Grupy Kapitałowej inwestują aktywa zgromadzone na rachunku funduszu likwidacji zakładu górniczego. Nie otrzymują jednak z tytułu tego rodzaju działalności powierniczej żadnego wynagrodzenia (MSSF 7, par. 20.c.ii),
- przychody z tytułu odsetek w związku z aktywami finansowymi, które uległy utracie wartości spółki Grupy Kapitałowej uznały za nieistotne (MSSF 7, par. 20.d.),
- Spółki Grupy Kapitałowej nie zidentyfikowały żadnych planowanych, zabezpieczanych transakcji, których wystąpienia nie oczekuje się (MSSF 7, par. 23.b),
- Spółki Grupy Kapitałowej nie stosują transakcji zabezpieczających, których realizacja powodowałaby ujęcie aktywa lub zobowiązania niefinansowego (MSSF 7, par. 23.e),
- Spółki Grupy Kapitałowej nie stosują rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ani zabezpieczeń udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych (MSSF 7, par. 24.a, 24.c),
- Nie nabyto żadnych aktywów finansowych po cenie różnej, od ich wartości godziwej (MSSF 7, par. 28),

34. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym

Spółki Grupy Kapitałowej w każdym obszarze swojej działalności są narażone na ryzyko. Zrozumienie zagrożeń mających swoje źródło w ekspozycji Grupy na ryzyko oraz zasad zarządzania nim pozwala na lepszą realizację zadań.

Zarządzanie ryzykiem finansowym zawiera procesy identyfikacji, pomiaru i określania sposobu postępowania z nim.

Głównymi ryzykami finansowymi, na które narażona jest Grupa Kapitałowa są między innymi:

- Ryzyko Rynkowe:
 - Ryzyko zmian cen metali (Ryzyko Cenowe),
 - Ryzyko zmian kursów walutowych (Ryzyko Walutowe),
 - Ryzyko zmian stóp procentowych (Ryzyko Stóp Procentowych),
- Ryzyko Płynności,
- Ryzyko Kredytowe.

34. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

34.1 Ryzyko rynkowe

34.1.1 Zasady zarządzania ryzykiem rynkowym

Grupa Kapitałowa aktywnie zarządza ryzykiem rynkowym, na które jest narażona. Celami procesu zarządzania ryzykiem rynkowym są:

- ograniczenie zmienności wyniku finansowego brutto,
- zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji założeń budżetowych,
- utrzymanie dobrej kondycji finansowej,
- wspieranie procesu podejmowania decyzji strategicznych w obszarze działalności inwestycyjnej, z uwzględnieniem źródeł finansowania inwestycji.

Wszystkie cele zarządzania ryzykiem rynkowym należy rozpatrywać łącznie, a ich realizacja jest zdeterminowana przede wszystkim przez sytuację wewnętrzną oraz warunki rynkowe.

Jednostka Dominująca stosuje zintegrowane podejście do zarządzania ryzykiem rynkowym, na które jest narażona. Oznacza to podejście do ryzyka rynkowego łącznie, a nie do jego poszczególnych elementów osobno. Na przykład, transakcje pochodne na rynku metali są związane z kontraktami zawieranymi na rynku walutowym, ponieważ zabezpieczanie cen sprzedaży metali determinuje prawdopodobieństwo wypracowania określonych przychodów ze sprzedaży, które to stanowią pozycję zabezpieczaną dla strategii na rynku walutowym. Tym samym, Jednostka Dominująca ma znacznie większą elastyczność w konstruowaniu strategii zabezpieczających.

Jednostka Dominująca stosuje konsekwentne i stopniowe podejście w zarządzaniu ryzykiem rynkowym. W miarę upływu czasu wdrażane są kolejne strategie na rynku instrumentów pochodnych, obejmujące coraz większą część produkcji i przychodów ze sprzedaży oraz coraz dalsze okresy. W rezultacie, możliwe jest zabezpieczenie przed nieoczekiwanym załamaniem się cen na rynku miedzi oraz srebra a także gwałtowną aprecjacją złotego względem dolara. Dzięki temu unika się również angażowania znacznego wolumenu lub nominalu na jednym poziomie cenowym.

Grupa na bieżąco prowadzi analizy rynków metali oraz walut, które są podstawą w podejmowaniu decyzji o wdrożeniu strategii na rynku instrumentów pochodnych.

Dodatkowo Jednostka Dominująca stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w celu zabezpieczenia przed ryzykiem zmian ryzyka cen metali oraz ryzyka walutowego.

34.1.2 Techniki zarządzania ryzykiem rynkowym

Główną techniką zarządzania ryzykiem rynkowym są strategie na rynku instrumentów pochodnych jak i hedging naturalny.

Wszystkie strategie na rynku instrumentów pochodnych uwzględniają następujące czynniki: aktualne i prognozowane warunki rynkowe, sytuację wewnętrzną Grupy, właściwe instrumenty pochodne. Grupa Kapitałowa stosuje tylko te instrumenty pochodne, które jest w stanie wycenić wewnętrznie z zastosowaniem standardowych modeli wyceny dla danego instrumentu, jak również te które może zbyć bez znacznej utraty wartości u innego kontrahenta niż ten, z którym pierwotnie zawarła transakcję. Pozyskując wycenę rynkową danych instrumentów, Grupa polega na informacjach uzyskanych z wiodących na danym rynku banków oraz firm brokerskich lub serwisów informacyjnych.

Dopuszcza się stosowanie następujących rodzajów instrumentów:

- kontrakty swap,
- kontrakty forward, futures,
- kontrakty opcyjne,
- struktury złożone z wyżej wymienionych instrumentów.

Wykorzystywane instrumenty mogą mieć, zatem zarówno charakter standaryzowany (instrumenty będące w obrocie giełdowym), jak również charakter niestandaryzowany (instrumenty będące w obrocie na rynku pozagiełdowym tzw. over the counter).

34.1.3 Rachunkowość zabezpieczeń - wymóg skuteczności zabezpieczenia według MSR 39

W Grupie Kapitałowej jedynie Jednostka Dominująca stosuje rachunkowość zabezpieczeń instrumentów pochodnych. Przed zawarciem transakcji zabezpieczającej jak i w trakcie jej życia Jednostka Dominująca potwierdza i dokumentuje, że między zmianami wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego a zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej istnieje silna negatywna korelacja. Skuteczność zabezpieczenia polega ciągłej ocenie i monitorowaniu.

34.1.4 Pomiar ryzyka rynkowego

Jednostka Dominująca kwantyfikuje wielkość ryzyka rynkowego, na jakie jest narażona i stara się wyrazić je spójną i łączną miarą.

Sporządzane symulacje (m.in. analizy scenariuszowe, analizy stress-testingu i backtestingu) oraz kalkulowane miary ryzyka stanowią wsparcie w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym. Wykorzystywane miary ryzyka oparte są w głównej mierze na modelowaniu matematyczno-statystycznym bazującym na historycznych i bieżących danych rynkowych dotyczących czynników ryzyka oraz uwzględniają aktualną ekspozycję Jednostki Dominującej na ryzyko rynkowe.

Jedną z miar ryzyka wykorzystywanych w Jednostce Dominującej w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym od 2007 roku jest miara EaR - Earnings at Risk (zysk brutto narażony na ryzyko). Miara ta dla zadanego prawdopodobieństwa wskazuje dolną progową wartość zysku brutto (np. z 95% prawdopodobieństwem zysk brutto w danym roku nie będzie niższy niż ...). Metodologia EaR umożliwia kalkulację zysku brutto z uwzględnieniem wpływu zmian rynkowych cen miedzi, srebra oraz kursu walutowego w kontekście planów budżetowych.

34. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

34.1 Ryzyko rynkowe (kontynuacja)

34.1.4 Pomiar ryzyka rynkowego (kontynuacja)

Mając na uwadze fakt, że żadna miara ryzyka nie jest w stanie w pełni odzwierciedlić rzeczywistości, co w głównej mierze związane jest z przyjmowanymi założeniami metodologicznymi do modeli matematyczno-statystycznych, wykorzystuje się te modele jedynie jako narzędzie pomocnicze w podejmowaniu decyzji oraz jako źródło dodatkowych informacji. Nie stanowią one wyłącznej podstawy do podejmowania decyzji.

34.1.5 Ograniczenia w zawieraniu transakcji zabezpieczających

W związku z ryzykiem ograniczenia produkcji (na przykład spowodowanym działaniem „siły wyższej”) lub niezrealizowania zakładanej wielkości przychodów walutowych, mogącym prowadzić do nadmiernego zaangażowania na rynku terminowym, Jednostka Dominująca ustala limit wielkości produkcji lub przychodów ze sprzedaży danego okresu, które mogą podlegać zabezpieczeniu na poziomie do 80%. Maksymalny horyzont czasowy w obrębie, którego Jednostka Dominująca podejmuje decyzję dla kontraktów fizycznych jako średniej ceny z miesiąca wysyłki produktów do klienta (są to standardowe bazy cenowe, będące praktyką światową). W rezultacie, Jednostka Dominująca ekspozycja jest na ryzyko spadku cen metali w okresie od momentu zawarcia kontraktu handlowego do momentu ukształtowania się średniej ceny z miesiąca wysyłki.

34.1.6 Ekspozycja na ryzyko rynkowe

34.1.6.1 Ryzyko cenowe

Jednostka Dominująca narażona jest na ryzyko zmian cen miedzi, srebra i złota. Zawarte w kontraktach fizycznej sprzedaży formuły ustalania cen oparte są głównie na średnich miesięcznych notowaniach z Londyńskiej Giełdy Metali w przypadku miedzi i Londyńskiego Rynku Kruszców w odniesieniu do srebra i złota. Polityką handlową Jednostki Dominującej jest ustalanie bazy cenowej dla kontraktów fizycznych jako średniej ceny z miesiąca wysyłki produktów do klienta (są to standardowe bazy cenowe, będące praktyką światową). W rezultacie, Jednostka Dominująca ekspozycja jest na ryzyko spadku cen metali w okresie od momentu zawarcia kontraktu handlowego do momentu ukształtowania się średniej ceny z miesiąca wysyłki.

W sytuacji, gdy wykorzystywana jest niestandardowa formuła ustalania ceny sprzedaży, Jednostka Dominująca może zawierać transakcje (tzw. transakcje dostosowawcze) zamieniające ustaloną z klientem bazę cenową na średnią cenę z miesiąca wysyłki. Transakcje te prowadzą do ujednolicenia podstawy cenowej stosowanej dla sprzedaży fizycznej produktów, a co za tym idzie ujednolicenia ekspozycji na zmienność cen metali.

W związku z tym, że Jednostka Dominująca do procesu produkcyjnego wykorzystuje zakupione wsady obce zawierające metale, na części sprzedaży występuje hedging naturalny. Analizując ekspozycję Jednostki Dominującej na ryzyko rynkowe należy pomniejszyć wolumen sprzedaży metali o ilość zakupionych metali we wsadach obcych.

Ekspozycja Grupy Kapitałowej na ryzyko zmian cen metali ukształtowała się następująco w okresie obrachunkowym:

	Za okres			
	od 01.01.08 do 31.12.08		od 01.01.07 do 31.12.07	
	Sprzedaż	Zakup	Sprzedaż	Zakup
Miedź [tys. t]	539	107	527	93
Srebro [t]	1 176	6	1 177	30

Narażenie oraz wrażliwość Grupy na ryzyko zmiany cen metali dla instrumentów finansowych na dzień bilansowy została przedstawiona w nocie 34.1.10. Analiza wrażliwości Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. na ryzyka rynkowe.

34.1.6.2 Ryzyko walutowe

Jednostka Dominująca jest narażona na ryzyko zmian kursów walutowych ze względu na fakt, że na rynkach towarowych jest powszechnie przyjęte, że kontrakty fizycznej dostawy metali są zawierane w USD lub denominowane w USD. Natomiast dla Jednostki Dominującej walutą bazową jest PLN. W związku z powyższym, Jednostka Dominująca otrzymuje równowartość w PLN lub wymienia otrzymane USD na PLN. Zamiana ta prowadzi do powstawania ryzyka związanego ze zmiennością kursu USD/PLN w okresie od momentu zawarcia kontraktu handlowego do momentu ustalenia kursu wymiany. W sytuacji, gdy zagraniczni kontrahenci za importowaną przez siebie miedź bądź metale szlachetne płacą lokalną walutą, występuje również ryzyko związane z wahaniami kursów innych walut, np. EUR/PLN.

Grupa jest także narażona na ryzyko zmiany kursów walutowych, którego źródłem jest zaciąganie kredytów oraz innych zobowiązań (np. wynikających z importu dóbr i usług) denominowanych w walutach innych niż dolar amerykański.

Narażenie oraz wrażliwość Grupy na ryzyko walutowe dla instrumentów finansowych na dzień bilansowy została przedstawiona w nocie 34.1.10. Analiza wrażliwości Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. na ryzyka rynkowe.

34. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

34.1 Ryzyko rynkowe (kontynuacja)

34.1.6 Ekspozycja na ryzyko rynkowe (kontynuacja)

34.1.6.3 Ryzyko stóp procentowych

Grupa jest narażona na ryzyko stopy procentowej z tytułu:

- zmiany wyceny zaciągniętych kredytów, pożyczek, zakupionych obligacji oraz lokat bankowych, dla których odsetki liczone są wg stałych stóp procentowych,
- zmiany przepływów pieniężnych związanych z zaciągniętymi kredytami, pożyczkami, zakupionymi obligacjami oraz lokatami bankowymi, dla których odsetki liczone są wg zmiennych stóp procentowych.

Grupa Kapitałowa posiadała na dzień 31 grudnia 2008 roku zobowiązania w wysokości 258 705 tys. zł z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek (na dzień 31 grudnia 2007 roku 255 833 tys. zł) oprocentowanych na bazie zmiennych i stałych stóp procentowych.

Grupa na dzień bilansowy nie posiadała instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem stopy procentowej.

34.1.7 Zabezpieczenie przed ryzykiem rynkowym w Jednostce Dominującej

W 2008 roku strategię zabezpieczającą cenę miedzi stanowiły ok. 35% (w 2007 roku 25%) zrealizowanej przez Jednostkę Dominującą sprzedaży tego metalu. Dla sprzedaży srebra wskaźnik ten ukształtował się na poziomie ok. 32% (w 2007 roku 6%). W przypadku rynku walutowego, zabezpieczone przychody ze sprzedaży stanowiły ok. 11% (w 2007 roku 10%) całkowitych przychodów ze sprzedaży zrealizowanych przez Jednostkę Dominującą.

W 2008 roku Jednostka Dominująca wdrożyła strategię zabezpieczającą cenę miedzi o łącznym wolumenie 99 tys. ton i terminie zapadalności przypadającym na IV kwartał 2008 i I półrocze 2009 roku. Jednostka Dominująca korzystała z instrumentów opcyjnych. Dodatkowo, w tym okresie Jednostka Dominująca wdrożyła strategię dostosowawczą o łącznym wolumenie 24,8 tys. ton i terminie zapadalności przypadającym na 2008 oraz 2009 roku. W przypadku rynku srebra, w analizowanym okresie nie zostały zaimplementowane strategię zabezpieczającą cenę tego metalu.

W 2008 roku na rynku srebra wdrożono transakcje dostosowawcze o łącznym wolumenie 643 tys. troz z terminem wykonania przypadającym na styczeń 2008 r.

W przypadku terminowego rynku walutowego w 2008 roku, Jednostka Dominująca wdrożyła strategię zabezpieczającą poziom kursu USD/PLN dla 1 374 mln USD i horyzoncie czasowym przypadającym na IV kwartał 2008 oraz na 2009 rok, Jednostka Dominująca korzystała z instrumentów opcyjnych. W analizowanym okresie na rynku walutowym nie wdrożono transakcji dostosowawczych.

Jednostka Dominująca pozostaje zabezpieczona dla części sprzedaży miedzi planowanej w I połowie 2009 roku (63 tys. t), dla części planowanej sprzedaży srebra w 2009 roku (9,6 mln troz). Dla przychodów ze sprzedaży (rynek walutowy) Jednostka Dominująca posiada pozycję zabezpieczającą w 2009 roku dla 924 mln USD.

34.1.8 Wpływ instrumentów pochodnych na bilans Grupy Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość godziwa otwartych pozycji w instrumentach pochodnych wyniosła 712 698 tys. zł, z czego aktywa finansowe stanowiły 717 628 tys. zł, a zobowiązania finansowe 4 930 tys. zł.

Zawarte instrumenty pochodne, których data rozliczenia przypada na 5 stycznia 2009 roku, zostały wycenione do wartości godziwej i ujęte w należnościach z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należnościach jako należności z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych lub w zobowiązaniach z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązaniach jako zobowiązania z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych.

Wartość godziwa tych instrumentów wynosi:

- 287 146 tys. zł ujętych jako należności z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych (Nota 13)
- 35 395 tys. zł ujętych jako zobowiązania z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych (Nota 19)

Pozostałe informacje dotyczące instrumentów pochodnych zostały przedstawione w notce 12 Pochodne instrumenty finansowe oraz w notce 33.2 Wartość godziwa.

34.1.9 Wpływ instrumentów pochodnych na wynik finansowy i kapitały własne Grupy Kapitałowej

W 2008 roku wynik na instrumentach pochodnych ukształtował się na poziomie 367 596 tys. zł. Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających przeniesiona z kapitałów własnych do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym wyniosła 579 991 tys. zł. Pozostałe koszty operacyjne z tytułu wyceny instrumentów pochodnych wyniosły 113 733 tys. zł, a z tytułu realizacji instrumentów pochodnych wyniosły 81 191 tys. zł. Korekta pozostałych kosztów operacyjnych z tytułu wyceny instrumentów pochodnych wynika głównie ze zmiany wartości czasowej opcji, które rozliczą się w przyszłym okresie. Ze względu na stosowane zasady rachunkowości zabezpieczeń, zmiana wartości czasowej opcji nie jest odnoszona na kapitał z aktualizacji wyceny.

34. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

34.1 Ryzyko rynkowe (kontynuacja)

34.1.9 Wpływ instrumentów pochodnych na wynik finansowy i kapitały własne Grupy Kapitałowej (kontynuacja)

Wpływ instrumentów pochodnych na wynik finansowy okresu kształtował się następująco:

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Wpływy na przychody ze sprzedaży	562 520	(435 533)
Wpływy na pozostałe koszty operacyjne, z tego:	(194 924)	(309 588)
Straty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych w okresie	(81 191)	(43 792)
Straty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych w okresie	(113 733)	(265 796)
Wpływ z instrumentów pochodnych na wynik okresu, łącznie:	367 596	(745 121)

Kwota ujęta w wyniku finansowym Jednostki Dominującej – w pozostałych kosztach operacyjnych za 2008 rok z tytułu nieefektywnej części zabezpieczeń przepływów pieniężnych – wynosi 205 487 tys. zł (w 2007 roku 179 995 tys. zł), z czego 107 924 tys. zł stanowi stratę z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających (w 2007 roku 154 964 tys. zł), natomiast 97 563 tys. zł stanowi stratę z realizacji nieefektywnej części instrumentów zabezpieczających (w 2007 roku 25 031 tys. zł).

Jednostka Dominująca ujmuje instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne zgodnie z zasadami przedstawionymi w „Opisie ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości” w nocy 2.2.5.7. Zasady te przewidują odnoszenie na kapitał własny skutecznej części wyniku z wyceny transakcji zabezpieczających w okresie, w którym transakcje te są wyznaczone jako zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych. Kwoty odłożone z tego tytułu w kapitale własnym przenoszone są następnie do rachunku zysków i strat w momencie realizacji zabezpieczanej transakcji.

Skuteczność zabezpieczających instrumentów finansowych w okresie sprawozdawczym jest oceniana i mierzona przez porównanie zmian cen terminowych zabezpieczanych pozycji odpowiednio – ze zmianami cen terminowych kontraktów forward, lub – w przypadku zabezpieczeń opcyjnych – na podstawie zmian wartości wewnętrznej opcji.

Poniższe tabele przedstawiają odpowiednio stan oraz zestawienie zmian w kapitale własnym na skutek odniesienia skutecznej części wyniku z wyceny instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczające przyszłe przepływy pieniężne.

KWOTY UJĘTE W KAPITALE WŁASNYM	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Stan kapitału z aktualizacji wyceny – transakcje zabezpieczające ryzyko cen towarów (miedź i srebro) – instrumenty pochodne	627 757	(964)
Stan kapitału z aktualizacji wyceny – transakcje zabezpieczające ryzyko kursu walutowego – kredyty walutowe	-	10 859
Razem stan kapitału z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne (bez uwzględniania skutków podatku odroczonego)	627 757	9 895
Zyski lub (straty) na instrumentach zabezpieczających przepływy pieniężne ujęte bezpośrednio w kapitale własnym		
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Skumulowany wynik osiągnięty na instrumentach finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne na początek okresu obrotowego	9 895	(557 528)
Kwota ujęta w kapitale własnym w okresie sprawozdawczym z tytułu transakcji zabezpieczających	1 197 853	131 890
Kwota przeniesiona z kapitałów własnych do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym	(579 991)	435 533
Skumulowany w kapitale własnym wynik osiągnięty na instrumentach finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne na koniec okresu obrotowego (bez uwzględniania skutków podatku odroczonego)	627 757	9 895

34. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

34.1 Ryzyko rynkowe (kontynuacja)

34.1.10 Ryzyko rynkowe - analiza wrażliwości dla Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Grupa Kapitałowa identyfikuje następujące główne ryzyka rynkowe, na które jest narażona:

- ryzyko zmian cen metali,
- ryzyko zmian kursów walutowych,
- ryzyko zmian stóp procentowych.

Obecnie Grupa Kapitałowa narażona jest głównie na ryzyko zmian cen miedzi, srebra oraz kursów walutowych USD/PLN oraz EUR/PLN.

Do analizy wrażliwości towarowych czynników ryzyka (miedź, srebro) wykorzystano powracający do średniej model Schwartza (geometryczny proces Ornsteina-Uhlenbecka), natomiast model Blacka Scholesa (geometryczny ruch Browna) dla kursów walutowych USD/PLN i EUR/PLN. Za potencjalnie możliwe zmiany w horyzoncie półrocznym przyjęto kwantyle z modelu na poziomie 5% i 95%. Modele dla metali skalibrowane zostały do cen historycznych skorygowanych o wpływ inflacji PPI w USA, natomiast walutowe do bieżącej struktury terminowej stóp procentowych.

Potencjalnie możliwe zmiany cen i kursów walutowych zostały przedstawione w stosunku procentowym do cen i kursów wykorzystanych do wyceny instrumentów finansowych do wartości godziwej na dzień bilansowy. Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego istotnego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Grupa Kapitałowa jest narażona na dzień bilansowy, pokazując jaki wpływ na wynik finansowy netto i kapitał własny miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych.

Analizując wrażliwość pozycji „Pochodne instrumenty finansowe – Walutowe” oraz „Pochodne instrumenty finansowe – Metalowe” należy wziąć pod uwagę, iż Jednostka Dominująca posiada pozycję w instrumentach pochodnych zabezpieczającą przyszłe przepływy pieniężne z tytułu sprzedaży miedzi i srebra. Należy również przyjąć, iż Jednostka Dominująca posiada ekspozycję na ryzyko w wielkości planowanego wolumenu sprzedaży miedzi i srebra z produkcji własnej skorygowanego o pozycję w instrumentach zabezpieczających.

Struktura walutowa instrumentów finansowych narażonych na ryzyko rynkowe na dzień 31 grudnia 2008

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	WARTOŚĆ NARAŻONA NA RYZYKO Struktura walutowa		
	[tys. PLN]	[tys. USD]	[tys. EUR]
Udziały i jednostki uczestnictwa w Funduszach Inwestycyjnych	11 264	3 803	-
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	296 667	82 780	12 340
Środki pieniężne i lokaty do 3 miesięcy	542 002	159 108	16 958
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	308 495	103 666	349
Pochodne instrumenty finansowe – Waluty	61 198	brak danych	brak danych
Pochodne instrumenty finansowe – Metale	651 500	219 968	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(97 295)	(14 040)	(13 352)
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	(8 553)	-	(2 050)
Pozostałe zobowiązania finansowe	(43 098)	(2 818)	((8 329)

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

34. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

34.1 Ryzyko rynkowe (kontynuacja)

34.1.10 Ryzyko rynkowe - analiza wrażliwości dla Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. (kontynuacja)

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI na dzień 31 grudnia 2008

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	WARTOŚĆ NARAŻONA NA RYZYKO	31.12.2008 r. WARTOŚĆ BILANSOWA	RYZYZKO WALUTOWE				RYZYZKO TOWAROWE			
			USD/PLN		EUR/PLN		CENY MIEDZI [USD/t]		CENY SREBRA [USD/troz]	
			3,96 +34%	2,11 - 29%	5,09 +22%	3,35 - 20%	5 298 +83%	1 685 - 42%	19,54 +81%	6,00 -44%
			RZiS Kapitał	RZiS Kapitał	RZiS Kapitał	RZiS Kapitał	RZiS Kapitał	RZiS Kapitał	RZiS Kapitał	RZiS Kapitał
	[tys. PLN]	[tys. PLN]								
Udziały i jednostki uczestnictwa w Funduszach Inwestycyjnych	11 264	11 264	3 084	(2 637)						
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	296 667	725 700	67 132	(57 410)	9 147	(8 244)				
Środki pieniężne i lokaty do 3 miesięcy	542 002	2 125 308	129 032	(110 345)	12 570	(11 330)				
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	308 495	343 011	84 070	(71 895)	259	(233)				
Pochodne instrumenty finansowe – Waluty	61 198	61 198	(48 662)	-	23 847	216 981	(1 706)	1 254		
Pochodne instrumenty finansowe – Metale	651 500	651 500	6 297	171 887	(5 385)	(146 993)	56 489	(380 994)	(3 346)	195 213
									(17 984)	(27 547)
									(23 836)	110 461
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(97 295)	(785 527)	(11 387)	9 737	(9 897)	8 920				
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	(8 553)	(258 705)			(1 520)	(1 370)				
Pozostałe zobowiązania finansowe	(43 098)	(148 478)	(2 285)	1 954	(6 174)	5 565				
WPLYW NA RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT			227 281	(212 134)	2 679	(2 698)	56 489	(3 346)	(17 984)	(23 836)
WPLYW NA KAPITAŁ WŁASNY			171 887	69 988			(380 994)	195 213	(27 547)	110 461

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

34. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

34.1 Ryzyko rynkowe (kontynuacja)

34.1.10 Ryzyko rynkowe - analiza wrażliwości dla Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. (kontynuacja)

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI na dzień 31 grudnia 2007

AKTYWA i ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	WARTOŚĆ NARAŻONA NA RYZYKO	31.12.2007 r. WARTOŚĆ BILANSOWA	RYZYO WALUTOWE				RYZYO TOWAROWE			
			USD/PLN		EUR/PLN		CENY MIEDZI [USD/t]		CENY SREBRA [USD/troz]	
			2,91	2,06	3,96	3,31	9 376	3 748	18,57	8,54
			+19%	- 15%	+11%	- 8%	+41%	- 44%	+26%	-42%
	[tys. PLN]	[tys. PLN]	RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Udziały i jednostki uczestnictwa w Funduszach Inwestycyjnych	10 665	10 665	1 680	(1 327)						
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	246 715	693 667	21 601	(17 063)	9 363	(6 823)				
Środki pieniężne i lokaty do 3 miesięcy	1 183 443	2 772 233	68 735	(54 294)	63 831	(46 513)				
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	10 840	79 177	1 417	(1 119)	158	(115)				
Pochodne instrumenty finansowe – Waluty	178	178			15	(11)				
Pochodne instrumenty finansowe – Metale	97 417	97 417	15 499	(152)	(12 243)	120	(55 188)	7 331	(66 735)	567 002
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(29 600)	(651 288)	(2 271)	1 794	(1 298)	945			(12 789)	-
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	(3 149)	(255 833)			(269)	196				
Pozostałe zobowiązania finansowe	(22 412)	(68 045)	(815)	644	(1 473)	1 073				
WPŁYW NA RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT			105 846	(83 608)	70 327	(51 248)	(55 188)	(66 735)	(12 789)	(11 055)
WPŁYW NA KAPITAŁ WŁASNY				(152)	120		7 331	567 002	-	128 457

34. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

34.2 Ryzyko płynności i zarządzanie kapitałem

Grupa Kapitałowa jest narażona na ryzyko utraty płynności finansowej, rozumianej jako zdolność do regulowania zobowiązań w wyznaczonych terminach. Finansowanie działalności przy pomocy zewnętrznych źródeł (kredyty, pożyczki, kredyt kupiecki) podwyższa ryzyko utraty płynności w przyszłości.

Grupa Kapitałowa musi mieć stały dostęp do rynków finansowych, dlatego jest narażona na ryzyko braku możliwości pozyskania nowego finansowania, jak również refinansowania swojego zadłużenia. Ryzyko to jest uzależnione przede wszystkim od warunków rynkowych i oceny zdolności kredytowej Grupy.

Grupa Kapitałowa inwestując wolne środki pieniężne przy wyborze instrumentów oraz terminów dokonywanych inwestycji uwzględnia odpowiednio terminy wymagalności dla zobowiązań.

Ze względu na pozytywne przepływy pieniężne z działalności operacyjnej oraz znaczne salda środków pieniężnych w 2008 roku, podobnie jak w roku 2007, Grupa w znikomym stopniu korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania.

Umowne terminy wymagalności dla zobowiązań finansowych wg stanu na 31 grudnia 2008

Zobowiązania finansowe	Umowne terminy wymagalności od dnia bilansowego powyżej					Razem (bez dyskonta)	Wartość bilansowa
	do 3 m-cy	3-12 m-cy	1-3 lata	3-5 lat	5 lat		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	763 482	3 106	17 650	1 014	518	785 770	785 527
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	62 561	131 796	35 705	23 254	22 993	276 309	258 705
Pochodne instrumenty finansowe - Waluty	529	630	-	-	-	1 159	1 159
Pochodne instrumenty finansowe - Metale	-	3 771	-	-	-	3 771	3 771
Pozostałe zobowiązania finansowe	87 273	23 033	18 155	14 685	10 915	154 061	148 478
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych przedziałach wymagalności	913 845	162 336	71 510	38 953	34 426	1 221 070	

Umowne terminy wymagalności dla zobowiązań finansowych wg stanu na 31 grudnia 2007

Zobowiązania finansowe	Umowne terminy wymagalności od dnia bilansowego powyżej					Razem (bez dyskonta)	Wartość bilansowa
	do 3 m-cy	3-12 m-cy	1-3 lata	3-5 lat	5 lat		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	641 814	198	7 814	981	883	651 690	651 288
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	75 067	45 061	130 433	8 136	21 421	280 118	255 833
Pochodne instrumenty finansowe - Metale	-	964	-	-	-	964	17 422
Pozostałe zobowiązania finansowe	46 855	4 419	6 845	6 971	5 632	70 722	68 045
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych przedziałach wymagalności	763 736	50 642	145 092	16 088	27 936	1 003 494	

Zobowiązania finansowe z tytułu instrumentów pochodnych, kalkulowane są jako wartość wewnętrzna tych instrumentów bez uwzględnienia czynnika dyskontowego.

W 2008 roku Grupa Kapitałowa miała dostępne linie kredytowe w rachunku bieżącym do wysokości 103 100 tys. zł. Na koniec grudnia 2008 roku niewykorzystana wartość linii kredytowych wyniosła 74 520 tys. zł.

W 2007 roku Grupa Kapitałowa miała dostępne linie kredytowe w rachunku bieżącym do wysokości 103 000 tys. zł oraz 10 000 tys. USD. Na koniec 2007 roku niewykorzystana wartość dostępnego limitu linii kredytowych wyniosła 57 112 tys. zł oraz 10 000 tys. USD.

Grupa Kapitałowa zarządza kapitałem w celu zachowania zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, tak aby mogła generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przynosić korzyści pozostałym interesariuszom.

Zgodnie z praktyką rynkową Grupa monitoruje kapitał między innymi na podstawie wskaźnika kapitału własnego oraz wskaźnika Dług/EBITDA. Wskaźnik kapitału własnego obliczany jest jako stosunek wartości netto aktywów rzeczowych (kapitał własny pomniejszony o wartości niematerialne) do sumy bilansowej.

Wskaźnik Dług/EBITDA jest obliczany jako stosunek zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i zobowiązań z tytułu leasingu finansowego do EBITDA (zysk z działalności operacyjnej po dodaniu amortyzacji).

W celu utrzymania płynności finansowej i zdolności kredytowej pozwalającej na pozyskanie finansowania zewnętrznego przy rozsądnym poziomie kosztów Grupa zakłada utrzymanie wskaźnika kapitału własnego na poziomie nie niższym niż 0,5, natomiast wskaźnika Dług/EBITDA na poziomie do 2,0.

34. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

34.2 Ryzyko płynności i zarządzanie kapitałem (kontynuacja)

Powyższe wskaźniki na dzień 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2007 roku przedstawiały się następująco:

	Stan na	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Kapitał własny	10 981 715	9 501 609
Minus: wartości niematerialne	151 572	119 231
Wartość netto aktywów rzeczowych	10 830 143	9 382 378
Suma bilansowa	14 968 373	13 503 398
Wskaźnik kapitału własnego	0,72	0,69
 Zysk z działalności operacyjnej	 3 184 172	 4 526 953
Plus: amortyzacja	681 367	597 546
EBITDA	3 865 539	5 124 499
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	290 978	276 110
Wskaźnik: dług/EBITDA	0,075	0,054

W związku z niskim poziomem długu Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2008 roku wskaźnik Dług/EBITDA był na bezpiecznym poziomie i wynosił 0,075.

Natomiast wskaźnik kapitału własnego był powyżej zakładanego minimalnego poziomu i wynosił 0,72 na 31 grudnia 2008 roku. Wzrost tego wskaźnika na dzień 31 grudnia 2008 roku w stosunku do wartości na 31 grudnia 2007 roku wynika z faktu blisko 15% zwiększenia wartości netto aktywów rzeczowych.

Na Jednostce Dominującej nie spoczywały w 2007 roku oraz w 2008 roku jakiegokolwiek zewnętrzne wymogi kapitałowe.

34.3 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako brak możliwości wywiązania się ze zobowiązań przez wierzycieli Grupy Kapitałowej. Ryzyko kredytowe związane jest z trzema głównymi obszarami:

- wiarygodność kredytowa klientów, z którymi zawiera się transakcje fizycznej sprzedaży produktów,
- wiarygodność kredytowa instytucji finansowych (banków/brokerów), z którymi zawiera się lub które pośredniczą w zawieraniu transakcji zabezpieczających,
- wiarygodność kredytowa podmiotów, w które inwestuje się, bądź których papiery wartościowe się nabywa.

Obszary, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe, mające odmienną charakterystykę ryzyka kredytowego, to:

- środki pieniężne i lokaty bankowe,
- instrumenty pochodne,
- należności z tytułu dostaw i usług,
- udzielone pożyczki,
- dłużne papiery wartościowe i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- udzielone gwarancje i poręczenia.

34.3.1 Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi

Wszystkie podmioty, z którymi Grupa Kapitałowa zawiera transakcje depozytowe działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, należące do europejskich i amerykańskich instytucji finansowych posiadających rating w przeważającej części na najwyższym poziomie¹, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Maksymalny udział jednego banku w odniesieniu do środków ulokowanych przez Grupę wyniósł 20% na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz krótkoterminowy charakter inwestycji, uznaje się, że ryzyko kredytowe dla środków pieniężnych i lokat bankowych jest niskie.

¹ Przez najwyższy rating rozumie się rating od AAA do AA- w agencjach Standard & Poor's i Fitch oraz od Aaa do Aa3 w agencji Moodys.

34. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

34.3 Ryzyko kredytowe (kontynuacja)

34.3.2 Ryzyko kredytowe związane z transakcjami pochodnymi

Wszystkie podmioty, z którymi Grupa Kapitałowa zawiera transakcje pochodne działają w sektorze finansowym. Są to instytucje finansowe (głównie banki) posiadające najwyższy rating¹ (27,8%), średniowysoki² (55,6%) lub średni³ (16,7%). Dysponują one odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Maksymalny udział jednego podmiotu w odniesieniu do transakcji pochodnych zawartych przez Grupę wyniósł 17,9%.

Wycena transakcji w instrumentach pochodnych ceny metali i kursy walut zawartych przez Grupę według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku wynosi⁴:

964 449 tys. zł (dodatnie saldo z wyceny instrumentów pochodnych), z tego:

40 325 tys. zł są to zobowiązania finansowe,

1 004 774 tys. zł są to aktywa finansowe.

W związku z dywersyfikacją zarówno podmiotową jak i geograficzną oraz współpracą z instytucjami finansowymi o wysokim ratingu, Grupa Kapitałowa nie jest znacząco narażona na ryzyko kredytowe w związku z zawartymi transakcjami pochodnymi.

Jednostka Dominująca zawarła porozumienia ramowe o rozliczeniach netto w celu ograniczenia przepływów pieniężnych i jednocześnie ograniczenia ryzyka kredytowego do poziomu dodatniego salda wyceny transakcji w instrumentach pochodnych z danym kontrahentem.

34.3.3 Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz pozostałymi należnościami finansowymi

Spółki Grupy Kapitałowej od wielu lat współpracują z dużą liczbą klientów, którzy są zdywersyfikowani pod względem rozmieszczenia geograficznego. Zdecydowana większość sprzedaży trafia do krajów Unii Europejskiej, w tym Polski.

Stopień geograficznej koncentracji ryzyka kredytowego Grupy Kapitałowej dla należności z tytułu sprzedaży miedzi i srebra:

	Stan na					
	31 grudnia 2008 roku			31 grudnia 2007 roku		
	Polska	UE (z wył. Polski)	Inne Kraje	Polska	UE (z wył. Polski)	Inne Kraje
Należności z tytułu sprzedaży miedzi i srebra	55,11%	32,84%	12,05%	55,6%	30,4%	14,0%

Jednostka Dominująca w znaczącej części dokonuje sprzedaży swoich produktów na podstawie przedpłat. Ocenia również na bieżąco zdolność kredytową swoich kontrahentów, w szczególności tych, którym udzielono kredytu kupieckiego. Kredyt kupiecki otrzymują tylko sprawdzeni, dłużej kontrahenci, a sprzedaż produktów nowym kontrahentom zawsze jest w 100% zabezpieczona. Jednostka Dominująca posiada zabezpieczenie większości należności w postaci weksli⁵, blokady środków na rachunku, zastawów rejestrowych⁶ gwarancji bankowych i inkas dokumentowych. Ponadto większość kontrahentów posiadających kredyt kupiecki w kontraktach posiada zastrzeżenie prawa własności potwierdzone datą pewną⁷.

Całkowita wartość netto należności handlowych Grupy na dzień 31 grudnia 2008 roku bez uwzględnienia wartości godziwej przyjętych zabezpieczeń do wysokości, których Grupa może być wystawiona na ryzyko kredytowe wynosi 704 295 tys. zł, (wg stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku odpowiednio 693 667 tys. zł).

Koncentracja ryzyka kredytowego w Jednostce Dominującej związana jest z przyznawaniem terminów płatności kluczowym odbiorcom. W konsekwencji, na dzień 31 grudnia 2008 roku saldo należności Grupy Kapitałowej od 7 największych odbiorców Jednostki Dominującej, pod względem stanu należności na dzień bilansowy, stanowi 55% salda należności z tytułu dostaw i usług (na dzień 31 grudnia 2007 roku 7 największych stanowiło odpowiednio 51%). Pomimo występowania koncentracji należności od kluczowych odbiorców (w większości działających na terenie Unii Europejskiej), Jednostka Dominująca ocenia, że ze względu na dostępne dane historyczne oraz wieloletnie doświadczenie we współpracy z klientami, występuje niski stopień ryzyka kredytowego.

¹ Przez najwyższy rating rozumie się rating od AAA do AA- w agencjach Standard & Poor's i Fitch oraz od Aaa do Aa3 w agencji Moodys.

² Przez średniowysoki rating rozumie się rating od A+ do A- w agencjach Standard & Poor's i Fitch oraz od A1 do A3 w agencji Moodys.

³ Przez średni rating rozumie się rating od BBB+ do BBB- w agencjach Standard & Poor's i Fitch oraz od Baa1 do Baa3 w agencji Moodys.

⁴ Wycena transakcji dotyczy zarówno wyceny otwartych pozycji jak i transakcji rozliczających się w dniu 5 stycznia 2009 roku, które zostały wykazane w bilansie Grupy Kapitałowej w pozycjach pozostałe należności finansowe (Nota 13) i pozostałe zobowiązania finansowe (Nota 19)

⁵ W celu przyspieszenia ewentualnej egzekucji należności każdy weksel jest przedkładany wraz z notarialnym Aktem o Poddaniu się Egzekucji.

⁶ Według stanu na dzień bilansowy Grupa Kapitałowa posiadała zastawy na zbiorach rzeczy lub praw stanowiących organizacyjną całość, których skład (zmienny) jest ujęty w księgach handlowych kontrahenta

⁷ Stosowana w umowach handlowych klauzula potwierdzona notarialnie oznacza, że prawo własności towaru przechodzi na kupującego dopiero po dokonaniu zapłaty pomimo fizycznej dostawy.

34. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

34.3 Ryzyko kredytowe (kontynuacja)

34.3.3 Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz pozostałymi należnościami finansowymi (kontynuacja)

Znaczące salda należności z tytułu dostaw robót i usług w Grupie Kapitałowej posiadają spółki: DIALOG S.A. 78 694 tys. zł, KGHM Polish Copper Ltd. 53 015 tys. zł, KGHM Metraco S.A. 27 740 tys. zł, PeBeKa S.A. 16 466 tys. zł, KGHM Ecoren S.A. 11 101 tys. zł, Walcownia Metali Nieżelaznych spółka z o. o. 10 723 tys. zł, PHP „MERCUS” sp. z o.o. 11 104 tys. zł.

Poszczególne spółki Grupy działają w różnych sektorach gospodarki, m.in. transport, budownictwo, handel, produkcja przemysłowa, usługi telekomunikacyjne, w związku z tym, pod względem branżowym, nie dochodzi do koncentracji ryzyka kredytowego. Spółki Grupy Kapitałowej, za wyjątkiem Jednostki Dominującej, nie zawierają porozumień ramowych o rozliczeniach netto w celu obniżenia ekspozycji na ryzyko kredytowe, jednakże w sytuacjach, kiedy dana jednostka gospodarcza posiada zarówno należności jak i zobowiązania z tym samym kontrahentem, w praktyce stosuje się rozliczenia netto, przy dwustronnej akceptacji takiego rozliczenia. Ze względu na dużą zmienność wysokości poziomu rozliczeń netto na poszczególne dni bilansowe, w praktyce trudno jest ustalić reprezentacyjną wartość takich kompensat.

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. ocenia, że maksymalna ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe na dzień bilansowy sięga pełnej wysokości salda należności z tytułu dostaw i usług, bez uwzględniania wartości godziwej przyjętych zabezpieczeń. Jednakże realne ryzyko, że nie nastąpi wpływ środków pieniężnych z tytułu należności handlowych do Grupy Kapitałowej jest niskie.

34.3.4 Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi w nocie 13 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, saldo pożyczek udzielonych przez spółki Grupy Kapitałowej nie przekracza 0,09 % ogółu pożyczek i należności finansowych na dzień 31 grudnia 2008 roku (na 31 grudnia 2007 roku odpowiedni 0,04 %) i jest to maksymalny poziom straty, na jaką Grupa jest narażona w przypadku gdyby pożyczkobiorcy nie wywiązali się ze swoich świadczeń (bez uwzględniania wartości godziwej przyjętych zabezpieczeń). Ze względu na fakt, że na bieżąco monitorowana jest sytuacja majątkowa i wynik finansowy podmiotów z Grupy Kapitałowej, Grupa ocenia, że poziom ryzyka kredytowego jest nieznaczny.

34.3.5 Ryzyko kredytowe związane z inwestycjami w dłużne papiery wartościowe i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych

Grupa inwestowała wolne środki pieniężne nabywając obligacje przedsiębiorstw wyemitowane lub gwarantowane przez podmioty posiadające rating co najmniej na poziomie inwestycyjnym wydany przez uznane międzynarodowe agencje ratingowe (Standard&Poor's, Moody's, Fitch). Grupa Kapitałowa nabyła także jednostki uczestnictwa w gotówkowych funduszach inwestycyjnych.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz krótkoterminowy charakter inwestycji Grupa uznaje, że ryzyko kredytowe dla powyższych inwestycji jest niskie.

34.3.6 Pozostałe informacje w zakresie ryzyka kredytowego

Analiza wiekowa aktywów finansowych zaległych na dzień sprawozdawczy, dla których nie zidentyfikowano utraty wartości

Stan na 31 grudnia 2008						
	Wartość	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 do 6 m-cy	od 6 do 12 m-cy	powyżej 1 roku
Należności z tytułu dostaw i usług	97 849	90 212	5 847	368	326	1 096
Pozostałe należności finansowe	847	526	283	34	1	3
Stan na 31 grudnia 2007						
	Wartość	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 do 6 m-cy	od 6 do 12 m-cy	powyżej 1 roku
Należności z tytułu dostaw i usług	41 818	38 045	2 949	481	46	297
Pozostałe należności finansowe	231	132	70	21	3	5

Grupa Kapitałowa prowadzi przede wszystkim indywidualną analizę należności pod kątem wystąpienia przesłanek i ujmowania odpisu z tytułu utraty wartości. Istotne przesłanki zostały opisane w nocie 2.2.5.5.

34. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

34.3 Ryzyko kredytowe (kontynuacja)

34.3.6 Pozostałe informacje w zakresie ryzyka kredytowego (kontynuacja)

Poniższe tabele prezentują zmianę stanu odpisów aktualizujących aktywa finansowe w podziale na klasy aktywów:

a) należności z tytułu dostaw i usług (kategoria: pożyczki i należności finansowe)

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Odpis aktualizujący na początek okresu	56 167	67 322
Zwiększenie z tytułu objęcia kontrolą jednostki zależnej	1 498	-
Odpis utworzony w ciężar rachunku zysków i strat	22 992	15 498
Odpis odwrócony w rachunek zysków i strat	(16 124)	(18 663)
Odpis aktualizujący z tytułu różnic kursowych	2 381	333
Odpis wykorzystany w trakcie okresu	(11 164)	(8 320)
Odpis na koszty sądowe	(493)	(3)
Zmniejszenie z tytułu utraty kontroli nad jednostką zależną	(20)	-
Odpis aktualizujący na koniec okresu	55 237	56 167

b) pozostałe aktywa finansowe (kategoria: pożyczki i należności finansowe)

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Odpis aktualizujący na początek okresu	3 685	3 899
Odpis utworzony w ciężar rachunku zysków i strat	6 427	436
Odpis odwrócony w rachunek zysków i strat	(139)	(529)
Odpis aktualizujący z tytułu różnic kursowych	-	(3)
Odpis wykorzystany w trakcie okresu	(338)	(132)
Odpis na koszty sądowe	88	14
Odpis aktualizujący na koniec okresu	9 723	3 685

c) dłużne papiery wartościowe (kategoria: aktywa finansowe dostępne do sprzedaży)

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Odpis aktualizujący na początek okresu	549	518
Odpis utworzony w ciężar rachunku zysków i strat	45	131
Odpis odwrócony w rachunek zysków i strat	(78)	(100)
Odpis wykorzystany w trakcie okresu	(268)	-
Odpis aktualizujący na koniec okresu	248	549

35. Udział w zyskach/stratach jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	267 579	265 093
OGÓŁEM	267 579	265 093

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

36. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy	Nota	Za okres	
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Podatek bieżący		594 766	859 303
Podatek odroczony	22	50 156	(45 189)
Korekty bieżącego podatku za poprzednie okresy		(14 341)	7 257
Razem:		630 581	821 371

Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem Grupy Kapitałowej, różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by stosując teoretyczną stawkę podatku ustaloną poprzez iloraz sumy iloczynów zysku brutto i stawki podatku dochodowego wynikającego z miejsca rozliczania podatku i zysku brutto.

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Zysk przed opodatkowaniem (brutto)	3 396 447	4 756 887
Podatek wyliczony wg stawek krajowych, mających zastosowanie do dochodów w poszczególnych krajach wynosi 19,04% (rok 2007: 19,08%)	646 540	907 670
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	(119 410)	(199 196)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	84 885	162 028
Wykorzystanie uprzednio nierozpoznanych strat podatkowych	(2 236)	(55 874)
Straty podatkowe, z których tytułu nie rozpoznano aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	33 171	349
Ujemne różnice przejściowe od których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku dochodowego	1 972	(863)
Korekty bieżącego podatku za poprzednie okresy	(14 341)	7 257
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	630 581	821 371
średnia stawka mająca zastosowanie wyniosła 18,57% (rok 2007: 17,27%)		

37. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy/zysk rozwodniony	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Zysk przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej	2 766 179	3 934 559
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (tys.)	200 000	200 000
Podstawowy/rozwodniony zysk na akcję (zł/akcję)	13,83	19,67
Nie występują rozważające potencjalne akcje zwykłe.		

38. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Zgodnie z Uchwałą Nr 5/2008 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. z dnia 26 czerwca 2008 roku w sprawie podziału zysku Jednostki Dominującej za rok obrotowy 2007 oraz ustalenia dnia dywidendy i terminu wypłaty dywidendy, na dywidendę dla akcjonariuszy z zysku za rok obrotowy 2007 przeznaczono kwotę 1 800 000 tys. zł, co stanowi 9,00 zł na jedną akcję.

Dzień dywidendy uchwalono na 18 lipca 2008 roku, termin wypłaty dywidendy na dzień 7 sierpnia 2008 roku. Wszystkie akcje Jednostki Dominującej są akcjami zwykłymi.

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

39. Wyjaśnienia do rachunku przepływów pieniężnych

Korekty zysku netto

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Podatek dochodowy z rachunku zysków i strat	630 581	821 371
Amortyzacja	681 367	597 546
Straty na zbyciu rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	19 599	21 498
Zyski na zbyciu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	(3 510)	(19 857)
Zyski/(straty) na zbyciu jednostki zależnej i stowarzyszonej	(5 913)	872
Zyski na zbyciu i zmianie wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych	(1 566)	(13 786)
Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i pożyczek	285 633	8 261
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	(267 579)	(265 093)
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	15 672	9 674
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych	(16 585)	41 858
Zmiana stanu rezerw	84 399	89 595
Zmiana stanu instrumentów pochodnych	2 759	139 716
Inne korekty	203	(5 121)
Zmiany stanu kapitału obrotowego:	(378 988)	246 889
Zapasy	136 028	24 268
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	(531 608)	459 269
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	16 592	(236 648)
Ogółem korekty zysku netto:	1 046 072	1 673 423

Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Wartość księgowa netto zbytych rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz koszty związane ze zbyciem	38 443	42 183
Strata na zbyciu rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(19 599)	(21 498)
Ujemna/(dodatnia) zmiana stanu należności z tytułu zbycia	369	(646)
Aktywowany odzysk z likwidacji środków trwałych i wartości niematerialnych	(1 633)	(38)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	17 580	20 001

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

40. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Skarb Państwa sprawuje kontrolę nad KGHM Polska Miedź S.A. i jest jego jednostką dominującą, a w związku z tym Spółki Skarbu Państwa (lista Spółek wg stanu na dzień 30 czerwca 2008 r.) spełniają definicje jednostek powiązanych. Obroty i salda z tymi jednostkami zostały uwzględnione w informacjach wykazanych w niniejszej notce w pozycjach dotyczących pozostałych podmiotów powiązanych.

Za okres od 01.01.08 do 31.12.08

Przychody ze sprzedaży jednostkom powiązanym	przychody ze sprzedaży produktów	przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	przychody z innych transakcji
- jednostkom stowarzyszonym	3 134	138	8 560
- pozostałym podmiotom powiązanym*	56 826	44 181	596
Razem, przychody ze sprzedaży jednostkom powiązanym	59 960	44 319	9 156

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. nie wystąpiły transakcje sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych do jednostek powiązanych Grupy Kapitałowej.

* Spółki zależne od Skarbu Państwa, od których Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. uzyskała przychody ze sprzedaży (5 największych pozycji):

1. Zakłady Chemiczne "POLICE" S.A.	26 443
2. Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Legnicy S.A.	25 713
3. Fabryka Przewodów Energetycznych S.A.	13 577
4. CENTROZŁOM WROCŁAW S.A.	11 906
5. Zakłady Górniczo-Hutnicze "BOLESŁAW" S.A.	7 619

Przychody ze sprzedaży do wyżej wymienionych podmiotów stanowią około 85% przychodów ze sprzedaży do spółek zależnych Skarbu Państwa. Pozostałe 15% stanowią przychody uzyskane od 101 podmiotów – pozostałych kontrahentów Grupy Kapitałowej powiązanych ze Skarbem Państwa.

Za okres od 01.01.07 do 31.12.07

Przychody ze sprzedaży jednostkom powiązanym	przychody ze sprzedaży produktów	przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	przychody z innych transakcji
- jednostkom stowarzyszonym	2 514	217	18
- członkom kluczowej kadry zarządzającej, nadzorującej	25	-	-
- pozostałym podmiotom powiązanym	54 879	20 412	1 657
Razem, przychody ze sprzedaży jednostkom powiązanym	57 418	20 629	1 675

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

40. Transakcje z podmiotami powiązanymi (kontynuacja)

Za okres od 01.01.08 do 31.12.08

Zakup pochodzący od jednostek powiązanych	zakup usług	zakup towarów i materiałów	zakup środków trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych	inne transakcje zakupu
- od jednostek stowarzyszonych	34 963	10 541	26	-
- od pozostałych podmiotów powiązanych*	634 579	99 943	12 432	1 808
Razem, zakup pochodzący od jednostek powiązanych	669 542	110 484	12 458	1 808

* Spółki zależne od Skarbu Państwa, od których Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. dokonała zakupów (5 największych pozycji):

1. EnergiaPro S.A.	554 595
2. Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.	93 449
3. NITROERG S.A.	38 263
4. "Stomil-Poznań" S.A.	12 481
5. PPUP Poczta Polska	8 664

Zakup od wyżej wymienionych podmiotów stanowi około 96% zakupów dokonanych od spółek zależnych Skarbu Państwa. Pozostałe 4% stanowią zakupy od 95 podmiotów – pozostałych kontrahentów Grupy Kapitałowej powiązanych ze Skarbem Państwa.

Za okres od 01.01.07 do 31.12.07

Zakup pochodzący od jednostek powiązanych	zakup usług	zakup towarów i materiałów	zakup środków trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych	inne transakcje zakupu
- od jednostek stowarzyszonych	38 738	15 592	6	-
- od pozostałych podmiotów powiązanych	565 562	73 112	9 417	1 193
Razem, zakup pochodzący od jednostek powiązanych	604 300	88 704	9 423	1 193

Wynagrodzenie Zarządu w 2008 roku

	Okres pełnienia funkcji w 2008 roku	Wynagrodzenia	Premia roczna, nagrody branżowe	Dochody osiągnięte w spółkach zależnych i stowarzyszonych	Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	Odprawy emerytalne	Świadczenia, dochody z innych tytułów	Łączne dochody w 2008 roku
Członkowie Zarządu na dzień 31 grudnia 2008 roku								
Mirosław Krutin	23.04-31.12.2008	346	47	141	-	-	55	589
Maciej Tybura	23.04-31.12.2008	282	38	63	-	-	59	442
Herbert Wirth	23.04-31.12.2008	282	38	91	-	-	50	461
Członkowie Zarządu odwołani *								
Krzysztof Skóra	01.01-17.01.2008	293	126	74	600	-	56	1 149
Maksymilian Bylicki	-	171	79	-	460	-	45	755
Marek Fusiński	01.01-23.04.2008	342	139	51	448	-	65	1 045
Stanisław Kot	01.01-23.04.2008	342	170	32	448	198	26	1 216
Ireneusz Reszczyński	01.01-23.04.2008	342	139	56	448	-	34	1 019
Dariusz Kaśków	01.01-17.01.2008	239	-	-	293	-	7	539
Razem		2 639	776	508	2 697	198	397	7 215

* pozycja „Wynagrodzenia” zawiera wynagrodzenia w okresie wypowiedzenia

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

40. Transakcje z podmiotami powiązanymi (kontynuacja)

Wynagrodzenie Zarządu w 2007 roku

	Okres pełnienia funkcji w 2007 roku	Wynagrodzenia	Premia roczna, nagrody branżowe	Dochody osiągnięte w spółkach zależnych i stowarzyszonych	Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	Odprawy emerytalne	Świadczenia, dochody z innych tytułów	Łączne dochody w 2007 roku
Członkowie Zarządu na dzień 31 grudnia 2007 roku								
Krzysztof Skóra	01.01-31.12.2007	448	212	231	-	-	58	949
Marek Fusiński	01.01-31.12.2007	364	172	151	-	-	88	775
Stanisław Kot	01.01-31.12.2007	364	149	49	-	-	35	597
Ireneusz Reszczyński	01.01-31.12.2007	364	215	143	-	-	30	752
Dariusz Kaśków	06.11-31.12.2007	59	2	-	-	-	37	98
Członkowie Zarządu odwołani *								
Maksymilian Bylicki	01.01-06.11.2007	364	172	323	-	-	90	949
Wiktor Błądek	-	-	10	-	83	-	-	93
Mirosław Biliński	-	-	37	-	-	-	-	37
Andrzej Krug	-	-	-	-	75	-	-	75
Robert Nowak	-	-	23	-	65	-	-	88
Sławomir Pakulski	-	-	-	-	55	-	-	55
Jarosław Andrzej Szczepek	-	-	-	-	75	-	-	75
Marek Szczerbiak	-	-	-	-	88	-	-	88
Razem		1 963	992	897	441	-	338	4 631

* pozycja „Wynagrodzenia” zawiera wynagrodzenia w okresie wypowiedzenia

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej w 2008 roku

	Okres pełnienia funkcji w 2008 roku	Wynagrodzenie za czas pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej	Dochody z innych umów	Dochody osiągnięte w spółkach zależnych i stowarzyszonych	Łączne dochody w 2008 roku
Marcin Dyl	14.02-31.12.2008	77	-	-	77
Arkadiusz Kawecki	14.02-31.12.2008	77	-	-	77
Jacek Kuciński	14.02-31.12.2008	87	-	-	87
Marek Panfil	14.02-31.12.2008	75	-	-	75
Marek Trawiński	14.02-31.12.2008	97	-	58	155
Marzenna Weresa	14.02-31.12.2008	75	-	-	75
Leszek Jakubów	01.01-14.02.2008	19	-	-	19
Stanisław Potycz	01.01-14.02.2008	14	-	-	14
Anna Mańk	01.01-14.02.2008	11	-	-	11
Remigiusz Nowakowski	01.01-14.02.2008	10	-	-	10
Marcin Ślęzak	01.01-13.02.2008	10	-	-	10
Jerzy Żyżyński	01.01-14.02.2008	15	-	-	15
Józef Czyczerski	01.01-31.12.2008	86	96	-	182
Leszek Hajdacki	01.01-31.12.2008	87	162	-	249
Ryszard Kurek	01.01-31.12.2008	89	134	-	223
Razem		829	392	58	1 279

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej w 2007 roku

	Okres pełnienia funkcji w 2007 roku	Wynagrodzenie za czas pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej	Dochody z innych umów	Dochody osiągnięte w spółkach zależnych i stowarzyszonych	Łączne dochody w 2007 roku
Adam Glapiński	11.04-10.07.2007	21	-	-	21
Adam Łaganowski	01.01-18.10.2007	61	-	-	61
Anna Mańk	11.04-31.12.2007	49	-	-	49
Stanisław Potycz	01.01-31.12.2007	76	-	-	76
Jan Sulmicki	01.01-11.04.2007	20	-	-	20
Marcin Ślęzak	01.01-31.12.2007	69	-	-	69
Jerzy Żyżyński	01.01-31.12.2007	69	-	-	69
Leszek Jakubów	18.10-31.12.2007	17	-	-	17
Remigiusz Nowakowski	18.10-31.12.2007	14	-	-	14
Józef Czyczerski	01.01-31.12.2007	69	71	-	140
Leszek Hajdacki	01.01-31.12.2007	69	167	-	236
Ryszard Kurek	01.01-31.12.2007	69	169	-	238
Razem		603	407	-	1 010

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

40. Transakcje z podmiotami powiązаныmi (kontynuacja)

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Należności od podmiotów powiązanych z tytułu sprzedaży produktów, usług, towarów, materiałów i aktywów trwałych		
- od jednostek stowarzyszonych	739	505
- od pozostałych podmiotów powiązanych *	13 476	16 538
Razem, należności od podmiotów powiązanych	14 215	17 043

* Spółki zależne od Skarbu Państwa, z którymi Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. na dzień 31 grudnia 2008 r. posiadała salda należności z tytułu transakcji sprzedaży (5 największych pozycji):

1. Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Legnicy S.A.	4 029
2. Zakłady Chemiczne "POLICE" S.A.	2 413
3. Zakłady Górniczo-Hutnicze "BOLESŁAW" S.A.	652
4. CENTROZŁOM WROCŁAW S.A.	508
5. Huta "Będzin" S.A.	329

Należności od wyżej wymienionych podmiotów stanowią około 88% należności ze sprzedaży do spółek zależnych Skarbu Państwa. Pozostałe 12% stanowią należności od 86 podmiotów – pozostałych kontrahentów Grupy Kapitałowej powiązanych ze Skarbem Państwa.

Wartość odpisów aktualizujących należności od podmiotów powiązanych według stanu na dzień bilansowy oraz wartość odpisów od podmiotów powiązanych odniesiona w okresie obrotowym w rachunek zysków i strat jest nieistotna z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2007	31 grudnia 2007
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych z tytułu zakupu produktów, usług, towarów, materiałów i aktywów trwałych		
- wobec jednostek stowarzyszonych	2 176	10 463
- wobec pozostałych podmiotów powiązanych *	70 430	68 393
Razem, zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	72 606	78 856

* Spółki zależne od Skarbu Państwa, wobec których Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. na dzień 31 grudnia 2008 r. posiadała salda zobowiązań z tytułu transakcji zakupu (5 największych pozycji):

1. EnergiaPro S.A.	57 114
2. NITROERG S.A.	3 903
3. Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.	3 097
4. "Stomil-Poznań" S.A.	789
5. PUPP Poczta Polska	673

Zobowiązania wobec wyżej wymienionych podmiotów stanowią około 96% zobowiązań z tytułu zakupów od spółek zależnych Skarbu Państwa. Pozostałe 4% stanowią zobowiązania wobec 49 podmiotów – pozostałych kontrahentów Grupy Kapitałowej powiązanych ze Skarbem Państwa.

Ponadto, jednostki Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. dokonują ze Skarbem Państwa rozliczeń z tytułu różnego rodzaju podatków i opłat. Transakcje te opisano w pozostałych notach sprawozdania finansowego.

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Otrzymane gwarancje i poręczenia:		
- od pozostałych podmiotów powiązanych	-	4
Udzielone gwarancje i poręczenia na rzecz:	12	270
- pozostałych podmiotów powiązanych	12	270

41. Wysokość wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Ernst & Young Audit Sp. z o.o.	2 989	2 533
Z tytułu umowy o przeprowadzenie przeglądu i badania sprawozdań finansowych, w tym:	2 153	2 111
- badanie rocznych sprawozdań finansowych	1 631	1 588
- przegląd sprawozdań finansowych	522	523
Z tytułu innych umów	836	422
Pozostałe spółki grupy Ernst & Young w Polsce	1 882	803
w tym z tytułu doradztwa podatkowego	1 399	803

42. Zobowiązania pozabilansowe z tytułu leasingu operacyjnego

Jednostki Grupy Kapitałowej zawarły umowy leasingu operacyjnego dotyczącego najmu pomieszczeń biurowych, pomieszczeń pod sieć radiową i kablową, maszyn górniczych, środków transportu, sprzętu medycznego oraz informatycznego.

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Łączna wartość przyszłych minimalnych opłat		
Poniżej jednego roku	17 550	17 056
Od jednego roku do pięciu lat	32 834	34 891
Powyżej pięciu lat	9 462	16 213
Razem:	59 846	68 160
Opłaty leasingowe ujęte w rachunku zysków i strat		
	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Wartość minimalnych opłat leasingowych	36 380	27 133

43. Pozycje warunkowe i pozostałe pozabilansowe

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Należności warunkowe	54 408	158 816
- sporne sprawy budżetowe	32 875	146 054
- otrzymane gwarancje	21 533	12 762
Należności pozabilansowe - prace wdrożeniowe, projekty wynalazcze	25 195	25 195
Zobowiązania warunkowe	68 068	708 660
- udzielone gwarancje i poręczenia	15 390	30 002
- zobowiązania wekslowe	18 094	15 501
- sprawy sporne, sądowe w toku	14 185	7 533
- kary warunkowe	1 627	3 893
- zabezpieczenia profilaktyczne z tytułu szkód górniczych	8 000	10 000
- umowa w przedmiocie akceptacji oferty i warunkowego zbycia udziałów Petrotel sp. z o.o.	10 772	-
- umowa w przedmiocie akceptacji oferty i warunkowego zbycia akcji Polkomtel S.A.*	-	641 731
Zobowiązania pozabilansowe - sprawy sporne z tytułu umów wdrożeniowych i projektów wynalazczych	86 583	55 588

Wartości pozycji aktywów warunkowych ustalone zostały na podstawie szacunków.

* Warunkowa umowa zbycia akcji Polkomtel S.A. została zrealizowana dnia 18 grudnia 2008 r.

Potencjalne zobowiązanie z tytułu rekompensaty kosztów usługi powszechnej

Od dnia 8 maja 2006 r. Telekomunikacja Polska S.A. jest przedsiębiorcą wyznaczonym przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej ('UKE') do świadczenia usługi powszechnej na obszarze całego kraju (49 stref numeracyjnych). Zakres świadczonych usług powszechnej obejmuje:

- 1) przyłączenie pojedynczego zakończenia sieci w głównej lokalizacji abonenta z wyłączeniem sieci cyfrowej z integracją usług, zwanej "ISDN";
- 2) utrzymanie łącza abonenckiego z zakończeniem sieci, o którym mowa w pkt 1), w gotowości do świadczenia usług telekomunikacyjnych;
- 3) połączenia telefoniczne krajowe i międzynarodowe, w tym do sieci ruchomych, obejmujące także zapewnienie transmisji dla faksu oraz transmisji danych, w tym połączenia do sieci Internet;

43. Pozycje warunkowe i pozostałe pozabilansowe (kontynuacja)

- 4) udzielanie informacji o numerach telefonicznych oraz udostępnianie spisów abonentów;
- 5) świadczenie udogodnień dla osób niepełnosprawnych;
- 6) świadczenie usług telefonicznych za pomocą aparatów publicznych.

Zgodnie z art. 95 ustawy Prawo telekomunikacyjne przedsiębiorcy wyznaczonemu przysługuje dopłata do kosztów świadczenia usługi powszechnej, w przypadku ich nierentowności. Dopłatę ustala Prezes UKE w wysokości kosztu netto świadczenia usługi wchodzącej w skład usługi powszechnej i dotyczy tylko tych kosztów, których przedsiębiorca wyznaczony nie poniósłby, gdyby nie miał obowiązku świadczenia usługi powszechnej. Wysokość kosztu netto oblicza się w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie sposobu obliczania kosztu netto usługi wchodzącej w skład telekomunikacyjnej usługi powszechnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 255, poz. 2141).

Do udziału w pokryciu dopłaty do kosztów świadczenia usługi powszechnej są zobowiązani przedsiębiorcy telekomunikacyjni, których przychód z działalności telekomunikacyjnej przekroczył 4 miliony złotych w roku kalendarzowym, za który przysługuje dopłata. Wysokość udziału danego przedsiębiorcy w pokryciu dopłaty nie może przekroczyć 1 % jego przychodów. Kwotę udziału poszczególnych przedsiębiorców w pokryciu dopłaty ustala Prezes UKE w drodze decyzji, po uprzednim ustaleniu należnej przedsiębiorcy wyznaczonemu dopłaty do kosztów świadczenia usługi powszechnej.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego ostateczna kwota opisanej powyżej dopłaty ani udział w niej poszczególnych przedsiębiorców telekomunikacyjnych nie zostały dotychczas ustalone przez UKE. Skutki roszczenia z tego tytułu zostały uwzględnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na podstawie szacunków prawdopodobieństwa dokonanych przez zarządy spółki stowarzyszonej Polkomtel S.A. i spółki zależnej – Telefonii Dialog S.A., będących przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi.

Sprawy sporne budżetowe.

Regulacje prawne dotyczące obszarów podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego od osób prawnych w roku 2008 - nie uległy istotnej zmianie w stosunku do roku poprzedniego, które to zmiany skutkowałyby znaczącymi dla Jednostki Dominującej zmianami w zakresie polityki podatkowej.

Pomimo pewnej stabilizacji orzecznictwa podatkowego sądowo-administracyjnego oraz interpretacji podatkowych wydawanych przez organy podatkowe – poprzez wprowadzony obowiązek wydawania indywidualnych interpretacji dotyczących problemów prawa podatkowego przez Ministra Finansów, w dalszym ciągu istnieją obszary niepewności i sporów. Zagadnienia w zakresie kwalifikacji kosztów podatkowych oraz ustalania podstawy opodatkowania są i w dalszym ciągu mogą powodować ryzyko podatkowe dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Organ podatkowy zgodnie ze swoimi kompetencjami mogą przeprowadzić kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujęte w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklarację/zeznanie podatkowe i ustalono wynik finansowy z działalności. Przy braku jednoznaczności przepisów podatkowych oraz stanowisk interpretacyjnych organów podatkowych, zjawiska te mogą obciążyć KGHM Polska Miedź S.A. dodatkowym wymiarem podatku oraz odsetek i sankcji podatkowych.

W opinii Zarządu Jednostki Dominującej, nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań podatkowych.

Z tytułu toczących się spornych spraw budżetowych, dotyczących podatków dochodowych oraz podatku od towarów i usług - należności warunkowe na dzień bilansowy stanowią 9 216 tys. zł, z tego:

	tys. zł
– Podatek dochodowy od osób fizycznych za 2000 r.	1 702
– Podatek dochodowy od osób prawnych (zryczałtowany) za 2003 r.	1 914
– Podatek dochodowy od osób prawnych za 2002 r.	2 496

Natomiast należności warunkowe dotyczące spraw spornych w podatku od nieruchomości wyrobisk górniczych stanowią 2 454 tys. zł (na 31 grudnia 2007 r. 119 628 tys. zł). W wyniku rozpatrzenia skargi konstytucyjnej, złożonej w dniu 14 lipca 2006 roku przez KGHM Polska Miedź S.A., w zakresie opodatkowania podatkiem od nieruchomości wyrobisk górniczych oraz budowli i urządzeń zlokalizowanych w tych wyrobiskach, Trybunał Konstytucyjny w dniu 8 kwietnia 2008 roku wydał postanowienie, w którym umorzył postępowanie ze względu na niedopuszczalność wydania orzeczenia. Spółka nie zgadzając się z takim rozstrzygnięciem w dniu 26 maja 2008 roku złożyła do Trybunału Konstytucyjnego zażalenie na wydane postanowienie. Podstawą zażalenia było głównie stanowisko Ministra Skarbu Państwa zawarte w piśmie z dnia 25 marca 2008 roku, w którym organ ten wskazał, że Skarb Państwa nie wywiera na KGHM Polska Miedź S.A. decydującego wpływu w rozumieniu ustawy o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorstwami publicznymi, co oznacza, iż Jednostka Dominująca nie należy do kategorii podmiotów publicznych.

Zatem Jednostce Dominującej przysługują, jak każdemu innemu podmiotowi gospodarczemu, takie prawa jak ochrona konstytucyjna oraz prawo dostępu do postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Jednostka Dominująca wycofała z sądów administracyjnych skargi dotyczące podatku od nieruchomości od podziemnych wyrobisk górniczych za lata 2003-2007, czego następstwem był znaczny spadek wyżej wymienionych należności spornych dotyczących podatku od nieruchomości.

Postanowienie Trybunału Konstytucyjnego nie rodzi skutków finansowych dla KGHM Polska Miedź S.A. z uwagi na fakt, że Jednostka Dominująca na bieżąco regulowała zobowiązania dotyczące podatku od nieruchomości, wynikające z decyzji wydawanych przez organy podatkowe.

W spółkach Grupy Kapitałowej kontynuowane były postępowania w trybie odwoławczym dotyczące kontroli przeprowadzonych w latach poprzednich.

43. Pozycje warunkowe i pozostałe pozabilansowe (kontynuacja)

POL-MIEDŹ TRANS Sp. z o.o.

W 2007 roku zostało przeprowadzone w spółce zależnej POL-MIEDŹ TRANS Sp. z o.o. postępowanie kontrolne Urzędu Kontroli Skarbowej we Wrocławiu O/Z w Legnicy w zakresie wywiązywania się z obowiązków podatkowych w roku 2004. Postępowanie zakończyło się wydaniem dwóch decyzji dotyczących domiaru podatku akcyzowego na łączną kwotę 7 721 tys. zł.

Główne zarzuty dotyczą przyjmowania od nabywców oświadczeń o przeznaczeniu oleju opałowego zawierających fikcyjne dane personalne, oraz sprzedaży oleju opałowego w ilościach hurtowych, sugerującą przeznaczenie na cele handlowe.

W dniu 20 grudnia 2007 roku spółka złożyła odwołanie od powyższych decyzji do Izby Celnej we Wrocławiu. Dyrektor Izby Celnej we Wrocławiu uchylił decyzję organu I instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. Urząd Kontroli Skarbowej w dniu 30 grudnia 2008 r. w wyniku ponownego rozpatrzenia podtrzymał wcześniejsze decyzje oraz wyznaczył 14-dniowy termin na wniesienie odwołania.

W spółce zależnej POL-MIEDŹ TRANS Sp. z o.o., z tytułu spornych spraw budżetowych należności warunkowe wynoszą 23 658 tys. zł, z czego:

– Podatek akcyzowy	22 579
– Opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania	1 079

DIALOG S.A.

Spółka DIALOG S.A. występuje jako strona skarżąca w szeregu postępowań dotyczących lat ubiegłych, których przedmiotem jest wyłączenie z podstawy opodatkowania podatkiem od nieruchomości linii telekomunikacyjnych, w rozumieniu spółki nie będących budynkami podlegającymi opodatkowaniu tym podatkiem. Na dzień 31 grudnia 2008 roku łączna wartość przedmiotu sporu wynosi 1 711 tys. zł.

44. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej kształtowało się następująco:

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Pracownicy na stanowiskach nierobotniczych	8 747	8 428
Pracownicy na stanowiskach robotniczych	19 731	19 264
Razem	28 478	27 692

45. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Saldo netto ZFŚS na dzień 31 grudnia 2008 roku wynosi 1 245 tys. zł - zobowiązania z tytułu funduszu socjalnego, na dzień 31 grudnia 2007 roku saldo netto ZFŚS wynosi 3 643 tys. zł - zobowiązania z tytułu funduszu socjalnego. Grupa Kapitałowa dokonuje kompensaty aktywów funduszu z zobowiązaniami wobec funduszu.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów funduszu.

Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Pożyczki udzielone pracownikom	103 116	85 762
Pozostałe należności	222	113
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	29 207	44 931
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(133 790)	(134 449)
Saldo po kompensacie	(1 245)	(3 643)

Rozliczenie salda następuje w następnych okresach po dokonaniu refundacji środków.

Odpisy na Fundusz Socjalny w okresie obrotowym	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
	103 750	111 076

46. Dotacje Państwowe

Stan dotacji państwowych ujętych na rozliczeniach międzyokresowych przychodów na dzień 31 grudnia 2008 roku stanowi 1 633 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 roku 1 877 tys. zł). Środki pochodzą z funduszy unijnych jak i pozaunijnych. Są to dotacje pieniężne otrzymane na nabycie rzeczowych aktywów trwałych, na prowadzenie prac rozwojowych, których efektem są aktywizowane wartości niematerialne oraz na dofinansowanie szkoleń pracowników. Spółki Grupy Kapitałowej otrzymują również pomoc publiczną z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w formie preferencyjnego oprocentowania pożyczek jak i umorzenia pożyczek.

47. Zdarzenia po dniu bilansowym

Nabycie udziałów spółki „Biowind” Sp. z o.o. przez Energetyka Sp. z o.o.

W dniu 5 stycznia 2009 roku została zawarta umowa nabycia udziałów spółki „Biowind” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku pomiędzy „Energetyka” sp. z o.o. (jednostka zależna KGHM Polska Miedź S.A.) i dwoma osobami fizycznymi.

Na podstawie tej umowy „Energetyka” sp. z o.o. nabyła 1000 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy o łącznej wartości nominalnej 50 tys. zł, co stanowi 100 % udziałów „Biowind” Sp. z o.o. i daje 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników „Biowind” Sp. z o.o.

Cena nabycia udziałów wynosi 450 tys. zł. Udziały zostały nabyte za gotówkę.

Kapitał zakładowy „Biowind” Sp. z o.o. wynosi 50 tys. zł i dzieli się na 1000 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy.

Wartość ewidencyjna aktywów w księgach rachunkowych „Energetyka” sp. z o.o. wynosi 450 tys. zł. Źródłem finansowania nabywanych aktywów są środki własne spółki „Energetyka” sp. z o.o. Nabywane aktywa mają charakter długoterminowej lokaty kapitałowej.

Zakup udziałów „Biowind” Sp. z o.o., posiadającej umowy dzierżawy nieruchomości (około 300 hektarów) w województwie warmińsko-mazurskim pozwoli na rozpoczęcie procedur formalno-prawnych zmierzających do realizacji inwestycji związanej z budową farmy wiatrowej.

Rozwiązanie umów z PGNiG

Dnia 10 stycznia 2009 roku nastąpiło rozwiązanie dwóch umów zawartych w dniu 1 grudnia 2003 roku przez jednostkę zależną KGHM Polska Miedź S.A. – „Energetyka” sp. z o.o. – ze spółką Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo Spółka Akcyjna (PGNiG S.A.) na dostawę gazu na cele energetyczne do punktów odbioru w Żukowicach i Polkowicach (raport bieżący nr 58/2003 z 3 grudnia 2003 roku).

Obecnie finalizowane są rozmowy pomiędzy KGHM Polska Miedź S.A. a PGNiG S.A. w sprawie zawarcia nowej umowy na dostawę gazu m.in. do punktów odbioru w Żukowicach i Polkowicach. Ustalono, że stroną umowy na odbiór gazu będzie KGHM Polska Miedź S.A.

Zbycie akcji spółki Polskie Towarzystwo Reasekuracji S.A.

Dnia 12 stycznia 2009 roku Jednostka Dominująca w ramach wezwania na sprzedaż akcji spółki Polskie Towarzystwo Reasekuracji S.A. w Warszawie (PTR) ogłoszonego w dniu 8 września 2008 roku przez Fairfax Financial Holdings Limited z siedzibą w Toronto w Kanadzie (Fairfax), KGHM Polska Miedź S.A. zbyła na rzecz Fairfax 12 500 000 akcji imiennych zwykłych Polskiego Towarzystwa Reasekuracji S. A. z siedzibą w Warszawie (PTR), stanowiących 11,88% udziału w kapitale zakładowym PTR za łączną kwotę 20 000 tys. zł, tj. po 1,60 zł za 1 akcję.

W wyniku transakcji Grupa Kapitałowa nie posiada żadnych akcji PTR.

Nabycie udziałów Dolnośląskiej Korporacji Ekologicznej Sp. z o.o. przez KGHM Ecoren S.A.

W dniu 14 stycznia 2009 roku podpisana została pomiędzy KGHM Ecoren S.A. (jednostka bezpośrednio zależna KGHM Polska Miedź S.A.) a SITA POLSKA SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ umowa nabycia udziałów Dolnośląskiej Korporacji Ekologicznej Sp. z o.o. (jednostka bezpośrednio zależna KGHM Ecoren S.A.).

Na podstawie tej umowy KGHM Ecoren S.A. nabyła 380 udziałów Dolnośląskiej Korporacji Ekologicznej Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej 380 tys. zł, co stanowi 49,67% udziału w kapitale zakładowym Dolnośląskiej Korporacji Ekologicznej Sp. z o.o. i daje prawo do 49,67% głosów na Zgromadzeniu Wspólników.

Udziały zostały nabyte za kwotę 2 801 tys. zł i opłacone gotówką w dniu podpisania umowy. Wartość ewidencyjna nabytych udziałów w księgach KGHM Ecoren S.A. wynosi 2 863 tys. zł. Źródłem finansowania nabytych aktywów są środki własne KGHM Ecoren S.A. Nabyte aktywa mają charakter długoterminowej lokaty kapitałowej.

Obecnie KGHM Ecoren S.A. posiada 100% udziału w kapitale zakładowym Dolnośląskiej Korporacji Ekologicznej Sp. z o.o. i 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników.

Zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Budżetu na rok 2009 i „Strategii KGHM Polska Miedź S.A.” na lata 2009-2018”

W dniu 23 lutego 2009 roku Rada Nadzorcza KGHM Polska Miedź S.A. zatwierdziła przedłożony przez Zarząd Budżet Spółki na 2009 rok oraz „Strategię KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2009-2018”. Szczegóły zatwierdzonych dokumentów w Sprawozdaniu z Działalności Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. opisano w Jednostkowym Sprawozdaniu Finansowym w rozdziale 4 w punktach 4.1 i 4.3.

PODPISY

Podpisy wszystkich Członków Zarządu			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
27.03.2009 r.	<i>Mirosław Krutin</i>	Prezes Zarządu	
27.03.2009 r.	<i>Herbert Wirth</i>	I Wiceprezes Zarządu	
27.03.2009 r.	<i>Maciej Tybura</i>	Wiceprezes Zarządu	

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
27.03.2009 r.	<i>Ludmiła Mordylak</i>	Główny Księgowy KGHM Dyrektor Generalny Centrum Usług Księgowych	